

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUNSÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/3 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 ft.).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Rekviem.

Budapest, június 1.

(L.) Nyitva a sir, betemetik a halottat: egy egész nemzetet. Dél-Afrika szakadécai közt vívta élet-halál harcát, mignem tiszzeresre dagadt az ellenség és összetörte a szabadsághősöket. Véres tagjai szerte hevernek az Oranje és a Vaal partjain, most összeseprik s bedobálják a közös sirba. Európa pedig s mind a nagy világhatalmak krokodiluskönnnyel a szemükben, gyászfátyollal a diplomatakalapon koszorut helyeznek a bátor küzdők sírjára. A koszoru szalagjára aranybetűkkel rá van nyomtatva: Nyugodjék békében. A szalag belső felén, akinek jó szeme van, elolvashatja a titkos írásu mottót: Anglia barátságáért.

Oh, más könnyek áztatják a boerok földjét ezen a végzetes napon. Nemcsak özvegyek és árvák, akik derék és istenfélő kenyérkeresőjüket siratják, hanem az egész nép, amely a szabadság ózono levegőjében nőtt erőssé és most egyszerre szolgálta lett. Nincs hazája! A dicső nép, mely tanult izzadni s izzadás közt hősi bért aratni, névben él csak, többé nincs jelen. Amihez ezer szál fűzte: a föld másé. Amit százados vizontagságok közt mentsvárál épített: hazája elpusztult.

Egy savanyuképu monoklis ur, oda-fönn Londonban, egy ceruzahuzással eltörölt a földgömből két országot. És nincs ellene appelláta, csak a halálba lehet előle szólni. Mert aki most ott nemzetét nem akarja megtagadni, arra száz szurony villog.

A jövődö kérélehetetlen szigorral fog ítélkezni erről a hadjáratról, amelynek alig leple-

zett célja a rablás volt s amelyben a jelenkor legfejlettebb kulturnépének durva önzése a civilizáció nevében pusztított el a föld színéről egy szabad nemzetet s két szabad államot.

És ez a gyalázat megeshetett a nélkül, hogy a világ nagyhatalmasságait közbelépésre bírta volna a lelkiismeretük. Egyetlen szavukkal békét parancsolhattak volna s türték nyugodtan a háboru dulasát. Egyetlen lépésükkel elháríthaták volna a katasztrófát a szabadságukért és nemzeti létükért küzdő boerokról és meg sem moccantak. S a krónikás fel fogja jegyezni, hogy mialatt ez a kegyetlen hadjárat folyt, azalatt Hágában az európai koncert az örök béke elméletét tárgyalgatta. A krónika olvasói pedig ámulva fogják kérdezni, Európának a hipokrizise volt-e nagyobb e korban, vagy a gyávasága?

A boerok szabadságharca, amely tragikus véget ért, sokban hasonlít ehhez a nagyszerű háboruhoz, amelyet a magyarság életéért, függetlenségeért vívott félszázaddal ezelőtt. Akkor is, mint most, égő rokonszenvvel, de zsebredugott kézzel nézte a világ a maroknyi nép szabadságharcát. Akkor] is, mint most, elbámultak az emberfeletti erőfeszítésen és a véres diadalokon. Az ellenség akkor is, mint most, véres fővel vonult vissza és akkor is mint most, csak a tiszzeres tulsuly, csak idegen segítség győzött. Anglia ma sem volna ura Dél-Afrikának, ha a gyarmatok nem segítik teméntelen hadianyaggal és jól fegyverzett eredekkel. És bekövetkezett világos, akkor ugy, mint most és halál, bilincs, könny és kétségbeesés szállott egy egész nemzetre.

Hogy Magyarország akkor nem fulladt a kétségbeesésbe, talán annak tudható de, hogy

reménye erősebb volt a győztes ellenségnél. Bizott és kitartott és kitartását igazolta a történelem nemezise. De mit reméljenek a boerok egy ellenséggel szemben, amely a leghatalmasabb nemzet az egész világon és fényes elszigeteltségében bármely nagyhatalommal szembe szállhat.

Reményük nincs a boeroknak, csak egy kincsük van még: az isten akaratában való megnyugvás. Talán azért nevelték a századok ezt a biblikus népet oly mély és forró vallásosságban, hogy előkészítsék a legiszonyubb tragédia elviselésére. A természet beléjük oltotta, lassan, cseppenkint, az öngyilkosság ellen való egyetlen orvosságot.

Néma megilletődéssel állják körül a sirt azok, akiknek minden gondolata a szent szabadsághoz fűződik. És elfacsarodik a legjobbaknak a szive a hatalmas rekviem láttára, amelynek megalvadtt vér a gyászlepel, égő városok a fáklyák, asszony- és gyermekkönyny a szenteltvíz. S amikor a komor bibliai zsolozsmák elhangzottak, tehetetlen bánattal mormolja mindenki:

— Megöltek egy nemzetet. Nyugodjék békében!

Nyugodni fog békében. Csönd lesz Dél-Afrikában. Nincs többé földrengés, amely a halottakat föltámaszsa, mint Krisztus keresztre-feszítésének idején. Akit eltemettek, nem jön vissza. Rávetik a temető-rögöt a nagy halottra.

A nemezis pedig nyugodt eltökéltségével kormányozza tovább a világ nemzeteit.

TÁRCA.

Önimádás.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Feszli Géza.

Amióta Herostrates bebizonyította, hogy a hírnév nem csupán lelki nagysággal, de becselenséggel is megszerezhető, azóta mindig megoldatlan maradt az a kérdés, hogy e két irányzat közül melyik a hatásosabb, melyik a biztosabb. E napokban például Nagy Magyarországon mindenütt sokkal többet emlegették Papp Bélát, a testvérgyilkost, mint bármelyikét azoknak, akiknek emlékét éreszobor és márványtalapzat hirdeti. Az akasztófa különben is nagy konkurrenzre érdem és dicsőség oszlopának. Sőt nem ritkán éppen úgy meghaladja érdekességben az előbbi az utóbbit, mint ahogy a rejtelmes éjszakának költészet-tul-szárnyalja a verőfényes nappalnak poétikus hatását. És ez nem is különleges vonás itt minálunk Magyarországon. A romantika iránt fogékony népek hazájában rendezen a poézisnak is virága: — az akasztófa virága. A szobrokról többnyire alkalmi poéták zöngik el a megröndelésre készült ódát, a banditák és betyárok sorsa pedig önkénytelenül váltja ki a nép lelkében szunnyadó poétai hangulatokat és amit e tetszetős témáról igazi poéta dalol, az nagy idők multával is visszhangot ébreszt a tömegben.

A magyar betyár-romantika hanyatlásának korában valami hetyke somogyi legényt kísért ki régi szokás szerint a virágokat hajgáló és borzalomra várakozó néptömeg a bitófához.

Csinos, szálás és kemény legény volt a

halálraitelt betyár. Le tudta gyürni az izgalmat, melyet a közelgő válságos pillanat ébresztett benne. És az a tudat, hogy az őt körülözlő emberáradatnak nincs több oly érdekes tagja mint ő, valami kis kompenzáció formájában hatott a lelkére és még inkább megszilárdította benne a bátorságot, az akaraterőt.

A vesztőhely előtt a delikvens közelében az egyik vén asszony nagyon hangosan gondolkozott. Rikácsoló, hangos szóval siratta el, hogy „milyen szép legény” és hogy „mégis csak föl fogják kötni” és hogy milyen kár érte és — így fejezte be a javjeszékélet — „istenkém, istenkém, hogy nézem én ezt végig?!...”

A betyárgyereket azonban nemhogy meghatotta volna ez a nagy, obéगतó részvét, hanem a legénykedési viszkotegnek utolsó ötletét csalta ki belőle. Fennhézájó parasztoéggel és lemosolygó kicsinyléssel nézett rá a jajgató anyókára és kackiánan vágta ki a bucsuzatóját: — De hiszen, köntök csak föl kendet néném asszony, majd végig nézném én, — engem ugy se!... hunyorítás nélkül.

És a néhai betyár ez utolsó mondasában nem is annyira a durvaság a jellemző vonás, sokkal inkább a hiuság az, ami benne dominál. A szük látkörü paraszt suhanonak nem volt magasabb ambiciója, mint az, hogy váltig kemény legény legyen. Az volt amióta föleseperedett, az is maradt mindhalálig. És az önmagáról megalkotott ideálnak, az önimádás kultuszának volt szánva utolsó tributumképpen az utolsó szó.

Talán Papp Béla lelkületének az alakítását is meg lehet fejteni egy párhuzamos vonással. Ennek a durva lelkü gavallérnak is csak egy ambiciója volt, az, hogy ur legyen és ur maradjon mindhalálig. De ez az ambició még mindig nem

a gyökere a Papp Béla fekete lelkének. Ez az ambició nem más, mint realizációja, anyagi formája, gyakorlati metamorfózisa a vezető indulatnak, a vezető indulat pedig nem egyéb, mint önimádás.

Nem abban látjuk a rejtély kulcsát, hogy édes testvérét bérgyilkos által zökentette ki az öröklés sorrendjéből, hiszen ez már az a végállomás, ahová eljutott. Az ut, az a lélekbeli impulzus, amelyik idáig elvezette, ez az, amit megvilágítani akarunk. Papp Béla gyűlölte az öcsesét, gyűlölte azt a serdülő fiut, aki ő érte rajongott és meglátta benne az apró fogyatkozást!... Miért nem ellensúlyozta a férfi itéletében a gyermeklélek kezdetleges hibáját a vérközösség tudata? Miért nem lágyította el az ítélkezésnek szigorúságát a gyermek-testvér rajongó szeretete? Bizonyára azért, mert a fiatal gyerek rajongását Papp Béla önimádása ugy vágta zsebre, mint bőségesen kérdemelt és őt jogosan megillető hódolatot. Ellenben azt a rideg faktumot, hogy ez a testvér is részesül az apai vagyonban, ezt méltánytalannak, igaztalannak, alapjában abszurdnak és nem csupán hátrányosnak, de egyuttal sérelmesnek is tekintette az elvakutt önimádás. Mert az önimádás fanatizmussá válik és fanatikus gyűlölettel övezi körül mindazt, ami az ő imádot énjére nézve hátrányos és minden hátrányt az ő természetes jogán ejtett esorbának tekint. Ahol pedig a szellemi erő és különösen az ítélőképesség oly szánandóan csekély, mint a modern bünkrónikának e modern lovagjánál, ott még csak időnként is aligha merült föl az övndának ez a gondolata: aljas és meggyalázó ez a tev — így tehát nem méltó hozzá!

Az önimádás fanatikusa minden tételes jogot, mely az ő javára szól, helyesnek és méltányosnak ismeri el, ellenben minden tételes és

BELFÖLD.

A miniszterelnök Etetőn. Szék Kálmán ma rátrófi bírókára utazott s ott tölti a pünkösdi ünnepet. A miniszterelnök csak a 7-ikén megtartandó képviselőházi ülés előtt jön vissza a fővárosba.

A képviselőház munkája. A képviselőháznak június 7-én délelőtt 10 órakor lesz a legközelebbi ülése. Ennek az ülésnek napirendjét a Ház már meg is állapította, amennyiben az állatorvosi szolgálat államosításáról szóló törvényjavaslat tárgyalását tűzte ki tárgyalásra. E javaslaton kívül tárgyalásra készen van még a számvéviszék jelentése, a kuriai bíraskodásról szóló törvény 98-ik szakaszának kiterjesztéséről és a magyar-román határigazítás költségeiről szóló törvényjavaslat. Ma a pénzügyi bizottság is letárgyalta a gazdasági munkás- és cselédsegélypénztárakról szóló törvényjavaslatot, melyet a földmivélségi bizottság tegnap elintézt már. Ennek minél előbb való letárgyalását a kormány élénken óhajtja.

Az összeülő képviselőháznak juniusi munkaprogramjába tartozik továbbá a termelők és dohánycseresznye jogviszonyairól szóló törvényjavaslat is, melyet az igazságügyi bizottság június 2-ikán fog tárgyalni. Elintézendők továbbá még a kőbányászokra és az üntézésre vonatkozó javaslatok is s végül a *külsőtörvényjavaslat* vár tárgyalásra.

Népgyűlés Zentán. Bartha Miklós és elvtársai vasárnap, a hó 3-án Zentára utaznak, hova népgyűlést hívtak össze.

A gazdasági munkásokért.

Budapest, június 1.

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma Falk Miksa előklote alatt ülést tartott, melyen a *gazdasági munkás- és cselédsegélypénztár*ról szóló törvényjavaslatot tárgyalta. A kormány részéről Szék Kálmán miniszterelnök, Darányi Ignác földmivélségi miniszter, Kiss Pál államtitkár és mint szakelőadók Bartók József osztálytanácsos és Könyg Gyula miniszteri tanácsos, matematikai szakértők voltak jelen az ülésen, melynek lefolyása a következő volt:

Papp Géza előadó röviden ismerteti és elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Neményi Ambrus örömmel üdvözlő s elfogadja a törvényjavaslatot, amely igen szerencsésen egyeztetett össze azt a három elemet, amelynek illyenmü szociálpolitikai intézményeknél együtt kell működnie, az öngyógyítást, az állami támogatást és a bíratos osztály kötelezettségeit. Tisztán gyakorlati szempontból azért is helyesli a törvényjavaslatot, mert üdvös eredményt vár a létesítendő intézménytől azoknak a nagy visszaélésekkel szemben, amelyek a nepbiztosításra spekuláló számtalan apó egyesület körében vajmi gyakran előfordulnak.

törvényes faktumban, mely az ő érdekét keresztezi, a Végzet mostohaságát látja. Papp Béla kétségtelenül a születésének körülményeiből vezette le azt a természetes jogát, hogy egész életét át ur és gavallér legyen. Ami tehát ennek az urhatámságnak utjában állott, vagy azt hosszabb vagy rövidebb időre megakasztani alkalmassnak mutatkozott, az a ő veleszületett jogait támadta meg. Ha pedig az ilyen önámítás éveken keresztül él, lappang és zakatol egy korlátolt eszű és hallgatag természeti ember elzárkózott lelkében, ugy okvetetlenül el kell vesztenie azt a csekély itélőképességet is, melylyel máskülönbön rendelkezik.

Az önimádásnak és a gyöngö karakter ingatag kapkodásának tünete az a teatrális kijelentés is, hogy ő, Papp Béla, az előkelő szerepet játszó gavallér: nem akar kegyelmet. Védekezése silány, embertelen, ügyetlen, szárnalmas és kicsinyes. Férfiatlanul letagadja a másodrendű mozzanatokot, de végül hősi pózban tetszeleg magának azzal, hogy tiltakozik a kegyelem aktusa ellen. A megsegényítő tagadás ellen nem lázadt fel az önérzete, de ez a szó: *kegyelem* fölriasztja benne az elszunnyadt gavallérgőgöt. Elmulasztja az öngyilkosságot akkor, mikor az a bünper megszűnését vontta volna maga után és gyermekeknek öröklő hagyott nevé megkímélte volna a hitelesített szegénybélyegtől. Később — az első látásra — a leggyávabb és tulajdonképpen mégis a legtöbb heroizmust igénylő öngyilkosságot kísérel meg: az éhhalált. Nem eszik három napon át és a negyediken — jóllakik. Fotografushoz küldi feleségét, hogy a gyermekkel együtt levétesse magát. Övét akarja látni, de csak képen, in natura nem! Mert az ő gyermekeknek nem szabad átlépni a börtön küszöbét. Mintha az országos hírű gyalázatnak ez a századrendű formalitása változatlan a tényeken akár csak egy parányit is.

De még markánsabbá válik az önimádással

Matlakovics Sándor szintén hozzájárul a törvényjavaslathoz, felvilágosításokat óhajt azonban arra nézve, vajjon mily adatok alapján készülték a beállható balesetek mennyiségére vonatkozó számítások és vajjon milyennek lesznek a nézete szerint túlságosan centralizált kezelés költségei.

Makfalvy Géza a politikai előrelátás és felebaráti szeretet megnyilatkozását látván a törvényjavaslatban, elfogadja. A szervezetre nézve megjegyzi, hogy lehetne talán módját ejteni annak, hogy a vármegyei központi közegeknek is némi hatáskör adásék, nevezetesen, hogy a fősolgabíró ezekben a kérdésekben is az alispánnak némi ellenőrzése alatt álljon.

Gróf Teleki Sándor helyesli és elfogadja a törvényjavaslatot. Aggályai vannak azonban arra nézve, vajjon ez a nemes előzetmény, tekintettel a helyi hatósági közegek irányában támasztott igények rendkívüli sokaságára, végre lesz-e akként hajtható, amint kellene. Felvilágosítást óhajtana arra nézve is, vajjon mi módon van kontemplálva az intézmény számára tagok toborzása.

Darányi Ignác miniszter közönetet mondva a törvényjavaslat irányában tanúsított előkezességért és támogatásért, a fölvetett kérdésekre megjegyzi, hogy a törvényjavaslatra vonatkozó szakértői jelentéseket a javaslat benyújtásával egyidejűleg letették a Ház irodájába, ahol a bizottság tagjainak rendelkezésére állanak. Ami a balesetek eleni biztosítást illeti, az arra vonatkozó számítások a poroszországi adatok tekintetbevételével történtek. Ezek az adatok nézete szerint inkább pesszimistikusoknak, mint optimistikusoknak mondhatók. Ami a központi kezelést illeti, arra nézve kijelenti, hogy egyáltalán nincs célba véve az, hogy a törvényjavaslatból kifolyólag újabb hivatalok rendszerezésének. Ami az elsőfokú hatóságok illeti, jól tudja, hogy az minden irányban túl van terhelve s gondoskodott is a törvényjavaslatban arról, hogy esetleg mással való helyettesítése megtörténhessék, de nézete szerint nem lett volna helyes kizárni éppen a fősolgabíró, aki az illető vidék szociális életének mintegy vezetője. Egyik további kérdésre azt válaszolja, hogy meggyőződése szerint a kontemplált intézményben lakozó belső erő maga is hathatós tényezője lesz az intézmény fejlődésének. Lehetetlen, hogy a munkás, a kinek jóhiszeműségével mindentől apró egyesület annyiszor és oly rutul visszaélt, elzárkózhassék a jótéteményei elől ennek az intézménynek, amely csak ad neki és semmit sem vesz el tőle. Ez a törvényjavaslat az életből, a gyakorlatból van merítve; a szóban forgó intézmény a magyar faj legértékesebb részeit tartja szem előtt. Amit azért teszünk, az egész nemzet fennmaradása érdekében történik. Ily értelemben kéri a törvényjavaslat elfogadását.

Könyg Gyula miniszteri tanácsosnak a balesetbiztosítási számításokra vonatkozó szakértői felvilágosításai és **Matlakovics** és **gróf Teleki** néhány további megjegyzése után a bizottság általánosságban elfogadja a törvényjavaslatot s áttér a részletes tárgyalásra.

A 16. §-nak abból a rendelkezéséből, mely szerint a baleset folytán munkaképtelenné vált munkásoknak a pénztár a hatvan napi segélyezési idő eltelte után a munkaképtelenség egész tartama alatt havonként *legkevesebb* 10 korona segélyt ad, a *legkevesebb* szó töröltetett.

A 35. §-nak azt a rendelkezését, amely szerint a segélypénztár a tőkekamat- és járadékadó, továbbá az általános jövedelmi pótládó, valamint a törvény-

együtt járó abszolút itéletiány, mikor azt bizonyítgatja, hogy az amerikai testvérrel nagyon jó viszonyban volt. Ennek a jó viszonynak az illusztrálására olyan szavakat idéz, melyek a legalkalmasabbak arra, hogy emberséges bíráknak undort ébresztszenek. „Anyánk a legnagyobb komédiánzó e világban” . . .

Az önimádásból kifejlődő abszolút érzéhiány pedig a szuperlatívusát ott éri el, ahol Papp Bélának testvérgyilkolási stratégiája már befejezést nyert. . . . Elemér hullája körül kártyajáték folyik. A meggyilkoltnak eszményképe, édes testvére. Papp Béla kártyázik. A bünszerzőnek a diadalmasan bevégződött embervadászat után — szóra-közásra van szüksége. El kell üznie — nem az önvádat, hanem az unalmat. Kártyánélkül lépten-nyomon ásitózás kerülgetné azt, akinek lelken még meg sem száradhatott az édes testvér kiomlott fatal vére. Mint ahogy a vérengző tigris nem érez lelki-furdalást és amint a sirthantok közt vacsoráló hiénát nem bántja a megsértett kegyelet, éppen ugy a testvérgyilkos Papp Bélát is nem az önvád gyöttri a hidegülő holttestem közelében, hanem — az unalom.

Az önimádás az erkölcsi tébolyg elvezet. Sőt ez a kettő — tulajdonképpen egy!

Habár más formában és más alapon, de majdnem ugyanahhoz a végeredményhez értünk, mint a védő ügyvéd. Tagadhatatlan, hogy a testvérgyilkos védelmezője hivatásának magaslatán állott, midőn egy fennkölt lélek minden erejével sikra szállt azért, hogy megmentsen egy — hitvány életet.

A generációkon át visszafelé kimutatott előzmények, a természet öröklési rendjének láncolatába befoglalt családi vértadiciók, a kemény lelkű apa és a hiszterikus anya, valamint a vérközösség a családnak egynehány megörült és delirium tremensben elpusztult tagjával: mindez megmagyarázza, de csakis megmagyarázza a moral insanityt! Nos — és mi követke-

hatósági és községi pótlékok alól fölmentetik, ekként módosította a bizottság: „A segélypénztár az összes állami, törvényhatósági és községi egyenes adók és pótlékok alól fölmentetik.”

Egyebekben a törvényjavaslat szakaszait a földmivélségi bizottság által a megrálapított módosításokkal — kivéve a 11. §. módosítását — további fontosabb változtatás nélkül fogadta el a bizottság.

Ezzel az ülés véget ért.

KÜLFÖLD.

A Wessel-ügy. Wessel porosz hadnagy, akit Nizzában kémkedés gyanúja miatt elfogtak és akinek ügye volt *Gallifé* hadügyminiszter lemondásának oka, a következő nyilatkozatot küldötte a *N. Fr. Pr.* szerkesztőségének:

Lapjukkak azt táviratozta tudósítójuk, hogy saját kijelentésem szerint én és egy *Wolff* Frigyes nevű kapitány áldozatai vagyunk *Tausch* német rendőrtiszt makinációjának. Kijelentem, hogy én senkinek ilyen vagy ehhez hasonló nyilatkozatot nem tettem. Bűnösségemről vagy ártatlanságomról bizonyítékaim meghallgatása nélkül nem nyilatkozom, mert arról pusztá állítások után nem lehet ítéletet mondani. Ellenben megtettem azt, hogy illetékes helyen tudattam azt az elhatározásomat, hogy önkéntesen jelentkezni hajlandó vagyok német hatóság előtt, ha teljes nyilvánosság mellett és a vizsgálati fogságnak előre meghatározott maximális idő tartama alatt kihallgatnak, hogy ott felelhessek azért, amit tettem. Ilyen után a legrövidebb idő alatt kiderülne minden. De abszolút titkos eljárásnak nem vetem magam alá, több évi vizsgálati fogságnak kint-padját sem szenvedem végig; ha ajánlatom el nem fogadják, akkor más módon fonom bebizonyítani, hogy a réam fogott állítások hamisak, mint például az is, hogy olyan okmányokat szolgáltatam ki külföldieknek, amelyek nekem egyszerű genie-tisztnak nem is állanak rendelkezésemre.

Wessel s. k.

Az osztrák válság.

Budapest, június 1.

A delegációnális ülészek után néhány napi szünet lesz az osztrák reichsrath megnyitásáig. A képviselőház a hó 6-ikán ül ismét össze s napirendjének első pontja újra a költségtérítési provizorium lesz. A kérdés most az, hogy vajjon addig sikerül-e lehetővé tenni a parlamenti munkálkodást. Ez a kérdés foglalkoztatta főképp már itt Budapesten az osztrák delegátusokat. Mint a *Neue Freie Pressen*ek írják, figyelmet keltett az a terv, amely szerint a lengyelek és a klerikális harcba szállva a cseh obstrukció ellen, e végből bizonyos foku érintkezésbe lépének a baloldallal. Tennék ezt azonban a hárszabályoknak bizonyos előzetes

zik abból, ha meg van magyarázva a bünhajlamnak természetes procedurája? Mi következik abból, ha be van igazolva és a szük látókör emberi észre nézve láthatóvá van téve a bünszelekvés természetes rugója? Mi következik abból, ha nyilvánvalóvá van téve, hogy őseiben kezdődött és a terhelben csak folytatódott, élet-körülményei által pedig markánsul kifejlődött — illetőleg fizikai alapon pszichikai karaktervonássá vált benne az erkölcsi téboly? Akkor aztán már nem bün — a bün? nem vesztesség — a vesztesség? nem áldozat — az áldozat? nem halott — a halott? és akkor nem seb többé az a seb, mely a társadalom testén tátog? . . . Ez az a kérdés, mely jelentőségében messze túlhaladja Papp Béla ügyének problematikuss vég-eredményét!

A modern jogszolgáltatásban a moral insanitynek olyan gyakorlati és célszerűségi szerep jutott, mint az ibis-redibusnek és az orakulum kétértelműségeinek a papok politikájában egykoron. Egy Vaillant, egy Lucheni, egy Ravachol, egy Acciorito — persze magasabb érdekeknel fogva — nem volt erkölcsi tébolyban szenvedőnek minősíthető, habár az ő örületes büntényeikből hiányzott az önzés természetes logikája, habár ők minden személyes haszon nélkül, csupán mint egy eszmének a rabjai, mint egy rendszernek az örültjei követték el merényleteiket. Ellenben Papp Bélánál, akinek cselekvésében a természetes józanságnak és az egészséges logikának egyik nagyon erős vonása, a személyes érdek iránti fogékonyság, nem hiányzik, ellenkező eredmény várható. Itt alighanem ki fog még bontakozni a súlyedőknek mentő késüléke, a moral insanity — természetesen magasabb érdekeknel fogva. Az erkölcsi téboly forszirozásának valószínűleg meglesz az a társadalompolitikai haszna, hogy: felkötik a juhászt és fölmentik az urat.

megváltoztatása alapján. Csak hogy a német baloldali, tekintettel a multbeli tapasztalatokra és a jövőbeli veszélyekre, ilyen törvény bele nem megy, a mint hogy visszautasította volt a parlamentben Katreinnak ilyenülé indítványát.

Az idézett bécsi lap értesülése szerint a Koerber-kormány a következők rendben állapította meg előírását: Először is megvárják, hogy a június 6-iki szesszió-nyitás után a jobboldali mennyiben hajlandó belemenni az obstrukció ellen való komoly harcba. Ha aztán nem sikerül a képviselőházat munkaképessé tenni, — s a sajátos valószínűség a mellett szól, hogy nem, — akkor elnapolják a parlamentet. A kormány az 1900 második felére szóló provizórius költségvetést a 14. §. alapján fogja kihirdetni, s a parlamenti szünet alatt fontolóra veszi, hogy a belviszonyok orvoslása céljából milyen javaslatokat dolgozzon ki és valósítson meg. Delegátusi körök nézete szerint a kormány által tervezett nyelvtörvénynek a 14. §. alapján való hatályba helyezéséről lenne szó. Komoly részről láptál igen súlyos aggodalmak szólnak ugyan ez ellen, de ha mégis így történék, az észre ismét egybehívják a képviselőházat s a kormány előterjesztése az alkotmány követelményei szerint a nyelvviszonyok szabályozásáról szóló rendeletet s kikérné a parlamenttől az indemnitást.

Azok a képviselők és pártok, a melyek a kormánynak ezt a veszedelmes modus procedendit ajánlják, úgy vélekednek, hogy a Ház nem fogja magát elszánni a rendelet helybenhagyásának megtagadására vagy olyan módosításra, a mely egyik vagy másik nemzetiség akaratának ellenére lenne. Ha azonban a képviselőház észszel is képtelennek bizonyulna a munkálkodásra, akkor előtérbe lépne a képviselőház feloszlásának a terve, jóllehet épp a jobboldali pártokban e tervvel szemben erős ellentállás konstatalható.

A németek és csehek közt való alkudozások újakezdéséről e pillanatban szó sincs, mert gyakorlati eredmény ettől úgy sem várható. Tény, hogy a csehek a legutóbbi prágai konferencia határozatai alapján javaslatokat tettek, amelyeknek figyelembe vétele után hajlandók az obstrukciót abbahagyni. Az is bizonyos, hogy a Kindinger igazságügyminiszter által kibocsátott végrehajtási rendelet megszüntetése eme cseh követeléseknek egyik lényeges pontja. A németeknek nem volt módjukban, hogy a cseh követelés felől nyilatkozzanak, mert hivatalos, vagy megbízható formában kapott értesülésök nincsen róla. A kormány azt állítja, hogy egészen határozott, tüzetesen megállapított terv szerint jár el s hogy határozataival minden eshetőségre készen áll.

Ennyi az, amit a bécsi lap a delegáció köréből a jövő szesszió kilátásaira vonatkozólag megtudott. Még csak azt tehetjük hozzá, hogy a pártklubok nagyobb része a ház megnyitása előtt való napra tanácskozássra van egybehívva s hogy a baloldali elnökei a megnyitás napján fognak még egy utolsó tanácskozást tartani.

A háború.

Budapest, június 1.

Johannesburg elfoglalásával s Pretória legközelebbre várt megszállásával még nincs befejezve a délafrikai háború. A tény az, hogy az előnyomult angol hadsereg nem verte le a boer sereget s katonai diadalról szó sem lehet. A boer csapatok — ha itt-ott elvétve, visszatért is néhány ember a tanyákra — visszavonultak ugyan, de még folytatást megvannak. Egy részük Pretória felé vonult s aligha ellentállásra nem készül. Más részük meg Oranje északkeleti részét tartja megszállva és 15—20 mérföldnyi távolságból fenyegeti a bloemfontein-johannesburgi vasutvonalat, vagyis Robertsnek a saját hadművelési bázisával való összeköttetését. Ismét más részük az utjában áll Bullernek a natal-transvaali határon és nem sikertelenül áll ellent ennek a többszörösen megvert angol generálisnak. Hogy mindezek a hősi csapatok nem fognak az utolsó talpalatnyi honi földért is még sokáig küdeni, azt senki sem tudhatja; de hogy megadják magukat és békében hagyják élvezni az angoloknak eddigi, szinte kardesapás nélkül való győzelmét, az nem igen valószínű.

Mai tudósításaink a következők:

London, június 1.

A Daily Mail szenzációs távirata, amely szerint az angolok tegnap délután két órakor bevonultak Pretóriába, anuyiban bizonyult korainak, mert az említett lap pretóriai tudósítója közlebb vélte az angol előőrsöket, semmint valószínű voltak. Ellenben valónak bizonyult a Daily Mailnek az a másik tudósítása, hogy Krüger megszállt Pretóriából, hogy Pretóriában ideiglenes kormány alakult, amely a várost ellenállás nélkül fogja átadni s hogy ez a kormány huszonhárom fogoly angol tisztet becsületszóra szabadon bocsátott s megbizta őket a fogságban levő angol csapatok őrzésével s így ezek már tényleg szabadok.

Brüsszel, június 1.

Az itteni transvaali ügyvivőség megdöföjja a Krüger elfogásáról szóló hírt. Az ügyvivőséghez érkezett távirat szerint Pretóriában a boer hadseregnek csak csekély része fog meghódolni; a sereg zöme, körülbelül huszezer ember, a hegyekbe megy s onnan folytatja a guerilla-háborút. Krüger a megmaradt boer hadsereggel elmegy észak felé.

London, június 1.

Határozottan beszélik, hogy French lovasága már Pretória elé ért. Krüger holléte felől szándékosan terjesztik a hamis híreket.

Vilmos császár és Umberto király táviratban fejezték ki szerenesekevánataikat Viktória királynőnek Roberts győzelméhez.

Brüsszel, június 1.

A transvaali követség megerősíti, hogy Krüger 12.000 emberrel bevette magát a lydenburgi hegyekbe s el van rá tőkélve, hogy az utolsó emberig folytatni fogja a harcot.

Állítólag Krügernek és Bothának köszönhető, hogy az aranybányák épségben maradtak. Reith államtitkár a szétrombolást sürgette és a burgherek legnagyobb része egyetértett vele.

London, június 1.

A Daily Express jelenti Lourenço-Marquezből tegnapi kelettel, hogy Krüger elnök Middleburgban van, ahová, amint a Daily Mail Lourenço-Marquezből tegnapi kelettel jelenti, a kormány székhelyét áthelyezték. A Daily Mail jelentése azt mondja továbbá, hogy szerdán Raalfontein-nél, Pretória és Johannesburg között a feleuton, csata folyt.

London, június 1.

A Reuter-ügynökség jelenti Fokvárosból: Johannesburg megszállása után Lord Roberts proklamációt fog kibocsátani, amelyben megismerteti az angolok szándékait és megállapítja a megadás feltételeit. A harcban részt nem vett lakosságnak és valamennyi burghernek büntetlenséget biztosítanak, kivéve azokat, akiknek aktív részük volt a háború előidőzésében, a hadműveletek vezetésében, az elközbásokban és fosztogatásokban, vagy a kik olyan cselekedeteket követtek el, amelyek a civilizált hadviselés elveivel ellenkeznek. A többieknek megengedi, hogy visszatérjenek ültetvényeikre, feltéve, hogy beszállítják fegyvereiket s megesküsznek, hogy nem harcolnak tovább. A magántulajdon ótalomban részesül, feltéve, hogy angol tulajdon nem sértenek meg. Ha brit tulajdon bűnös módon megsértetik, a tetteseket szigorúan megbüntetik és a hatóságokat, amelyek a tulajdonsértést megengedték, felelősségre vonják.

London, június 1.

Az esti lapok tegnap költ fokvárosi táviratot közölnek, amely szerint egy főkölci csapat Douglas-nál (Fokföld) megtámadott egy kis angol csapatot és megölt 16 embert, köztük a csapatot vezető ezredeset.

A kínai forradalom.

London, június 1.

Peking körül a forradalom egyre terjed. A boxerek meg vannak róla győződve, hogy a császárné, Kangvi és Csing-Tuan hercegek és az egész mandu-szadsereg támogatják őket. Egész északon a kétségbeesett embereknek hordait toborozzák össze, akik majdan az idegeneket elűzzék.

Sanghaiban az a vélemény, hogy Oroszország Port Arthurból, ahol 20.000 embere van, Takuban fog csapatokat partra szállítani. Peking, Tiencsin és Pasztinfu közt minden összeköttetés megszűnt.

Az orosz követ táviratilag rendelkezett, hogy minden nélkülözhető ágyunaszád Takuba menjen. A kínaiak nagy seregeket hoznak Hunanból és Kiangnanból. Jungku, a főparancsnok még mindig nem akarja a parancsnokságot átvenni, mert beteg.

Washington, június 1.

A kínai válságot itt nagyon komolynak tartják. Kempff admirális parancsot kapott, hogy minden intézkedést megtegyen az amerikai alattvalók megvédésére és esetleg a tengerészcsapatokat is indítsa el Peking felé. Amerikában is tartanak attól, hogy Port-Arthurból 20.000 orosz indul utnak. Ezzel megkezdődnek az idegen hatalmak tényleges katonai intervenciója, ami véget vetne az Amerika által védett nyílt ajtó politikájának.

London, június 1.

Az európai kormányok éber figyelemmel kísérik a kínai eseményeket. Tien-Cinnél, Pe-

king tengeri kikötőjében tekintélyes európai-amerikai-japán flotta horgonyoz. A hadihajók 354 főnyi legénységet tettek partra 22 tiszt vezetésével; ez a csapat vasuton Pekingbe ment a diplomáciai missziók és az idegen alattvalók oltalmára.

A pekingi kormány eredetileg arra gondolt, hogy meg fogja akadályozni ennek a csapatnak a bevonulását. Ezért utasítást adott a tien-csin-pekingi vasutat dominálók takui erődök parancsnokának, hogy ne eressze át az idegen katonaságot hozó vonatot. A pekingi követek erőlyes fellépésére az utolsó pillanatban mégis visszavonta a rendeletet, mert belátta, hogy az összeütközés beláthatatlan következtéseket vonna maga után.

Bécs, június 1.

A Zenta nevű osztrák-magyar hadihajó, amely a keletázsiai vizeken jár, parancsot kapott, hogy Takuba induljon.

Peking, május 31.

A Fengtai mellett történt vasutrongálás okozta kár nem olyan nagy, mint eleinte hitték, hanem valószínűleg nem haladja meg a 20,000 font sterlinget.

Róma, június 1.

Ide érkezett jelentések szerint a boeroknak forradalma Pekinget nagy veszedelemmel fenyegeti. A vasuti és a táviratösszeköttetés már megakadt.

Az európai hatalmak hadihajói Takuba érkeztek.

London, június 1.

A Reuter-ügynökség jelenti Pekingből tegnapi kelettel: A csungli-jámen visszavonta az idegen védőcsapatok kiküldése ellen beadott tiltakozását. A helyzet már nyugodtabb, de még most is aggasztó.

Tiencsin, június 1.

A Chartered-Bank, Caldbeck és Mac Gregor bornagykereskedők és az Equitable biztosító társaság házában tűz ütött ki. A bank házát megmentették, de a másik két vállalat házai teljesen elpusztultak. Azt hiszik, hogy a tűz gyújtogatók műve.

HIREK.

A királyok gratulálnak.

London, február 28.

Vilmos császár és Umberto király nagyon meleg üdvözlő táviratot küldtek Viktória királynőnek és a walesi hercegnék ábóll az alkalomból, hogy az angol csapatok Cronjet háromezer emberével elfogták.

Harcoltak volna, míg élő akad közöttük. Ám megadták magukat, Mert sajnálták az asszonyt s gyermeket, Ákit a brit halomra lövett. Szégyenre nincs ok. Mégis lesütik Bús szemüket a rabhősök, akik Szemébe néztek százszor a halálnak — És a királyok gratulálnak!

Ágyú-golyótól összetépett testök Hazájuk véres sánca volt. Elestök Részvértet lopna tigrisek szívébe. A nagy világnak valamennyi népe Meghatva gyászol. Csöndes könnyű pereg Mindenfelé s az érző emberek — De a királyok gratulálnak!

Jegyezzük jól meg s ne feledjük el, Ha majd számolni s emlékezni kell: Ott, hol a népek részvétől zokognak Hősök balsorsán... Ott, ahol a jognak Leomlik egy-egy fényes, búszke vára, S a letipott szabadság homlokára Hideg poroszok sáros lábál állnak — Ott a királyok gratulálnak!

1900. március 1.

Ábrányi Emil.

London, június 1.

Vilmos császár és Umberto király nagyon meleg üdvözlő táviratot küldtek Viktória királynőnek ábóll az alkalomból, hogy Roberts tábornok végleges győzelmet aratott a boerok fölött.

Ez a telegramm ad ismét aktualitást Ábrányi Emil költeményének.

Budapest, június 1.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Május 31-én új előfűz és nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról déjelekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hírek.** Báró Kriehammer Ödön közhadügyminiszter katonai kíséretével ma a keleti pályaudvaron elutazott a fővárosból. — *Fülöp* orleánsi herceg június közepén hosszabb tartózkodásra Marienbadba megy. — *Müller* Frigyes, az erdélyi római ágostai evangélikus szász egyház püspöke mostanában Berkában (Türingia) időzik egészségének helyreállítására végett.

— **A királylátogatás emléke.** A tisztí kasszinó váci-utcai új palotájának előcsarnokában művész emléktáblát helyeznek el az egyik falmezőbe. Az emléktáblán lapidáris felirattal lesz megörökítve a kasszinó új otthona építésének története, valamint a május 30-iki királylátogatás emléke. Az emléktábla most készül és ünnepélyes leleplezésre közelebb történik meg.

— **A hadügyminiszter látogatása.** Báró Kriehammer közös hadügyminiszter ma *Krobatin* Sándor ezredes, valamint szárnysegédje: báró *Abels* alezredes s *Urban* Nándor őrnagy, továbbá *Münnich* Aurél, *Tolnay* Lajos és *Weisz* Berthold országgyűlési képviselők kíséretében megtekintette a *Weisz* Manfréd cégnél a Csepel-szigeten levő nagyerjedelmi gyártelepét. A hadügyminiszter hosszabb időt töltött a gyárban és elismeréssel szökött a hatalmas ipartelep berendezéséről.

— **Fejedelmi eljegyzés.** A brüsszeli hivatalos lap jelenti, hogy *Albert* belga trónörökös eljegyezte *Erzsébet* bajor hercegnőt. *Brüsszeltől* táviratozta tudósítók, hogy az eljegyzés a lakosság körében nagy örömet okozott. A menyasszony tavaly Bécsben járt inkognitóban, az osztrák fővárosból pedig Párisba utazott, ahol a vendömei hercegnőnek, *Albert* trónörökös testvérének volt vendége. Az esküvőt *Brüsszelben* a nyáron fogják megülni. *Vilmos* német császár és a bajor régens-herceg jelen lesznek a menyegzőn.

— **A király adománya.** A *Budapesti Közlöny* nemhivatalos os részében olvassuk, hogy a király mostani itt tartózkodása alkalmából *hatezer* koronát adományozott a budapesti szegényeknek. *Gödöllőn* négyszáz koronát ajándékozott az uralkodó a szűkölködőknek.

— **A bajor király állapota.** Az *Ottó* király állapotáról Münchenben ma kiadott orvosi jelentés azt mondja: A király állapota általában kielégítő. Egy nagyobb kelés, mely jobb combján néhány nappal ezelőtt keletkezett, határozatlan javulóban van. A vese és hólyag ez idő szerint nem mutat beteges tüneteket. Ő felsége ismételtelen megpróbált a magasztantól állani és járkálni.

— **Kegelet.** A gazdasági élet nem számol sem az ezresek, sem a nemzetek kegeletével. Temető helyén az élők számára épülnek a házak s ahol vértanuhalált szenvedtek a hazáért a diákok, ott nagy, aranyos kupolákkal díszített házak ablakiból unatkozva fognak lenézni az utókor emberei az utca népre. Az Újépület ledöntött falaihoz fűződő emlékek helyén már hónapok óta dolgoznak a tót napszámok, a kőművesek, ácsok és asztalosok. Egyre nőnek a házak s velük pusztul a régi emlékek megszentelt helye. A főváros gondoskodásából azonban nem fog egészen feledésbe menni minden emléke ennek a helynek. A nagy térség közepére tervezett Szabadságtéren *Bathány* Lajos ércalakja fogja hirdetni az első magyar miniszterelnök martiriumát s a térbe torkoló utcák is egy-egy vértanu nevét fogják viselni. *Kiss* Ernő-utca, *Perceley*-utca, *Aulich*- és *Vécsy*-utca fog elvezetni az új házak tömegében a Szabadság-térig, *Bathány* szobrág.

— **Bécsi diákok Budapestén.** A bécsi egyetem földrajz-tudományi hallgatói *Penek* egyetemi tanár vezetése mellett ma este hajóval Budapestre érkeztek, hogy a magyar főváros nevezetességeit megtekintsék. A vendégek a vidékre is kirándulnak. Elmennek a Tiszához, a Balatonhoz, elrándulnak Kecskemétre, s hogy a pusztai életet is megismerjék, a *bugaci* pusztára, ahol az éjszakát a szabad ég alatt fogják tölteni. A vendégeket dr. *Lóczy* Lajos egyetemi tanár és *Choinoky* Jenő egyetemi adjunktus fogják kalandolni. A földrajzi társaság nevében dr. *Havassy* Rezső alelnök üdvözölte őket. A vendégek szombatra bejelentették tiszteletüket *Halmos* János polgármesternél. A bécsi diákok a holnapi napot a fővárosban töltik. Vasárnap megjárják a budai hegyeket és a

környéket. Hétfőn Keoskemétre utaznak, kedden a *bugaci* pusztát nézik meg, szerdán Kis-Kőrösre, Kalcocsára, Szegzárdra mennek. Itt meghálnak, és esztőtörökön tovább utaznak Fonyódra, majd Kaposvárra. Pénteken Keszthelyre és Badacsonyra rándulnak, szombaton gyalogszerrel keresztül vágják a Bakonyi erdőt s Veszprémbe mennek. Vasárnap Balatonfüredre gyalogolnak, onnét a gyorsvonattal Székesfehérvárra, majd Komáromba. E hó 11-én hétfőn térnek vissza Bécsbe.

— **Licitálják a spanyol flottát.** A nemzetek sorsa körülbelül azon a csapáson halad nagyban, mint ahogy az egynisegek megcsinálják a maguk végzetét kicsinyben. Igaza van a karrikatura rajzolónak, amikor emberbőrbe öltözteti a nemzeteket és egy-egy egyéni karakterrel ruházza fel őket külön-külön. Európa egyes kompánia, a fejlődés, vesztéglés, csapodárság, végegyengülés és a züllés kompániája, akárcsak egy asztal körül ülnek mi nemzetek valamennyien s vacsoráznánk. Egy-két országra való tömeg sokat és erőszakosan, a másik diplomatikus fogásokkal szerzi meg a maga kevesét, a harmadik kacérkodik, ide-oda kacsint és senki se bántja, olyan is van, akinek már csak a kompániából helyhez se jut. Az ajtóban lesi, hogy hogyan osztozik meg a világ. Ez Spanyolország, ez a szerencsétlen szegény állam, amely valaha a leghatalmasabb volt valamennyiünk között. Az óvé volt a tenger, a gyarmatok. Aztán folyton sülyedt. A régi nagyság egy ideig tartotta benne a lelket. Nem félt már senki tőle, de nem is bántották. Eljén, ahogy tud. Egyszerre azonban szétfeszült a nimbusz. Gyakorlatiasabb lett az idő, a hosszú nagy címek és a régi dicsőség már nem voltak elegendők arra, hogy a megcsappant erejű országot megmentse a külső támadástól — és elkövetkezett a kalmár és a szegény nemes háboruja. Persze hogy a nemes lett a vesztes és annyira vesztes, hogy talán egy század se lesz elegendő annak a nagy öröknek a betömésére, amit az állam kasszájában, hitelén és tekintélyén néhány hónap ütött. És most elkövetkezett a háború véges-vége. Azok a rozoga hajókat, amik megmaradtak még az állam birtokában — dobra ütök. Nincs pénz új hajóra, hát megpróbálják olyanformán hozzájutni a költséghez, hogy ellicitálják a régiókat. A spanyol hivatalos lap közli, hogy dobra kerül husz hajó, azután pedig külön másik három. Szomorú lehet, amikor arra gondolnak a hajó földézetén, hogy ki ad többet érte. . . .

— **A temesváriak kegelete.** *Temesvár* városának is halottja a tegnapi elhunyt *Scudier* báró tábornok, akinek nagyon sok érdeme van a délvideki metropolis fejlődése körül. A város 1871-ben díszpolgárává választotta és a róla elnevezett parkban éroszobrot állított jötevéjének, aki egykor *Temesvárot* várparancsnok volt. *Telbisz* Károly polgármester hosszabb táviratban tolmácsolta a polgárság részvétét és fájdalomtát s a város nevében gyönyörű koszorút küldött a koporsóra. Az ott állomásozó 29. gyalogezred, melynek *Scudier* volt a tulajdonosa, szintén koszorút küld, melylyel *Cavallar* ezredparancsnok vezetése alatt tíz tagu tisztú küldöttség ma délelben Bécsbe utazott.

— **Juniusi ájtatosságok.** A kapucinus szerzet budai, főnti templomában ma kezdődtek a juniusi ájtatosságok, amelyek egész hónapon át tartanak. A templomban mindennap reggel fél kilenckor van a szentmise, délután hatkor pedig szentbeszéd és veseinye. Az ájtatosságokon igen sokan vesznek részt.

— **A magyarosodó vendek.** *Vas vármegye* magyar nyelvi bizottsága most fejezte be a muraszombati járás területén ma vend aju gyermekek által látogatott iskolák vizsgálatát, akik a magyar nyelv sikeres tanításáért kitűzött vármegyei nagy jutalmakra pályáztak. A bizottságot *Károlyi* Antal alispán vezette és kíséretében voltak *Haldsz* Ferenc kir. tanfelügyelő, *Ratkovics* Vendel apátkanonok, *Gyar* Frigyes szombathelyi kir. körjegyző, *Edelman* Sebő főgimnáziumi igazgató, *Körjegyző*, *Edelman* Sebő főgimnáziumi igazgató, *Zoltán* Gyöző főmérnök, *Gerlits* Árvaházi igazgató és *Kaffler* Béla szerkesztő, mint a bizottság tagjai. A bizottság tizenkét vend anyanyelvű iskolát vizsgált meg és konstataulta, hogy a tisztán szlávok által lakott vidéken a gyermekek nemcsak az összes tananyagot magyarul tanulják, de játék közben és máskor is maguk között folyvást magyarul beszélnek. A bizottság két napon át gróf *Széchenyi* Tivadar felső-lendvai várkastélyának vendégszeretét élvezte.

— **Évzáró vizsgálatok.** A székesfehérvári IX. ker. polgári iskolában az évzáró vizsgálatok június 12-én kezdődnek és június 25-ig tartanak. Június 29-én lesz a Te Deum, majd az évzáró ünnepély. A vizsgálatokon és ünnepélyeken a szülőket is szívesen látják.

— **Barcsay Domokos esztatlakodalma.** *Barcsay* Domokos országgyűlési képviselő, parlamenti életünknek egyik legnépszerűbb alakja ma üli házasságának 25 esztendő forduló napját *Bánffy-Hunyadon*. *Barcsay* ez alkalomra hazatuzott Párisból, hol mint a kiállítási jury tagja időzött. *Barcsay* Domokost és feleségét ünnepük alkalmából sokfelől melegen üdvözölték.

— **Egy angol ember merénylete.** Egy brüsszeli távirat arról ad hírt, hogy az ottani transvaali követség titkárá, *Reinhardt*, egy angol ember megtámadta és ölmes botjával súlyos sebet ejtett a fején. A rövid hírből nem tudjuk meg, hogy mi lehetett az előzménye ennek a merényletnek, amely kétszeresen megdöbbentő hatással van mindenkire, aki értesül róla. Nemcsak azért, mert egy levert hős nemzetnek a képviselője a gaztett áldozata, hanem azért is, mert a merényletet angol ember követte el, s a tettigy csak annál inkább felháborító és annál érettebbetlenebb. Ha valaki, bárminő téves nemzeti felbuzdulásból egy diadalmas ellenfél áll bosszút, ez némiképp megmagyarázható; de mikor a leggyőzött s halálutján vívó országlán rug egyet egy — gonosz, erre nem igen talál az ember kifejezést. Annak idején, a boer diadalok és esufios angol kudarcok napjaiban, sok keserű perccet okozott az angoloknak *Transvaal* brüsszeli követsége. Nyilván *Reinhardt*nak a kezén mentek keresztül azok a helyreigazító kijelentések, amelyekkel a brüsszeli követség könyörtelenül lecsáfolta az angol győzelmi híreket, a melyek aztán szemeszedett hazugságoknak bizonyultak. De ez már régen volt. Az angol hadvezérlét okult a maga kárán. Nem bocsátott ki azután hazug híreket és — nem is volt rá oka. Az angolok tulnyomó száma végre megfojtotta a maroknyi boer nép hős seregét s a győztes bosszúja képtelenség, kajánság. Ezért érthetetlen előtűnik ez a merénylet, amelynek következményei — reméljük — nem lesznek végtetesek *Reinhardt* követségi titkára néve, kit bizonyára az egész civilizált világ szimpathiája vesz körül e pillanatban.

— **Kiállítás ülés.** Ily címmel a következő mulatságos szatirát írja *Alfred Capus* a *Figaróban*:

Az idegenvezető: Tessék leülni.

Az idegen: Hol vagyunk?

Vezető: A képviselőház karzatán, amelynek ez a része a kiállításra jött idegenek számára fenntartva.

Idegen: Hát a képviselőház is a kiállításhoz tartozik?

Vezető: Nincs a belterületen, de azért hozzátartozik. Sőt mondhatnám, egyike a legérdekesebb attrakcióknak. De most vigyázzon, kezdődik. . . .

(Az elnök megnyitja a gyűlést. Néhány peromulva rémítő kiáltás, lármá hallatszik. Üvöltés, ordítás.)

Idegen: Nagyon érdekes.

Vezető: No, ugy-e mondtam!

Idegen: Most már nem sajnálom, hogy ideöttem. Ez érdekesebb, mint a kiállítás. Ki az az ur ott, aki ogy borzasztón ordít?

Vezető: Az egy ellenzéki. Most támadja a kormányt.

Idegen: Nagyon jól ordít. Nálunk nem is tudnak ily jól üvöltöni. És ki az a másik, aki éppennyg bömböl? Az is támadja a kormányt?

Vezető: Nem, az védi.

Idegen: Pompás.

(Egyszerre még nagyobb lesz a zivaj. Ordítanak: *tolvaj! gyilkos! áruló!*)

Vezető: Nos, meg van elégedve?

Idegen: Hogyan? Valami gyilkos jutott be a terembe?

Vezető: Dehogy. A miniszterelnök beszél.

Idegen: Ugy tesz, mintha föl se venű.

Vezető: Nem is veszi föl, hisz ez politika. Nézze, most az elnök fölteszi kalapját. Mindjárt hall egy kis éneket is. . . . (A képviselők a *Marseillais* és a *Carmagnole* ordítják.)

Idegen: Kétfőnön énekelnek. De azért furcsa politikai szokások vannak itt. . . .

Vezető: (hazafias szegyenkezéssel rászánja magát egy kis hazugságra:) Bocsánat, hisz ez nem is komoly! A képviselők ezt az idegenek mulattatására produkálják. Minden héten két ilyen ülést tartanak, amíg csak a kiállítás nyitva lesz. Csak nem hiszi, hogy ez nálunk máskor is így van? . . .

— **Az építőiparosok kongresszusa.** Az építőipari kongresszuson az adóreform tárgyában is lesz javaslat. Dr. *Graber* Károly és *Tóth* Sándor azt javasolják, hogy az adókulcs — tekintettel a földterítők jövedelmekre — leszállítandó. A tisztességtelen verseny eleni védekezés iránt megfelelő intézkedést kér a kongresszus előkészítő bizottsága.

Szájpadlás nélküli fogak.

Főlslegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerő levél. Jótállás.

Wellner Gyula

speciálta a szájpaddás nélküli műfogak készítésében VI. kerület, *Andrássy-út* 38. szám.

— **A bevándorlás ellen.** Az amerikai Egyesült Államok úgy látszik nagyon megunták azt a sok összevissza népet, amely előzőlki országukat s amely terhére van már a törzslakóknak s gyakran ártalmára a közrendnek. Régebben hozott törvények sehogysem tudták megakadályozni a bevándorlásokat s most újabb intézkedések váltak szükségessé. Az a régi szabály, hogy azoknak, akik a bevándorlás előtt már elszereztek, tilos átlépni az Egyesült Államok határait, mísem használt, úgy hogy most kibővítették ezt az intézkedést. Ma tehát úgy áll a dolog, hogy még azoknak is tilos a bevándorlás, akik valamely nyomtatásban közzétett magánfóhívás folytán mennek az újvilágba. Aki ez ellen a tilalom ellen vét, azt szépen visszaküldik Európába. Olyanformán van a dolog, mint a mi villamos kocsinokon. Amerika is kiteszi már a kis jelző táblát: *Megtelt!* A magyar kivándorlóknak nem lehet eléggé figyelmébe ajánlani ezeket az amerikai törvényeket és nem lehet eléggé figyelmeztetni őket, hogy azok a magánfóhívások, melyek alapján ezek mennek ki Amerikába, közönséges csaló, szédelgő vállalatok fóhívásai. Azonban minden figyelmeztetés és minden ovatósságra való intelem hiába való. Talán nemzeti karakterünkhez tartozik az, hogy a *megtelt* jelzőtáblát nem respektáljuk.

— **A párisi sakkverseny.** Ma fejezték be a párisi sakkverseny nyolcadik ciklusát. A mai versenyben *Marco* és *Lasker* állottak egymással szemben. Játsmájuk fölöttébb érdekes volt. *Lasker*, aki másodikként húzott, a rendes elmélettel eltérő újítást kísérelt meg, de a bécsi mester megtalálta a legjobb folytatást és egy paraszt feláldozásával oly tisztoszerre kényszerítette ellenfelét, mely a végjátékot rá nézve előnyössé tette. Az elért előny azonban nem volt elegendő arra, hogy a játszmát megnyerhette volna és így az elődöntelen maradt. Ugyanilyen eredménnyel végződött a mai ciklus egy második játszmája, mely *Pillsburg* és *Mieses* közt folyt le. Ez a játszma is igen érdekes volt. *Mieses* húzott másodikként és hevesen támadott. Támadását egy parasztnak, később pedig egy kvalitásnak a feláldozásával erősítette. A támadás egy kvalitást hozott neki nyereségül, a parti azonban remis maradt. A többi játszma eredménye a következő: *Maróczy* szép győzelmet aratott *Showalter* ellen, *Janowsky* *Bródy* ellen, *Marchall* *Sterling* ellen, *Schlechter* *Didier* ellen és *Mortimer* *Boss* ellen. *Csigorinnak* mai mérkőzése *Burns*sal elődöntelen maradt. *Masonnak* szabad napja volt. *Marco*—*Burns* és *Mieses*—*Mortimer*-féle remispartikat ma elintézték azzal az eredménnyel, hogy az első húzók nyerték meg. A nyolcadik ciklus végén az állások a következők: *Janowski*, *Lasker* (1), *Maróczy* (1), *6*, *Pillsburg* (1), *5 1/2*, *Marco* (1), *Maróczy* (5), *Showalter* (4 1/2), *Burns* (1), *Schlechter* (4), *Csigorin* (1), *3*, *Mason* (2), *Bródy*, *Mortimer*, *Rosen*, *Sterling* (1), *Didier* (0).

— **Szigorlatok az egyetemen.** A tudományegyetem jog- és államtudományi karán a szigorlatok június 26-ig tartanak, azontul sem szigorlatokat, sem vizsgálatokat nem tartanak és a tanév befejezettnek tekintik.

— **Ki kezdte az obstrukciót?** Bécsből táviratozzák: *Ama* közlés szerint, melyet *dr. Pacak* maga tett közzé a királyllyal folytatott beszélgetéséről, ő ezt mondja a királynak:

— **Nem mi találtuk fel ezt az eszközt, az obstrukciót és nem is mi kezdtük.**

Ennek ellenében a *Neues Wiener Tagblatt* konstatálja, hogy az osztrák parlament számára igenis a osekkel találták fel és használták először az obstrukciót. Ők voltak ugyanis azok, akik 1895-ben a személyes jövedelmi adó tárgyalásánál először folytatták az osztrák képviselőházban obstrukciót.

— **Házasság.** *Báró Atzel* Elemér, boldogult báró *Atzel* Béla idősebb fia, a tegnapi napon eljegyezte *Wass* Mária grófnőt, gróf *Wass* Béla országgyűlési képviselő leányát. Az eljegyzés báró *Atzel* Elemér gyászára való tekintettel a legszűkebb családi körben történt.

Adlershauseni Waldhütter Alfréd lovag, a budapesti vámbihatal igazgatójának fia, 6 fősége főudvarmesterei hivatalának udvari tisztje, eljegyezte *Netke* Janka kisasszonyt.

— **Megszökött katonaszökevény.** *Dobó* Nándor, a kauciószédelgő borbély csakugyan élelmes szédelgőnek bizonyult. Emlegettük, hogy a rendőrség tegnap átadta a katonai hatóságoknak. *Dobó* ma dél előtt azzal az ürüggyel, hogy félreosó helyen akad dolga, az őrizetére bizott bakával ki is ment a bizonyos helyre. Soká nem került elő, amikor azután az őt utána nézett, de a rabot sehol nem találta. Follármázták az egész kaszárnyát, de *Dobó* eltűnt, mint a kántor. Délután 2 órakor jelent meg a főka-

pitányságon a szolgálattevő őrmester s *Nagy* Károly ügyeletes rendőrtisztviselőnek jelentette föl az esetet, aki a szökevény kézrekerítésére megtette a szükséges intézkedéseket.

— **Tanítók gyűlése Nagy-Igmádon.** *Komáromból* írják: *A tata- és külsér-vidéki római katolikus tanítók egyesülete* ma tartotta meg közgyűlését *Nagy-Igmádon* *Esztergályos* József elnökele alatt, a környékbeli papok, tanítóság és *Lőrinczy* György kir. tanfelügyelő részvételével. A közgyűlés megleghangú táviratban üdvözölte *Wlassics* Gyula kultuszminisztert és *Falka* János győri püspököt. Aztán hosszasan foglalkoztak a nyugdíjtörvény revíziójával és többben keserűen panaszolták fel a kántor-tanítók sérelmeit. *Lőrinczy* tanfelügyelő szelíden figyelmeztette a tanítókat, hogy ezt az ügyet is nyugodtan s minden személyeskedés nélkül tárgyalják, mert azok a férfiak, akik a nyugdíjtörvényt megalkották, a tanítóságtól mindenesetre csak halált és elismerést érdemelnek. A tanfelügyelő mérceklő felszólalása folytán a közgyűlés azt határozta, hogy a *Pásztor* Imre előadó indítványa szerint feliratban fogja kérni a kultuszminisztériumot a tanítói nyugdíjtörvény sérelmes szakainak a megváltoztatására. Azután *Király* Károly lelkes felhívást intézett a tanítókhöz az Eötvös-alapba való belépés érdekében.

— **Tüntetés a képviselőház ellen.** A szociáldemokratákról vezetése június 10-én vasárnap nagy tüntető-körmenettel akar rendezni a fővárosban a bejelentett összeférhetetlen képviselők és az összeférhetlenségi bizottság tagjai ellen, mert ez úgy határozott, hogy a bejelentők meghívása nélkül tárgyalja a bejelentéseket. A Múzeum előtti téren gyűlekeznek a menet és onnan indulna a Múzeum- Károly-körut, *Andrássy*-uton át a *Teréz*- és *Erzsébet*-körutra és végül a *Kereposi*-uton át az *Ujvársátr*re, ahol a népgyűlés lesz. A pártvezetés még nem jelentette be a tüntető körmenetet, sem a népgyűlést. De minthogy biztosra veszik, hogy a főkapitány ezt az egyes személyek ellen irányuló tüntetést engedélyezni úgy sem fogja, aznap a főváros utcáin nagyobb szabású *tüntető sétát* rendeznek.

— **Az öngyilkos jogász temetése.** *Goldzieher* Miksát, a tegnapi öngyilkossá lett ifjú jogászt, *Goldzieher* Ignác egyetemi tanár fiát ma délután temették a szülői házból, nagy részvét mellett. Alig fért meg a szük udvaron a gyászoló közönség, melynek sorában ott voltak: *Mezei* Mór és *Chorin* Ferenc országgyűlési képviselők, *Herman* Ottó, *Kornfeld* Zsigmond, *Kohner* Zsigmond, *Heinrich* Gusztáv, *Négyesy* László, *Báron* Jónás, *Riedl* Frigyes, *Alexander* Bernát egyetemi tanárok, *Tenczer* Pál, *Bánóczy* József, *Tarnai* János táblabíró, *Agai* Adolf és mások. A gyászbeszédet *Kohn* Sámuel főrabbi mondta, akinek az elhunyt nagyon kedves ismerőse volt, s akinek nem egyszer csuklott el a hangja a zokogástól. Utána a szerencsétlen ifjú jogász kollegái nevében *Székhely* Aladár, a budapesti főügyész fia bucsuzott el a halottól. A halottas hintót szebbnél szebb koszorúkkal megrakott külön kocsit követte az új zsidó temetőbe.

Több lap azt a hírt közölte, hogy *Goldzieher* Miksa joghallgató dr. *Mariska* Vilmos egyetemi tanártól való félelmében lett öngyilkossá. Ezzel szemben dr. *Mariska* Vilmos, egyetemi tanár kijelentette egy könyomatatos tudósító előtt, hogy *Goldzieher* Miksa joghallgatónak nem lehetett oka a vizsgától félnie, mert az egész tanév ideje alatt a szerencsétlen *Goldzieher* jó indulatban és bizalmában részesítette, sőt kitünő kollokviumaiért vele még többször tudományos vitatkozott is. Egyébként az egyetemi hallgatóságnak nem lehet oka sem reá nehezíteni, sem tőle félni, mert mindenkor odarússal és lelkiismeretesen tette meg az egyetemi hallgatósággal szemben kötelességét s mindenkor arra törekedett, hogy a hallgatók a tananyagot már tanítás alatt magyarázat után tanulják meg, csak azok az egyetemi hallgatók nem lehetnek meglegedve, ugymond, a tanári karral, akik az egyetemre vagy scha, vagy nagyon ritkán járnak el, s így van is rá okuk, hogy a vizsgától féljenek. Elég baj az, mondja *Mariska* Vilmos, hogy a hallgatóság nem a tankönyvekből, hanem rossz magyarsággal és minden rendszer nélkül össze tákolt compendiumokból készül egy hét alatt olyan vizsgákra, amelyekre a szorgalmas tanulók is esztendeig készülnek. Addig, amíg az ifjuság a középiskolában a kötelességérzetet meg nem tanulja, addig a fiatalság nem önmagának a kiképzéséért fog tanulni, hanem csak a vizsgának.

— **Tűz a tanyán.** *Sátoralja-Ujhelyről* táviratozza tudósítónk: *Gróf Andrássy* Géza bisei tanyáján ma tűz ütött ki és elhamvasztotta a munkások hajlékát. Az árva- és líptómegei munkások lakásában négy gyermek elegendt, csak a megszenesedett holtestükre akadtak rá.

— **Gyilkos templomtorony.** A krassószörénymegei *Fergovest* közszeg román temploma tegnap harminc munkást temetett maga alá. Az épülő templomnak bedőlő a tornya, amikor legjavában dolgoztak a munkások. A nép gyorsan összeszaladt, de a mentéshez senki sem értett és tegnap csupán három halottat birtak a romok alól kihúzni. A katasztrófának állítólag *Schmeres* József pallér volt az okozója, aki meg is akart szökni a közszegből, de a csendőrök letartóztatták. *Darvas* főszolgabíró és *dr. Halle* járási orvos a helyszínére érkeztek és minden intézkedést megtettek, hogy a romok alá került munkásokat kiszabadítsák.

— **Nehéz választás.** A *newyorki* kikötő mellett vesztegelt néhány napig egy hajó. Egy reggelén arra ébredt a hajó kapitánya, hogy hajója ég. A kapitány azonnal beléltta, hogy az égő hajóról nem menekülhet másként, mint csak úgy, ha a szomszéd töltésig uszik. Kabinjába sietett, fölkelte alvó nejét és csecsemő gyermekét. Az asszony jó uszó volt s így nyugodtan sorsára bízhatta őt a kapitány, aki karjára vette a gyermeket s úgy akart menekülni a veszély elől. Minden erejét összeszedve uszott a tőlés felé, mikor hirtelen hátra pillantva azt vette észre, hogy felesége már-már alámerül. A kapitánynak most már választania kellett gyermeke és felesége között. Hirtelen határozott. Elhagyta a karjai közt fekvő gyermeket s felesége megmentésére sietett. Mindketten kiusztak a töltésre s onnan néztek, mint sodorják el a hullámok kis gyermekek holtestét.

— **Képes levelezőlap-kiallítás.** Az első képes levelezőlap-kiallítás pünkösd hétfőjén déli 12 órakor nyitják meg ünnepelesen az Iparművészeti Múzeumban. A kereskedelmi miniszter, aki küszöbön álló elutasása miatt nem nyithatta meg személyesen a kiállítást — amint azt egy, gróf *Nyáry*, *Ferry-Frankl* kiállítási intéző és *dr. Ós* prágai megbízottból álló küldöttségnek kijelentette — a legközelebbi csütörtökön fogja a kiállítást megtékinteni. A kiállítást a sajtó képviselői és az ügy iránt érdeklődő más személyiségek már holnap déltől kezdve megtékintethetik. Holnapról kezdve működik a kiállítási területén a kereskedelmi minisztérium által felállított postahivatal is.

— **Johannesburg.** Tegnap délután két óra óta angol lobogó leng *Johannesburg* kormányépületén *Lord Roberts* csapatai élén ekkor vonult be az aranybányák városába és a brit kormány nevében Anglia birtokába vette *Transvaal* leggazdagabb és közgazdaságilag legjelentékenyebb városát. *Johannesburg* 1886. szeptember 30-ikán alapított s mégis ma Dél-Afrika legnagyobb városa, mert az utolsó (1896-iki) népszámlálás szerint 102.000 lakosa volt, akik közül 50.000 a kankazusi fajt képviseli. Közvetlenül a háború kitörése előtt 120.000-re növekedhetett lakosainak száma, de ez a szám valamivel lepadhatott, minthogy a háború után sok utiander és angol elmenekült a városból. Széles utcák és hatalmas terek jellegzik a várost, amely sok szép épülettel ékeskedik. Van nyilvános könyvtára, tőzsdéépülete és féltucat nagy színháza s több más mulatóhelye. A városnak, minthogy fehér lakosai közt csaknem 40.000 angol alattvaló, egészen angol jellege van és a klubélet úgy ki van ott fejlődve, mint akármely nagy angol városban. E klubok egy része a sport fejlesztését tűzte ki céljává. Csaknem minden felekezettnek, és a zsidóknak is külön temploma van, bizonyosságul annak, hogy *Johannesburgban* vallásszabadság uralkodik. A város egyik legnagyobb épülete a 35.000 font sterling költséggel épült színház; nevezetessége még az állatkert, amelyben a délafrikai faunának minden neme képviselve van, és a lóversenyter. Gázsal gondoskodnak a város világitásáról és vízművek a lakosság ivóvizéről. A város klímája egészséges, de a bevándorlottakat sokat szenvednek a hőmérséklet nagy ingadozásai miatt.

— **A szegedi malmok tíka.** A szegedi malmokról csunya bizonyítványt állított ki a szegedi rendőrség jelentése. Pár nap előtt a tisztí főorvos kérte a tanácsot, utasítsa a rendőrséget, hogy a nyári idény bekövetkezte előtt a maga hatáskörében a szükséges egészségügyi óvintézkedéseket tegygye. Többek között szigoruan vizsgálja meg az élelmi-szer piacokat és azon helyeket, ahol élelmi-szerekhez szükséges anyagokat állítanak elő. *Kocser* János helyettes főkapitány, *Csonka* Ferenc városi vegyész és *dr. Machold* Miksa kerületi orvos vetek részt a szemle-utban. A malmokat sorra vizsgálta a rendőrség és a következőket észlelte: A szegedi malmok nagy része mogyoróhéjat és az ugynevezett *matia* gabonaszálhulladékokat őrli össze. A mogyoróhéjat *Triesztből*, a mattát *Németország*ból szállítják a malomtulajdonosoknak. A megőrült héjat és mattát a terménykereskedők vásárolják össze potom áron. Kiderítette a rendőri vizsgálat, hogy a *matával* a *borsot*, a *mogyoróhéj*

A világhírű

„Champion“ és „The Royal Progress“
kerékpárok mélyen leszállított árban

kaphatók
kizárólag

LÁNG JAKAB és FIA
kerékpár nagy raktárban
Budapestben, VIII., József-körut 41.

Használt gépek legmagasabban becsaráltak. — Saját nagy iavitómhely és iskola. — Kerékpár-részek leszállított árban.

porával pedig a törött fahéjat hamisítják a kereskedők. Árnikkal pedig elárasztják az összes kiskereskedéseket. Ily módon ugyanazok oszmos haszonhoz jutnak a kereskedők. Mert míg a tiszta fahéj kilóját 1 forint 35 krajcárért kapiják, a kevert fűszer tíz krajcárjukba kerül. Megállapították a vizsgálat során, hogy a szegedi malomok már *tíz-tizedek óta örök a mogoróhéjat és a mattát*. De nemcsak Szegeden, hanem mindenütt az országban járja ez a hamisítási folyamat.

— **Felhőszakadás.** Hatalmas égiháború szakadt ma délután a fővárosra. Délfelé borulni kezdett már a láthatár és sötét felhők gomolyogtak az égen, hirtelen a közelgő zivatart. Ugy négy óra tájban permetezni kezdett a langyos tavaszi eső, ekkor azonban még senki sem gondolt arra, hogy hatalmas felhőszakadás lesz a csöndes esőből. Hat óra felé megereedett az ég csatornái és mogorónagságu jéggel vegyest olyan záporosok keletkezett, amelyet régen látott a főváros. A hatalmas víztömeg sok galibát okozott az alacsonyabb fekvésű utcákon. A Visegrádi-utca 20, 22, 24, a Katona József-utca 17, a Bajza-utca 32. számú házak pincéit teljesen megöltötte a víz. A Dob-utcának és a Jósika-utcának a Vörösmarty- és Izabella-utók között lévő részén pedig bokáig érő a víz hőmpölygött, mert a csatorna megtelt. A Vörösmarty-utca 61. szám alatt lévő gyűjtőcsatorna annyira megtelt vízzel, hogy felszakította a kövezetet. A látványnak sok bálumól akadt és a szennyes ár egyszerre csak egy körülbelül hat hónapos leánygyermek holttestét hozta a felszínre. A kis halottat a boncoló intézetbe vitték, a rendőrség pedig vizsgálatot indított az ügyben. A felhőszakadás Budán is sok kárt okozott, ott azonban nem volt jég. A Vörösvári-uton egy hat méteres fahidat sodort el az áradat s e miatt ott közlekedni sem lehet.

A felhőszakadás nagy szerencsétlenségnek volt az okozója az Izabella-utca 80-ik szám alatt lévő házban. Itt van ugyanis *Blau Nátán* csemege és fűszerüzlete. A szennyes ár behatolt *Blau* pincéjébe is és a kereskedő *Kálmán* Izidor nevű segédjével lement a pincébe, hogy megnézzé a felhőszakadás okozta károkat. *Blau* égő gyertyát tartott a kezében, de elejtette, és a gyertya egy benzines üvegbe esett. Az üveg felrobbant s a robbanás ereje *Blau* a földhöz vágta, *Kálmán* Izidort pedig a falhoz s a szerencsétlen ember olyan súlyosan megsebesült, hogy a mentők a Rókusba vitték. *Blau* Nátánt, aki szintén több sérülést szenvedett, a lakásán ápolják.

— **Elfogott szelhámos.** A rendőrség letartóztatta *Sterk* Nándor budapesti születésű 25 éves, foglalkozás nélküli embert, aki egy csomó hiszékeny ügyvédet és műlakotot a legkülönbözőbb módon károsított meg. *Sterk* Nándor valamikor vasuti altsíjt volt, elárta tehát tanárokhoz, ügyvédekhez s azoknak olcsó áru villamos jegyeket ígért, finoman hangoztatva, hogy rendkívül jó ismerősei vannak, akiknél garmadával szerezheti meg a kedvezményes jegyeket, amelyekre 10—20 forintot kért. Amikor a pénzt megkapta, egyszerűen nem mutatkozott többé. Más módszere volt, hogy beállított műlakotokhoz s azoknál azzal állt elő, hogy 6 lakatos s a műlakotosságot akarná kitanulni. Atyja a vasutnál felügyelő, s annak közvetítésével munkát szerezhetne neki. Természetesen a tervek és pályázati hirdetések megszerzéséhez pénz kell. Így sikerült neki 10—20 forintot kicsinálni. Eddig 45 esetet ösmert be a szelhámos, akit a rendőrség átad a vizsgálóbíróknak. A jeles alakot különben okirathamisításért is körözte a hatóság.

— **A sztrájk.** A kőbányai-uton lévő két nagy gyártelepen, az államvasutak gépgyárában és a Ganz-féle waggonygyárban még mindig sztrájkolnak a munkások. Az államvasutak gépgyárában tegnap reggel már megszűnt a sztrájk, amikor délután a hidépítő-osztály készülővenhat munkása felbontotta a munkát s küldöttséget menesztettek az igazgatósághoz. Minimális bér megállapítását és az akkord-bér kiegyenlítését követelték. *Lőrinczy* főellenőr kijelentette, hogy nem tárgyal velük, amíg munkába nem állnak. Ma reggel nem jelentkeztek a sztrájkolók, amire valamennyi elbocsátották s könyvüket a X. kerületi előjáróságra küldték, ahol holnap kifizetik őket. — Egy kőnyomatos esti kiadása szerint az igazgatóság délután visszavonta a munkások elbocsátását és megígérte, hogy a munkások küldöttségével holnap megkezdik a tárgyalásokat. E hírekkel szemben, amelyek konkrét tényekről névszerint megnevezett egyéneket szerepeltetnek, szinte érthetetlen, hogy egy félhivatalos lapudósok kategorice kijelenti, hogy az államvasutak műhelyében a munkások között semmiféle sztrájk nem tört ki. A Ganz-féle waggonygyárban a kazánkovácsok, az aodlkovácsok, a kovácsok, a lakatosok és az esztergályosok negyedrészre sztrájkol, összesen vagy kilencszáz ember. *Brecht* főmérnök tárgyal a sztrájkolókkal, de eredménytelenül. Az igazgatóság ma reggel hirdetményben tudatta a sztrájkolókkal, hogy elbocsátotta őket s munkádkönyvüket és fizetésüket átvehetik a X. kerületi előjáróságon. A sztrájkolók a Népligetben és a Kálvária mögött tanyáznak. Másfelől azt jelentik, hogy a differenciák már mind kiegyenlítették s

a sztrájkolók csak azért vonakodnak munkába állani, mert a gyárvezetőség nem hajlandó teljesíteni azt a követelésüket, hogy elbocsáson egy ellenőrt, aki őket kötelességsszerűleg figyelmeztette a sztrájk komoly következményeire.

— **Egy tiszt öngyilkossági kísérlete.** Ma délelőtt Bécsben a Kronprinz Rudolf-híd előtt izgalmas jelenet játszódott le. Egy középkorú, halvány ember izgatottan járt fel-alá a híd előtt, végre a hidra ment és hirtelen átvette magát a korláton, a Dunába ugrott. A part mellett horgonyzó hajó egyik matróza észrevette, gyorsan leoldott a hajóról egy oszlakot és oda evezett a habokkal küzködő emberhez, akit szerencsésen ki is mentett. Az életunt ember a 7. dsidás ezrednek egy századosa. A 37 éves tiszt néhány hét óta Bécs közelében az idegbetegyek szanatóriumában volt internálva, ahonnan ma öngyilkossági szándékkal megszökött. A tisztet a mentőtársulat a kórházba szállította.

— **Majális Ós-Budavárán.** A fővárosi gyermekvédő egyesületek javára esztőtörkre tervezett és az esőzés folytán elhalasztott majalisk holnap, szombaton délután négy órakor tartják meg Ós-Budavárán. A majalison a június hóra szerződött művészek is részt vesznek. A Budai Dalárda hangversenyt rendez.

— **Rendőri hírek.** *Jellinek* Pál vadászkatonára éjjel az Izabella- és Aradi-utak sarkán belekötött egy eddig ismeretlen napszamos emberbe, akit az uton oldalfegyverével annyira összeszurkált, hogy eszméletlenül vitték a dologházi kórházba. — A rendőrség ma elfoirta *Gerstenbrein* Jakob napszamosat, aki *Steiner* Gusztáv vasuti hivatalnok lakását kifosztotta. — *Dávid* János 29 éves, budapesti születésű kocsis ma délelőtt téglaskocsijával a külső Soroksári-uton haladt. A soroksári vám közelében a kocsi hirtelen nagyot zökött és a szerencsétlen ember a kerek alá bukkott. A nehéz kocsi keresztül ment rajta, jobb combját összezúzta és más súlyos sérüléseket okozt rajta. A mentők eszméletlen állapotban vitték a Szent-Isván-kórházba.

(x) **Linhart Vilmos** festő műtermében készülnek: Arcképek szenteképek, gobelin-dekorációk, aquarell stb. festmények művészi kivitelben. Festett fényképeszeti háterek és színpadok kölcsönbe kaphatók.

A megcsönkített címer.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, június 1.

Az egyetemi címersértések ügye egyre nagyobb hullámokat ver. A tettesek még mindig nincsenek meg, de úgy a rendőrség, mint az egyetemi tanács erősen folytatja a vizsgálatot, hogy a címersönkítők kézrekerüljenek.

Az egyetemi tanács ma több névtelen levelet kapott, amelyekben néhány alaposnak látható gyanu is foglaltatik. A leveleket átadták a rendőrségnek, amely most nemcsak azokat nyomozza, akikre vonatkoznak, hanem a névtelen levek íróit is. A rendőri eljárás eredményéhez képest leg azután összeül az egyetemi tanácsnak egy ad hoc kiküldött fegyelmi bírósága, amely előreláthatólag magává teszi az ifjusági gyűlésnek azt az iniciatíváját, hogy a kormány a címersönkítők az ország összes főiskoláiból tiltassa ki. Meglehet azonban, hogy a bűnös nem tartozik az egyetem kötelékébe s akkor a kiküldött fegyelmi bíróságnak természetesen semmiféle szerepe nem lesz a büntető megtorlásában.

A rendőri sajtóiroda az ügyre vonatkozólag a következő kommuniké adta ki:

Az egyetemen nyomozás címersönkítés tárgyában a rendőri tisztoság a következőket állapította meg:

Az egyetem építője szerint pénteken, azaz folyó hó 25-én, még semmiféle hiány nem volt tapasztalható. Két tanu pénteken délelőtt a diszterem előtt két fiatalemberrel beszélt, akik be akartak oda jutni, de zavar lévén az ajtó, eredménytelenül eltávoztak. Másnap, szombaton, délelőtt tizenegy óra tájban, a második emeleten dolgozó, előbb említett tanuk egyike koppanásra lett figyelmes s ekkor a II. emelet és I. emelet közötti lépcsőn megpillantott két fiatal embert, kik közül az egyik feljebb állván, botjával éppen üstért mért az egyik koronán lévő keresztre. A lány rákiáltott, mire mindkettőn ijedten lejutottak. A tanuk aztán megnézték a címet, hová a fiatal ember botjával sujtott és tenyleg látták, hogy a kereszt le van üve. Ezen a napon konstatálták, hogy több kereszt hiányzik és meg van rongálva.

Hétfőn délután (mult hó 28-ikán) a kultuszminiszter tudomására jutott az eset. Ekkor az építész fel lett hívva a hiányok pótlására. Az építész maga tekintette meg a címereket és konstataulta, hogy hét kereszt egészen hiányzik, három pedig meg van rongálva. Ezeket a kiküldött szobrász hétfőn délután helyreállította. Az építész kivül a tanu is konstataulta, hogy 8—9 kereszt hiányzik. A helyreállított munkák pedig azt mondja, hogy négy darabot csinált újra, négyet pedig megjavított.

Az említett két tanuk egyike szardán, azaz május 30-ikán, reggel fél hét órakor ugyanazt a két fiatal embert, akiket pénteken a diszterem előtt

szombaton pedig a kereszt-leltésnél látott, ismét feljönni látta a lépcsőn, amikor az egyik nézegette a címereket s leszólt a társának, hogy: „Már megcsönkáltak!” Mikor a lány erre előlépett, jévede ismét elfutottak.

A két fiatal ember személyleírása ez: 1. Közepertmű, testes, barna arcu, barna oldalszakállu, kicsi fekete bajszos. 23—24 év körüli, tegethof színi ruhában, beültöt, fekete puha kalappal. Kezében középvastagságu, sötétszárás kampósbotot tartott, amelyvel a kereszteteket leütötte. 2. Feltűnően hasonlít az előbbihez, csak az a különbség köztük, hogy alacsonyabb. Magyarul beszéltek. A szardai ötleletnél az alacsonyabbnál esernyő volt. A másiknál pedig mind a három esetben ugyanaz a bot.

Az ügyre vonatkozólag még a következőket jelenthetjük:

Az államrendőrségen a legnagyobb eréllyel folytatják a vizsgálatot. *Geguss* Dániel rendőrfogalmazó egész délelőt folytatta a kihallgatásokat és megidézte azokat az egyetemi hallgatókat, akik az Egyetemi-Kör tegnapi zájós közgyűlésén beszédet mondtak. Ezeket az egyetemi hallgatókat aziránt hallgatták ki, hogy mikor látták a megcsönkított címereket és miket tapasztáltak. A vallomások legnagyobb része érdektelen, amennyiben a botnyos esetnek már ismert részleteire vonatkoznak.

Érdekes vallomást tett azonban *Majthényi* Géza piarista tanárjelölt, aki a kereszt helyén rajzolt Dávid-pajzsot állított fel. *Majthényi* több bölcsészethallgatóval május 25-én délután, amikor a harmadik emeleti előadási tereméből lejött, vette észre a kereszt megcsönkítását. Mintegy ötvenen voltak jelen akkor, amikor egyik hallgató az első emeleti feljárón lévő korona fölött észrevette a kereszt helyére rajzolt Dávid-pajzsot. *Majthényi* a többiek szemelátára letrölte a szénrel rajzolt pajzsot, melynek nyoma sem maradt a Dávid-pajzsa letörlésénél jelen voltak, akik között sok zsidó vallású hallgató is van, a rendőrség szintén nagyreszt kihallgatta.

A két újabb letröt keresztet már kijavították, de az egyetemi tanács intézkedni fog, hogy a gyöngye alk-tmányu és szabadon álló kereszteteket erősebbekkel cseréljék ki és hogy a korona fölé ne szabadon, hanem relikviszerűen illeszszék. Az egyetem új palotájának kapuit állandóan zárva tartják és az új épületbe csak a régi épülettel lehet bejutni.

A címersönkítés ügyében a vidéki főiskolai hallgatók is megmozdultak és a *Kolozsvári jogászok segítőegyesülete* és a *győri katolikus tanító-képző ifjusága* távirattal üdvözölte az *Egyetemi Kör* elnökségét a tettesek kinyomozása és a merénylet megtorlása iránt indított mozgalomért.

Az egyetem épületében ma újabb címersönkítés történt.

Galád kezek ma ismét letröttek két keresztet. Az első emeleten a két oszlop mögött lévő koronák közül az egyik kereszt nélkül áll, ezenkívül a földszinten, a dékáni hivatal hirdetési tábláját ékesítő, körülbelül három centiméter nagyságu fakeresztet szintén letröttek.

Ugy látszik ezekből az újabb gaztettekből, hogy sem az egyetemi ifjuság, sem pedig a rendőrség nem veszi komolyan még most sem a szentségtelen kezek munkáját; különben a legújabb címersértés meg nem történhetett volna.

Az újabb címersértéseket ma délután vették észre az egyetemi hallgatók és nagy megbotránkozásal tárgyalták az esetet. El is határozta mindjárt, hogy ma délutántól kezdve állandó őrséget létesítenek az egyetem palotájában, hogy rájöbessenek, kik a címersönkítők.

Ez azonban a rendőrség dolga volna most már, amikor annyira elfajultak az állapotok. A rendőrségnél kell erőlyes kezekbe adni a vizsgálatot, akkor hamarosan kiderül, hogy kik üzik ezt az ocsmányjátékat.

Az egyetemi címersértésekből kifolyólag ma két párbaj történt. Az egyiket ma délelőt viták lo-vag Arlow vívőtermében *Kinderberg* és *Döry* joghallgatók. Ennél a párbajnál *Kinderberg* sebesült meg a fején súlyosan.

A másik párbaj ma délután hat órakor volt gróf Vay vívőtermében. Ezt *Schwartz* és *Dernyey* joghallgatók viták és ennél a párbajnál *Dernyey* sebesült meg a jobb felső karján.

Mindkét párbaj a címersértésekből származott. Tegnap szólaokoztak össze az ellenfelek az egyetem folyosóján és a súlyos szóbeli sértéseknek lett a következtése a két párbaj.

Az egyetemi kör elnöksége ma nyilatkozatot küldött be hozzánk, amelyben tiltakozik az ellen, hogy az ifjusági közgyűlés antisémista tüntetésre fajult volna. A tárgyalás — ugymond a nyilatkozat —

olainte teljesen nyugodtan folyt le és csak akkor vált hevesebbé, amikor egy izraelita vallású joghallgató — megfélemlítve magáról — botjával az emelvényre csapott, egy másik pedig, aki talán nyolcadiknak volt feliratkozva, az előző emelvényre ugrott és azt követelte, hogy adják meg neki a szólas jogát. Kijelenti továbbá a nyilatkozat, hogy az ifjuság nem énekelte a pápai himnuszt, sőt még az antisémia nótákra is csak akkor gyujtott rá, amikor erre egy német újságíró provokálta.

A Budapesti Napló tudósítója jelen volt a gyűlésen s a nyilatkozattal szemben konstatálja, hogy mielőtt a Schlesinger nevű egyetemi hallgató botjával az emelvényre ütött volna, már Kéthy, Bernolák, Gebhard urak olyan tónusban beszéltek s az antisémia párt olyan modorban viselkedett, amelyből mindent ki lehet magyarázni, csak a felekezeti türelmeséget nem. Igaz ugyan, hogy Schlesinger botjával az előző emelvényre ütött, de ezt csak már akkor tette, amikor előtte vagy két zsidó vallású egyetemi hallgatót nem engedtek szóhoz jutni. Hogy egy pár éretlen fiatal ember minő indokokból gyujtott rá arra a bizonyos antisémia nótára, azt nem tudjuk, de tény az, hogy énekelni kezdtek; viszont az is igaz, hogy Köpessy előző figyelmeztette őket arra, hogy ezt a nótát énekelni nem illik. Hogy a pápai himnuszt énekeltek volna, azt mi nem állítottuk.

A jövő bohózataiból.

Azt hiszem, önök is olvasták, hogy mit ajánlottak a francia kormánynak. A francia kormánynak azt ajánlották, hogy ne csak a katonaköteleteket vizsgálta meg orvosilag, hanem a házassodni óhajtó urakat is. Így gondoskodik a jövő nemzedékek egészségéről és egészségéről. Ezzel — ha a kormány elfogadja a javaslatot — a francia bohózatírók egy új motívumhoz jutottak. Bátor leszek itt alább egy kis bohózati vázlatot rögtönözni abból az időből, amikor már a házassalándók is orvosi vizsgálaton fognak keresztülmenni.

Ime:

Személyek:

Edith kisasszony,
Octave, fiatal orvos,
Adolphe, bankár.

I.

Edith: Oh, Octave, mily szerencsétlenek vagyunk!

Octave: Hogy-hogy? Talán...

Edith: Igen ön eltalálta. Atyám nem akar beleegyezni házasságunkba.

Octave: Miért?

Edith: Mert ön csak egy egyszerű orvos.

Octave: Van talán valami jelöltje az ön atyjának?

Edith: Van. A neve Adolphe. Foglalkozása bankár. Ő kopasz, de dus, s ezért atyám azt kívánja, hogy hozzá menjek feleségül. Ah, Octave, mi lesz belőlünk!

Octave: Ah, mi lesz belőlünk!

Edith: Atyám oly szigorú!

Octave: S én oly szegény vagyok!

Edith: Végünk! (Zokog.)

Octave: Ne sirjon, Edith! (Homlokára üt.) Hab, egy ötlet!

Edith: Mi az?

Octave: Hányadik kerületben lakik az átkozott bankár?

Edith: A tizenkettedikben.

Octave: Meg vagyunk mentve!

Edith (örömmel): Hogy-hogy?

Octave: Csak bizza rám! (Mégcsókolja.)

II.

(Az előjárásági teremben.)

Szolga: Hétszáznegyvenhárom!

Adolphe: Jelen!

Szolga: Ön következik. Vesse le öltönyt s lépjen az orvos elé. (Adolphe belép.)

Octave: Hab, ő az! Mily szerencse, hogy éppen az én kerületben lakik!

Adolphe: Én vagyok a hétszáznegyvenhárom.

Octave: Házassodni óhaj?

Adolphe: Igen.

Octave: Mutassa a mellét. (Megkocogtatja Adolphe széles, erős, egészséges mellkasát.) Baj, baj.

Adolphe: De kérem...

Octave: Hallgasson. A szive rendetlenül vor... melle gyöngö...

Adolphe: De...

Octave: Fogja be a száját! Untauglich!

Adolphe: Én...

Octave: Méhet. Irnok, írja be: Két évi gyakorlatra utasítottak, derzeit untauglich, wegen allgemeine Körpereschwäche... (Adolphe kintuskolják.)

III.

Edith (a berohanó Octavehoz): Nos?

Octave: Untauglich!

Edith: Végre a tiéd lehetek! (Nyakába borul.)

— o. —

A közelgő nyár.

— Egy papucshős panasza. —

Hogy így megérkezik a nyár

És a szezon végére jár,

Tele a korzó, a liget,

Mindeki a szabadba siet,

Gerbeaudnál és a Hanglinál

A pincér grenadine-t kínál,

S a krajzler, a politikus

Hirdeti: jó a libabus —

Egy szó nyíllal a városon keresztül,

Melytől mindenki szíve pezsdül,

A melyre néma egy ajk sem marad:

„Hol tölti idén a nyarat?!”

Csupán egy ajkra nincs hatása,

Egy ajkon megtörik varázsa

És ez ajk hajh! az enyéim,

Sőt én járatlan uton járok,

Keblet viharra, vészre tárok,

Mert végzetem ah! zord, kemény!

Öt éve, hogy házas vagyok

S halljátok! Nézzetek nagyot!

Ó szanakozzál rajtam, ég —

Még szalmaözeveg nem valék!!

Kinek évenként nyolc-tíz hétre

Fürdőbe megy a felesége,

S ő szépen Ós-Budán nyaral

Vidáman, mint vízben a hal,

Vagy Európában szétkalandoz,

S jut egy-egy érdekes kalandhoz, —

Szajti csak mély bánatom,

Mi szörnnyű végzet átka nyom!

Ám ne higgyétek: feleségem

Legrosszabb a földkerekségen —

Ellenkezőleg: nincs hibája,

Tökéletes erénye, bája,

A cselédekkel nem perel,

Felesleges pénzt nem ver el,

Soha nem mond nekem „nem”-et,

S bámulja minden versenőt —

De tragikumom éppen ez.

Mely könnyen bukás oka lesz!

Mert volna csak kisebb tökélye,

Csak járna más is a fejébe,

Mint férje s házi tüzhelye,

Hejh! ugy hamar bírnék vele! —

De őt, ki oly igénytelen,

Ki úgy csügg a személyemen,

Ki örül, hogyha hallja léptem,

Boldog, ha kezem a kezében,

Könnyez, ha hivatalba elmék

S szenved a pokol gyötrelmét,

Hogy nem lehetünk mind a ketten

Együtt gyűlésen és banketten,

Ki nálam nélkül nem tud enni,

Se szórakozni, sem pihenni,

S ha távoznám pár kurta napra,

Mint égő gyertya lepadna,

És elhervadna, mint virág,

Min titkos féreg foga rág, —

Ót bagyjam el — ez lehetetlen,

Barbár sem lehet oly kegyetlen!

— Megvallom, az első időkben

Eszemet azon törve törtém,

Hogy óvnam meg a házasságon

Férfit, büszke szabadságon —

Váltig javalltam hitvesemnek:

Távozni önszántadból engedj!

Ha néha napján elmegyek,

Neked legintosz érdekel!

A megszokás iszonyu vése

Romlást boríthat mindkét részre:

Mit ér a fogoly peesenyé,

Ha mindennap tömnek vele?

Ráunnál Vénuszra magára,

Ha mindig szemed előtt állna!

Itália lakóinak

Órmet köd, jég nyujtanak!

A nap reggel azért mosolyg,

Mert éjjel másnak udvarolt.

Őszszel a legnőbb madarak

Fészükétől messze szállanak, —

Maga a dicső, nagy természet

Órök változtatásra készlet! —

Szavaim bár buzgón omoltak,

Bár támogatott száz hasonlat,

(Mikből a férjek ki se fogynak!)

Ó világért se érte meg,

Mindig csak egyet kérdezett,

Mitől, haosak nem kánibál,

Mindenik férj kapitulál,

S beadva gyorsan derekát,

Halasztja sötét szándokát! —

Azóta hány esel, praktika

Hány fortély, mily politika,

Szülemlett meg szegény agyamban,

Hogy pár hétig logyek magamban!

Ó ennyi fényes leleménnyel

Megküzdtem volna bámi rémmel

Ólom kamrákból, tengermélyből,

Poklokak örvényző tűzéből,

Egy bős anyós keze közül

Bizton kiszökünöm sikerül —

De mi ez ahhoz mérve mind,

Ha nód hozzád simul megint:

Szemének egy tekintetétől,

Akármily vasszilárdon épül,

Terved mint kártya vára szétdőlt!

— — Más mód nincs, mint lemondanom,

S mellemben visszafójtanom

Az álmakat, a vágyakat,

Miként szívem oly rég dagad,

Miket garszonkorom delén

Már oly örömmel szőttem én,

Melyek, hogy felvegyem igámat,

Oly igézón csábítanak —

Ó szalmaözeveg gyönyörök,

Felétek hasztalan török! —

Itt csak az idő, vakeset

Nyujt egykor tán segédkezet!

— — De addig, ha közeig a nyár

És a szezon végére jár,

S a többi férj és feleség

Fogyasztva libacsennyét,

Tíz fokkal forróbban beszélget,

Mint akár közepén a télenek,

Mert szívök titkos gondolatja:

Elhagyják egymást annyi napra!

Ilyenkor ah kétségbeesve érzem:

Vesztes csak én vagyok a teremésben!

De nem jajongok és nem kiabálok,

Csak minden ismerőstől félreállok,

Hogy kárörvendve ne sajnáljon engem,

S ne lássa meg, mi kín tombol begyemben.

Aztán mihelyt lehet s szabad,

Viszem nyaralni kedves társamat,

Akár csak egy klasszikus vértanu. —

Hová? Mit bánom! Fürdő vagy falu!

Tó, tenger-e? Erdő-e vagy hegyek?!

Mindenüvé egy lélekkel megyek:

Hisz mindenütt a tudat porba sujt,

Miért vagyok oly gyáva, nyomorult —

És mindenütt álmodhatom tovább

A szalmaözevgyeségem szép korát!

Lenkei Henrik.

FŐVÁROS.

(*) Az Ujéület telke. A középítési bizottság mai ülésén Hajós Zsigmond bizottsági tag az Ujéület telkén végzendő közmunkák teljesítését sürgette, főhözván, hogy ott már nyolc napig épület emeltek s a hozzáférhetőség még most sincs biztosítva, noha a lakások augusztusra ki vannak adva. Fostis Károly tanácsos adta meg a választ. Kijelentette, hogy a osatornázás munkája már biztosítva van, árlejtés utján; az aszfaltozásra kiárták az árlejtést, a légszesés vízvezeték osövek elhelyezésére pedig legközelebb hirdetik ki. Ha tehát az állam is elvégezeti a telefonkabelek elhelyező munkálatait, akkor az egész terület rendezve lesz a kellő időben.

(*) A ferencvárosi plébánia. A székes főváros közgyűlése ez év január hónapjában elhatározta, hogy a ferencvárosi plébániát a SzentFerenc-rek hék kezelése és vezetése alól kivesszi, s a rendnek kárpótlásul egyszer s mindenkorra 1600 koronát ad. E határozatból kifolyólag a főváros érintkezésébe lépett a hercegprimással és a belügyminiszterrel, s mind a ketten beleegyezésüket adták a világsajtáshoz. A főváros tanácsa ennél fogva legközelebb azt fogja javasolni a közgyűlésnek, vegye tudomásul a hercegprimás és a belügyminiszter jóváhagyó intézkedését és kérje meg a bíoros fópapot, hogy írja ki a pályázatot a plébánosi javadalom betöltése céljából, s a beérkezett folyamodványokat majd küldje le a fővárosroshoz, hogy a választást megjelthessek. Ez valószínűleg még a nyári szünidő előtt meg fog történni.

(*) Árlejtés. A főváros árlejtést hirdet a volt Ujéület telkén átvonuló utcák, nevezetesen a Kiss Ernő-, Perczel Mór-, Aulich-, Honvéd-, Vécsey-Zoltán-utak, valamint a Szabadság-tér egy részében

a kocsinak összesen 152.760 kor. költséggel, a járdának 53.600 koronával előíránnyal aszfaltburkolására, és az a munkálatokat megelőző és 28.333 kor. 48 fillérel előírnyozott kövezésekre. A pályázatok ez év június 19-ikéig adandók be. *Vostis* Károly tanácsnok vagy helyettese kezéhez (IV., Váci-utcai Újvárosi ház I. em. 11. ajtó).

(*) Adókvótés. A VI. ker. a) bizottság, a VII. ker. a) bizottság és a VII. ker. b) bizottság e hó 2-ikán (szombaton) fogják tárgyalni a külön meghívottak III. oszt. koreseladó javaslatait.

SZINHÁZ, ZENE.

A Baba Budán. A Baba ma este a szakadó eső ellenére is nagy közönséget vonzott a Fővárosi Nyári Színházba. Az előadás fénypontja *Szende* Anna Aléziája volt; finoman kidolgozott alakítást produkált a művésznő, szubtilis játékat és éneket a közönség zajos tetszésnyilvánításokkal honorálta. Krémer kintő Hilarus volt, Stoll kedves Lancelot, Faragó mulatóságos Loremois. Chantrelle szerepe Helai Jenő játszotta, mint vendég, — ügyes, ötletes színész. Mihályi és Havasy szintén hozzájárultak a jó előadáshoz.

Blaha Lujza bucsuzása. Blaha Lujza asszony legközelebb megkezdni nyári szabadságidejét. A jövő két kedddén, június ötödikén lép föl utóljára a színet előtt a *Falu rossa* Finum Rózsijában.

A Népszínház bemutatója. Pierre Decourcellenek látványos színműve *Robinson Crusoe*, amelynek bemutatóját máról elhalasztották, holnap, szombaton kerül először színre a Népszínházban. Ez a darab volt a párisi *Château-színház* ez idei szenzációs sikere. A premietől fogva egyvegyben száz előadást ért meg a darab és most, a kiállítás alatt, újabb ciklus kezdődött meg, amelynek estéire állandóan szufoltság telik meg a nézőtér. A *Robinson Crusoe* kilenc képéből áll, melyeknek látványosságai közt van egy tengeri harc, hajóégetés, vadak táncra, matröz-tánc és soknemű evolúció. A Népszínház igazgatósága teljesen új, nagyszámú díszlettel és kosztümökkel állította ki a darabot.

A Nemzeti Színházban holnap Jókai Arany embere kerül színre. *Noémi* szerepében *Mészáros* Gizellával, a kassai színház fiatal tagjával.

A Magyar Színház a kóristákért. A Magyar Színházban vasárnap lesz az előadás, amelyet a színház a karszemélyzete javára rendez. Az előadás, mint említettük, érdekes hangversenyyel van összekötve, amelynek műsora a következő:

1. Hajótörés. Drámai költemény. Irt. François Coppé. Előadja: Molnár László. 2. Dalok. Énekl. L. Komáromi Mariska. 3. Egyveleg. Előadja: Sziklai Kornél. 4. Kettős. Levélárja a „Figaro lakodalmá”-ból. Énekl. Abrányinó Wein Margit és L. Komáromi Mariska. 5. Aria. A „La forza del destino” című operából. Énekl. Szilágyi Arabella. 6. Aria. Énekl. Alberti Werner. 7. Monológ. Előadja: Rozsahegy Kálmán. 8. Nyitány. A „Koldus és királyfi” operetből. Szerezte és a zenekart vezényli Sziklai Kornél.

Fővárosi Nyári Színház. *Herceg* Ferenc kintő életképből A *Gyurkovics lányok*-ból a próbák már annyira előre haladtak, hogy pünkösdi vasárnap a legpompásabb előadásban mutatják be a budaiaknak A *Gyurkovics lányok*-at. Szombaton a nagy sikert arató romantikus dráma *Cyrano de Bergerac* kerül színre *tizedszer*. Pünkösdi hétfőjén *Csepreghy* Ferenc régi jó népszínművét a *Sárga csikót* elevenítik fel.

Novelli a választóhoz. *Novelli* Ermete, akiről megirtuk, hogy szállóvárossá, *Fermo*, fölépítette képviselőjelöltnek, a következő nyílt levelet intézte a milanoi *Secolo* útján „választói”-hoz:

A ti ajánlatotok nagyon megtisztelt engem, de kénytelen vagyok visszautasítani. Sem időm, sem hajlamom arra, hogy A *társadalom osztályai* közt helyet foglaljak a parlamentben. A politika mindig úgy hatott rám, mint ahogy a *Kisérletek* hatnak a kis gyermekekre; a politikusként azért is tartottak engem mindig *Vad-kacsdának*. De ez nem busit engem; de sőt köszönöm a sorsnak, hogy ilyenek történtek. Inkább *Magános emberek* közt akarok élni, semmint a *Felszálást az Olympusra* (La scala: a l' Olimpo) — természetesen a politikai Olympusra értem — kieroszakolni, a mi annak a veszedelmének is kitenne, hogy *Inni vagy megfulladni* (Bere o affogure) lennék kénytelen a politikai szenvedélyek *Folyamában* (Le Torrent). Nem, barátaim, engedjétek csöndesen álmódoznom az én *Tavaszi álmomat*, engedjétek tréfalkoznom és csevegve az én „*Tiszteletes Hajadon*”-aimmal, (Vergini) a művészet muzsáival. De azért ne higgyétek, hogy én *Nép élensége* vagyok; ellenkezőleg, szeretem az igazságot, gyűlölöm a *Beestelenek*-et és abban a meggyőződésben élek, hogy A *beesület* marad mindig *Mindennek az alapköve*. (La base de tutto). Így gondolkoztam mindig és elhiggyétek nekem, hogy ez a gondolat nem fog elmúlni *Mint a levelek*... (Come le foglie), amelyeket elfúj a szél. Végeznem kell, mert a függőny felgördül.

Uj színház Bécsben. Bécsben, dacára annak, hogy a színházaknak nem éppen valami jól folyik a dolguk; még mindig akad ember, akinek kedve van új színházat alapítani. Ezúttal egy gazdag tőkepénzesről van szó, aki *Bécs* harmadik kerületében

a saját, még beépítetlen telken színházat készülni építeni. Az új színházról egyelőre csak annyit ismeretes, hogy ezerkét-három nézőre épülne.

Az An der Wien és a Karl-színházak megrendszabályozása. Bécs két legrégibb színháza, a Theater an der Wien és a Karl-Theater ellen az országos színházi bizottság olyan rendeletet adott ki, amely előreláthatólag e két színház előadásait hosszú időre meg fogja akasztani vagy egyáltalán lehetetlenné teszi fennmaradásukat. Az országos bizottság, amely a helytartóság alá van rendelve, leiratot intézett a két színház új bérliőhez s felhívta őket, hogy bizonyítsák be a színházak régi szabadságait, amelyek már nyilván lejártak. Ha ezeknek jogérvényességét be tudják igazolni, akkor megengedi az országos bizottság a színházak továbbvezetését, de csak úgy, hogy ha a bérliők a két színház fedelét vastóval látják el, ha az alsó színpadot tizmentes anyagból újja alakítják, a léposókat átépítetik és az eddigi függőnyöket vastüggönyökkel cserélik fel. A Theater an der Wienre nézve elrendeli a bizottság, hogy a negyedik emeleti karzatokat meg kell szüntetni s egyik színházban sem szabad magánlakásnak lennie. Ezek a főfeltételek, amelyekhez még vagy husz kikötés van. Mindebből tehát az következik, hogy a két színházat egészen újra kell építeni. Tekintettel arra, hogy az új bérliők már megkötötték a színházak tagjaival a szerződéseket, a rendelet következtében ezer ember marad foglalkozás és szerződés nélkül.

Operaelőadás a Telefon Hírnökökben. Ma este a Telefon Hírnökök esti szórakozásul a magyar kir. Operaházban színekertűs Hamlet előadását fogja követíteni az előfizetők lakására. Thomas ez operájának előadása, mely egyike az operánkban színekertűs legkedveltebb daraboknak, azért is érdekes lesz, mert Gertrudis szerepét ismét Dióssy H. Berta asszony énekl. — Az opera előadása után a legújabb híreket olvastatik fel a beszélő újság szerkesztőségébe, majd még 11 óráig felváltva katonai és cigányzene lesz hallható a kagylókon keresztül.

Nyári meglepetések

a New York szépeiben.

Budapest, június 1.

Violet Gray, káplár az „Új hadsereg”-ben Radványi Klára.

A színlapnak ez a néhány sora volt a Magyar Színház mai előadásának az érdekessége. Zsufolt ház. A levegőben a kíváncsiság. Vajjon milyen? Azt beszélik, hogy az elmúlt héten azért maradt el a kisasszony fölépítve, mert az igazgatóság előzetes kritikát gyakorolt. New York szépeiről lévén szó, ez nem új, de érdekesnek elég érdekes.

A szimpátia tévedése. Nr. I.

Jön az Erényesözög Egyesületének elnöke. Sziklai imádóit tapsolnak. Megszólal az elnök, Összenéznek a hölgyek és az urak.
— Ez nem Sziklai?!
— De a színlapon az ő neve van!

A tapsot, a szimpátiát visszavonják. És figyelik titkos kárörömmel, hogy birkózik meg Vidor Dezső Sziklai szerepével. A rendező ur ugyanis beugrott. Harminechétzer élvezte végig hivatalból Sziklai szerepét, hát harmincegyoldadzorra bátran nekiment. Megtett mindent, amit tehetett, csak éppen a furdóról szóló nótát hagyta ki. A rendezőnek végre is van joga törölni.

Sziklai — rekedt ...

Hol a zseb?

A bolond németet, Vidor szerepét, tekintettel a közbejött akadályokra Eros vállalta el. Kintő volt, mint mindig. Azonban a kis egy méter hosszú zsebkését a kellő pillanatokban nem tudta elrejtetni. Elfelejtették ugyanis megmutatni neki, hogy Vidor fehér frakkjában hol van a méteres késecske zsebbe. És szegény Boros kereste, kutatta a zsebet, a publikum mulatott, de a kés nem találta a rejtekhelyét.

Hanem azért az illetékes színészek — dicséretükre legyen mondva — megpillantván a kellő időben a kést, meglepődtek annak rendje és módja szerint.

A szimpátia tévedése. Nr. II.

— Most jön Radványi ...

Nagy taps. A látcsövek működnek. New-York szépe énekel. Összenéznek a hölgyek és az urak.

— Ez nem Radványi?!
— De a színlapon az ő neve van!

Valami történt. Radványi kisasszony másodszer hagyta cserben az érdeklődőket. Inkei Gizella játszott Radványi helyett. Taps jutott neki is. Hanem a virágokat, amelyeket az est érdekességének szántak, kivitték az orkeszterből.

Vajjon a virágúruss visszaveszi-e a bokrétákat...?

Radványi kisasszony — rekedt ...

Járvulók a meglepetésekhez.

1. Rózsahegyi remekül fityült két strófát, belekezdett a harmadikba és — berekedt.
2. Az egyik portugál gróf Kardos, jöllehet a színlap szerint Füreidi Béla a polgári neve. Őt is nélkülöztük. Nyilván — rekedt.
3. Senki sem bosszankodott. A meglepetések beűtöttek.
4. Kommuniké nincs a rekedtségekről, ezért jegyezte fel őket

(H—u)

MŰVÉSZET.

□ **Állami képvásárlás, állami szubvenció.** A *Nemzeti Szalon* tavaszi tárlatának képei közül az állam néhánjat meg akar vásárolni. Mint félhivatalosan jelentik, a megvásárlásra felterjesztett képek a következők: *Mendik* Oszkár: *Tájkép*; *Eötvös* Aladár: *Segesvár*; *Katona* Nándor: *Tájkép és Szikszay* Ferenc: *Virágzás*. Ezt a névsort a miniszter remélhetőleg nem fogja a maga egészében elfogadni, mert az állam pénzén való vásárlással felelősség is jár. Olyan képek, mint a „*Virágzás*”, nem valók állami gyűjteménybe.

A közoktatásügyi miniszter az Aradon megalakult művészegyesület elnöksége részére 800 koronát engedélyezett képvásárlási célokra. A művészegyesület első tárlata az a képgyűjtemény lesz, amelyet a *Nemzeti Szalon* legutóbb Budapesten mutatott be.

□ **Visszautasított aranyérem.** Tegnap megirtuk, hogy *Wlassics* miniszter elfogadta a tavaszi tárlat zsűrijének előterjesztését és ennek értelmében *Csók* Istvánnak és *Roskonics* Ignácnak egy-egy kis állami aranyérmét ítélte oda. Mint egy estilap jelenti, *Csók* István a neki szánt kis aranyérmét nem fogadja el.

SPORT.

Péchy Andor és Berkes bandája. Péchy Andor, a jeles sportsman, mint a Magyar Turfban olvassuk, taviratilag Bécsbe rendelte pünkösdi hétfőre Berkes Béla bandáját. A Derby estjén nagy mulatóság lesz Bécsben, itt fog muzsikálni Berkes; de hogy kinek a kontójára, azt a lovak döntik el pünkösdi hétfőn. A kinek a lova megnyeri a Derbyt, annak kell a mulatás költségeit viselni. Ez a baleset vagy bár Harkányi Jánost, vagy Szemere Miklóst fogja érni.

Baleset a turfban. A mai bécsi szabadlovaglásban, amelyen *Lajos Viktor*, *Rainer*, *Ferenc Ferdinánd*, *Ferenc Szentpéter* és *Ottó* főhercegek és *Mária Jozefa* főhercegnő voltak jelen, a versenyugratásnál báró Dobrzenszky Jaroszláv főhadnagy lebuokott és a ló alá került, amely esés közben halálétkon rugta a főhadnagyot. *Lajos Viktor* főherceg azonnal odament a szerencsétlenül járt lovashoz és hogylétéről ledezősködött. Az orvosok azt mondják, hogy a főhadnagy sebesülése nem súlyos.

A Derby. Az utolsó előkészületekről a következőket jelentik a *Freudenauból*: Az istállótulajdonosok és managerek szokatlan érdeklődése közt voltak ma meg az utolsó galoppok a Derbyre. A legérdekesebb része a reggeli munkának *Attila* galoppja zárt ajtó mellett történt. Érdekes, hogy gróf Festetics Tasziló crackjének a Péchy—Üchtritz-istálló lovai, *Maz* és *Garcia* segédkeztek. *Attila* később csak mérföldes galoppot végzett Diadallal, de olyan lassu tempóban, hogy ebből kondíciójára nem lehet következtetni. *Kartal* *Orchef* és *Gondí* kíséretében galoppozott jó tempóban. Ezután *Capo Gallo* indult el *Sharpeval* *Gagerl* vezetésével. Eleintén lassu volt a tempó, majd egyre erősebb s a végén fej-fej mellett haladt el a két ló a cölkarika alatt. Ez nem nagyon jó ajánló levél *Capo Gallo* mellett. E közben a mérföldes starthoz ment *Topomene Sternbusk*kal és *Felenkkel*, de a Szomerolovak csak könnyű kanter-munkát végeztek. *Polonius* és *Incredyable* még mindig nincsenek a *Freudenauban*. Elég jól értesült körökben az a hír van elterjedve, hogy *Incredyablenak* tegnap trialje volt *Alagon* *Felóniusszal* s a győztes igen könnyű modorban az utóbbi lett. Ha ez igaz, akkor körülbelül eldőlnek tekinthető a Derby sorsa. Az utolsó dispoziciók szerint a Derbyben ezek a lovak indulnak:

<i>Polonius</i> lovagolja Wilton.	
<i>Incredyable</i> „	Pool.
<i>Attila</i> „	Park.
<i>Topomene</i> „	Cleminson.
<i>Sternbusk</i> „	Adams.
<i>Kartal</i> „	Bulford.
<i>Gondí</i> „	Black.
<i>Capo Gallo</i> „	Sharpe.
<i>Maz</i> „	Hyams.

EGYESÜLETEK.

(A budapesti népoktatási kör ma délután tartotta XXX-ik évi rendes közgyűlését, *Turr István* tábornok elnöklöte mellett. Az elnöki jelentésből kiemeljük, hogy a folyó tanévben kísérletképpen egy könyvtárt állítottak fel a VII. kor. Murányi-utcai tanfolyamon. *Gyulányi István* az ottani tanfolyam vezetőjének jelentése szerint a könyvtár igen jó hatással volt az oktatásban résztvevőkre, miért is a kör választmányja és ma a közgyűlés is elhatározta, hogy az ősszel könyvtárakat állít fel más városrészekben is. A folyó tanévben a 16 tanfolyamon részt vett 337 férfi és 202 nő, összesen 539 egyén. Fennállása óta összesen 29.624 felvételt részesített ingyen oktatásban a kör. — A darék *Lantay Károly* helyébe dr. *Mandello Károlyt* választotta meg a közgyűlés egyhangulag pénztárnokká. A társulat törzsvagyona 8797 forint. A felmondvány megadása után a tisztviselőket újra megválasztották és új tagokul a választmányba beválasztották *Déry Gyula* szerkesztőt és *Faller Ferenc* fővárosi tanácsost. A közgyűlés végén *Déry Gyula* azt az indítványt terjesztette elő, hogy a kör küldjön ki egy bizottságot, mely az University Extensionnal és a Szabad Lyncummal való párhuzamos működés feltételeit megállapítsa. A közgyűlés az indítványhoz hozzájárult.

Nyitlér.

Nyilatkozat.

A Kristály törvényszék vizsgálta, bakteriológiai szempontból feleltette tisztá és kémiai tulajdonságait illetőleg is kifogástalan víz lévén, azok közé a vizek közé tartozik, melyeket az egészségügyomány az egészséges ivóvíz közé soroz. *Dr. Anzjeszky Aladár* egy. tanárságát középiskolai egészségügy tanár. VIII. Baross-utca 55.

(Az e rovat alatt közöltetteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ A szatmári gyilkosok. A szatmári börtönben két ember várja most a kegyelmet. *Papp Béla* halálos félelemben túli napjait, örvöng, ereje végképpen megfűrt. Sem ételt, sem italt nem fogad el s egyre azt hangoztatja, hogy inkább éhen akar elpusztulni, mintsem hogy a bitófán haljon meg. dr. *Kellemen Samu*, *Papp* védője gyakran meglátogatja védencét s vizsgálja. Megígérte a halálra ítéltnek, hogy a semmisségi panasz tárgyalásánál személyesen fog megjelenni a *Kurján, Zsoldis Mihály*, a juhász sokkal nyugodtabban tűri a sorsát. Védője, dr. *Hermann Lipót* a minap adta be a kegyelmi kérvényt a szatmár-németi törvényszékhez. A kérvény főbb pontjai a következők:

A legmélyebb alattvalói alázatossággal esedezünk a felszentelt királyi szívnél jóságos kegyelméért, hogy a kihirdetett rettenetes ítélet szigorán enyhíteni, irgalmazni méltóztatassék. Szegény ugyan és fogyatékos a mi hódolatos szavunk arra, hogysem vele a királyi szívnél kegyelméért esengeni méltók lehetnénk. Amde nagy és erős a mi bizodalomunk a királyi szívnél imádatos jóságában, amely min lenek fölött való; s amely meghallja, meghallgatja, megérti és megérzi az alattvalói könyörgő szót; bár ha ez még olyan mélyes mélyből törekszik föl, mint a minő a bűnös börtönöknek cellája.

Egy ugys gyötrelmesen bűnhődő ember kér, könyörgő eme rá nézve igen nagy kegyért. Egy gysarlódó porhüvely, aki immár csak a végeit akarja még élni, életben maradni, hogy a bűnét levelezkelhesse földi életével, földi életének teljes buzgalomával, tettel, szóval és imádsággal.

Egy szerenostelen család érdekében is kell könyörögnünk a királyi kegyelméért: a *Zsoldis Mihály* családja érdekében. Amely család elhagyatottá, elárulttá, mindenek fölött megvetetté s mindenünne kitaszítottá, földönfutóvá lón, s a melynek szomoró helyzetében egyedüli menedéket, vigasztalást, valamelyes enyhületet, oszák a királyi kegyelem nyujtja még. A királyi kegyelem, amely egy egy szavával elizheti a javvesztéklő családról a bitófának rémségesen fenyegető, örök gyalázatát.

A Kurja, mint értesülünk, osak a nyári szünlet után tárgyalja a védők semmisségi panaszait, nyilvános ülésben, mely után ugyanaz a tanács zárt ülést tart s egy tárgyalja a kegyelmi kérvényeket. Itt azonban már a korona-ügyész és a védő nem lehet jelen.

§§ Ítélet a pásztói gyilkosság ügyében. Abban a rettenetes embertelenséggel elkövetett gyilkossági ügyben, melynek *Fopas János* áldozatul esett, ma hozta meg az egrí törvényszék az ítéletet. Az esküdt-bírósg *Kohlmann István*, *Kohlmann István* és *Gottlieb Lajos* a gyilkosság büntetésében, *Kohlmann Teréz* a gyilkosságban való bűnségédi részességért mondta ki bűnséket. A törvényszék az esküdték verdiktje alapján *Kohlmann István* köztől általi halálra, *Kohlmannét életfogytig tartó fegyházra*, *Gottlieb Lajost* tizenöt évi fegyházra ítélte. *Kohlmann Teréz* egy és fél évi börtönre ítélte a törvényszék, *Kohlmann Ilonát* pedig fölbontotta. Az ítélet ellen valamennyi vádlott védője semmisségi panaszt jelentett be. *Kohlmann Ilonát* legott szabadlátra helyezték.

§§ A halálraítélőt válópőre. *Papp Béla* börtönébe ma hozták hírül az utolsó, legrettenetesebb hírt, amely talán jobban győrti ezt az embert, mint a halál gondolata. A szatmárnémeti királyi törvényszék tegnapi tartott ülésében fölbontotta a *Papp Béla* és neje *Nagy Klementina* közti házassági köteléket s *Papp Bélát* mondta ki künömek a házassági kötelék megsértésében. Az ítélet szerint *Béla Gyula László* nevű gyermek édes anyja gondozása alatt marad s ha erre édes anyja bármely okból képtelenné válnék *Papp Béla* szülői gondozzák majd a gyermeket. A megokolásban azt mondja ki a törvényszék, hogy *Papp Béla* a válópőrt tárgyalásán a szabályszerű idézés dacára sem jelent meg s így a felperes kérelmére azért kellett fölbontani a házasságot, mert az alperest a szatmár-németi esküdtbírósg gyilkosság büntette miatt, mint felbujtót kötéltálati halálra ítélte.

§§ Egy falóra mlatt. Vácott történt az eset, hol *Czimmer Pál* molnárlégeny vadházasságban élt *Seffer Györgyné*vel. A múlt év novemberében elhagyta az asszonyt s magával akarta vinni a falórárt is, amelyet a maga pénzén vásárolt. Az asszony követelte a hat forintot, amelyet az óra javítására költött s ezzel ugy föllingerelte a legényt, hogy az órat a földhöz vágta. A lakásáról egyenest a koromába ment. Ott mulatott estig, amikor az asszony érte jött s ment újra haza. Amikor az udvarba lépett, eléje állt házigazdája, *Együd Lajos*, akivel régi hadilábon állt s megintrepellálta, hogy mert ide jönni. És be sem várta a feleletet, hatalmas tenyerével háromszor ugy ütötte őt polon, hogy elvágódott a földön. Amikor fölkapzkodott, *Együd* vasvillával ment neki. Erre ő rásütötte a revolverét s a golyó föltűzőn találta *Együdt*. Ma tárgyalta az esetet az pestvidéki esküdt-bírósg. Az esküdték elihették *Czimmernek*, hogy ölési szándék nélkül lőtt haragosára, mire a törvényszék *Czimmer* súlyos testi sértés büntetéséért egy évi börtönre ítélte. Ebből a büntetésből azonban az elszenvedett vizsgálati jogság által 5 hónapot kitöltőtnök vett. Az ítélet jogerős.

TÁVIRATOK.

Bécs, június 1. Ma jelentek meg a községtanácsban először az új városi képviselők. A karzaton nagyszámú antisemita közönség volt jelen, mely mikor *Lueger* a terembe lépett, harsogó éljenzenben tört ki. *Lueger* diadalittasan haladt a teremben az elnöki szék felé s mikor helyet foglalt, jobbra-balra hajlongva köszöntö meg az óvációt.

A francia amnesztia-javaslat.

Páris, június 1. A szenátusban ma telt pácsorok előtt a Dreyfus-ügygel összefüggő összes ügyekben adandó amnesztia-javaslatot tárgyalják.

Clamagera ellenzi a javaslatot, mint törvényesen megállapított jogok sérelmét. Lehetetlen — ugymond — megakadályozni, hogy különösen *Picquart* elégtételt ne kapjon a neki okozott károkért. Azt hiszi, hogy az egyetlen módja annak, hogy a megnyugvashoz eljussanak, az igazság érvényesítése. (Szórványos tetszés.)

Maxime Leconte azt kívánja, hogy az amnesztiát terjeszszék ki *Dreyfus*re is és ezzel az ország kívánásának megfelelően vessenek véget az ügynek. (Zaj.)

Delpech ellenzi a javaslatot és kizártnak mondja, hogy amnesztiát kapjanak azok, akik *Dreyfus* elítéltek, nevezetesen azonban egy volt hadügyminiszter. (Nagy zaj.) Azt kívánja, hogy *Mercier* tábornokot helyezzék vád alá. (Megújuló zaj.)

Mercier tábornok azt erősíti, hogy 1894-ben az ország java volt szóban. Nem haboznék ma ismét megtenni azt, amit akkor tett. (Ellenmondás a baloldalon és egyes tetszésnyilvánítások jobbról.)

Guerin előadó fenntartja a javaslatot és hozzáteszi, hogy *Dreyfus* elítélése véglegessé vált, mert ő maga lemondott a fölbevezéséről, a semmisségi panaszról.

Chamaillart (jobboldali) azt kívánja, hogy az amnesztiát terjeszszék ki az állami törvényszék által elítéltekre.

Trarieux ellenzi a javaslatot és annak a kívánásnak ad kifejezést, hogy az összes érdekelt körök megóvják jogaiknak teljes gyakorlatát. Mindig lehetséges üldözni azokat, akik hamisítást és kötelességességét követtek el. A javaslat egyébként nem fogja megakadályozni a polémiák, nyugtalanság és véleménykülönbségek feléledését, *Dreyfus* azonban védheti magát és megmarad neki még egy utolsó reménye. (Tetszés a baloldalon.)

A vita folytatása holnapra marad.

A khedive konstantinápolyi utja.

Konstantinápoly, június 1. Ideérkezett jelentések szerint az egyiptomi khedive tegnapi Alexandriában hajóra szállt, hogy látogatást tegyen Konstantinápolyban.

Kormányválság Hágában.

Hága, június 1. Az első kamara 29 szavazattal 20 ellenében elvetette a munkásoknak baleset ellen

való biztosításáról szóló törvényjavaslatot. Azt hiszik, hogy ez a szavazás miniszterválságot fog maga után vonni.

Reakció a párisi városházán.

Páris, június 1. A községtanácsban *Gallé* nacionalista indítványozta, hogy július 14-én *Marchandot* és missziójának tisztjeit a városházán fogadják.

Labusquiere nacionalista egyetért az indítványnyal, ha e tüntetésnek nem akarnak politikai jelleget adni. *Marchand* fogadását az előbbi községtanács idejében anyagi nehézségek akadályozták. Hosszabb vita után *Gallé* indítványát kézfelemeléssel elfogadták.

Azután a községtanács 40 szavazattal 22 ellenében megemissítette az előbbi községtanács határozatát, mely szerint *Urbain Gohier* „A hadsereg a nemzet ellen” című könyvéből bizonyos számú példányt megvesznek.

Török ötlet.

Konstantinápoly, június 1. A porta tegnap óta Románia és Szerbia ellenében differenciális vámokat vet ki, a nélkül, hogy erről az intézkedésről előzőleg értesítette volna a nevezett államok képviselőit. *Ghika* román követ ebben a dologban már lépéseket tett a portánál az Jldiz-palotában. *Mijatovic* szerb követ pedig legközelebb tesz ilyen lépéseket.

Közzgazdasági táviratok.

Trieszt, június 1. Az 1855. évi trieszti községi kölesön mai huzásánál a 42.000 koronás főnyeremény a (563 számu sorsjegyre esett; 25.000 koronát nyertek a 644, 6257, 21015, 23689 számok.

Magdeburg, június 1. Minthogy a német cukorkartell a mai napon életelép, a cukorfinomító-gyárak visszavonták a piacról összes ajánlataikat. Tizenkét nap mulva megállapítják a kartell árait a beföld számára. Addig eladás nem történik.

Liverpool, június 1. (*Gabonapiac*). Kaliforniai buza 1/2—1 p-vel, amerikai tengeri 1—1/4 p-vel, dunavidéki tengeri 1 p-vel olcsóbb. Liszt változatlan. Esik az eső.

London, június 1. (*Gabonapiac*). Az irányzat általában nyugodt. Tengeri 3 p-vel drágább. Városi liszt 22 sh. 6 p. Repeoolaj 29 sh. 6 p. Behozatal: buza 40.000, árpa 7000, zab 60.000 qu. Az idő szép.

New York, június 1. (*Terménytőzsde*). (*Zárlat*) *Gyapot*: New Yorkban helyben 9.—. (9.—) júliusra 8 3/2 (—), szeptemberre 7 3/2. (8.33). New-Orleansban helyben 8. 1/2. (8. 1/2). — *Petróleum* Stand white New Yorkban 8.—. (8.—). Stand white Philadelphiában 7.95. (7.95). Refined in Cases 9.30. (9.30). Credit Balances at Oil City 1.28. (1.28). — *Zsir*: Western steam 7.10. (7.10). Robe és Brothers 7.20. (7.35). — *Tengeri irányzata* állandó. Júnusra —.—. (—.—). Júliusra 42 1/4. (41.4). Szeptemberre 42 1/4. (42.1/4). — *Buza* irányzata állandó. Piros ősi helyben 82 1/2. (82.1/2). Júnusra 71 1/4. (—.—). Júliusra 75 1/4. (72.1/4). Szeptemberre 73 1/2. (73.1/2). Decembebre —.—. (—.—). *Gabona* szállítási díja Liverpoolba 3 1/2 (3.1/2). — *Kávé*: fair Rio 7. sz. 8.1/2. (8.—). Júnusra 7.15. (6.95). Szeptemberre —.—. (—.—). — *Liszt*: Spring Wheat clears 2.65. (2.65). — *Cukor*: 4. 1/2. (4. 1/2). — *Őn*: 28.— (28.75). — *Ón*: 16.50. (16.50). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, június 1. (*Terménytőzsde*). (*Zárlat*). — *Buza* irányzata állandó. Júnusra 65 1/2. (—.—) Júliusra 66 1/2. (—.—). — *Tengeri irányzata* állandó. Júnusra 37 1/4. (37.1/4). — *Zsir*: Júnusra 6.72. (6.80). Júnusra 6.72. (—.—). — *Szalonna* short clear 6.85. (6.90). — *Sertésbűs*: Februárra —.—. (—.—) júniusra 11.05 (—.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Napirend.

Naptár. Szombat, június 2. — Római katolikus: Anna Már. — Protestáns: Erasmus. — Görög-oros: (május 20.) Faládé. — Zsidó: Szivan 6. Szab. Bamid. 6. perik. — A nap két 3 óra 50 percek. — Nyugszik este 7 óra 33 percek. — A hold két reggel 8 óra 43 percek. — Nyugszik este 10 óra 55 percek.

A miniszterek nem fogadják.

Az orsz. építőipari kongresszus előértekezlete délután 5 órakor az építésmesterek egyesületében (IV. Ferenciek-bazára). Este ismerkedés a városligeti Vampetics-vendéglőben.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap. Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész új szenzációk műsor.

Folies Caprice. VI. Révay-utca 18. Naponta 16 nyes műsor.

Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest legolcsóbb szállodája.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás kéréksiparterm.

Petanovits Metropoli szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetésk.) Újonnan berendezett fényes étterem.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince éttermekben Dobronyi Géza 1-es rangú zenekarának hangversenye.

KÜLÖNFELÉK.

Sötét éjjel.

Sötét éjjel, borús éjjel
 Arnya terjed szerteszéjjel.
 Arnya terjed, Arnya lebben,
 Mind búsabban, sötétebben...

Odaát a szomszéd házban,
 Nagy zeneszó, vigaság van.
 Ifjú legény, ifjú lányka,
 Most perdülnek mátká-táncra.

Szó a zene, cseng az ének.
 Mulatoznak ifjak, vénék.
 Egyik kurjant, másik táncol,
 „Meghalok a boldogságtól!”

Odakünn az ablak alatt
 Imbolgog egy sötét alak —
 Hallja a szót, könnyre redült:
 „Meghalok a szerelemtől.”

Sötét éjjel, borús éjjel,
 Arnya terjed szerteszéjjel,
 Arnya terjed, Arnya lebben,
 Mind búsabban, sötétebben.

Erdős Renée.

† **Drága husvétli tojások.** A párisi kiállítás egyik érdekessége az a két gazdag husvétli tojás-gyűjtemény, amelynek tulajdonosai III. Sándor cár özvegye és II. Miklós cár neje. A franciák nagyon büszkék, hogy a két cárné a nekik bizonyára igen drága kincsekről a kiállítás tartamára lemondtak. A kiállításban a cárnéknak a francia nemzet iránt érzett rokonszenvének megnyilatkozását és egyúttal hazájuk és a cárok birodalma közötti egyetértés szimbólumát látják. Állítólag az özvegy cárnéknak némi nyugtalanságot okozott az értékes emléktárgyaknak elküldése. Az orosz udvarnál már régóta szokás, hogy husvétkor a cár nejének tojást nyújt át, amely értékes, a cári pár életének utolsó nevezetesebb mozzanatára emlékeztető ajándékot rejt. Abban az évben például, amikor a cárevis a föld körül való útját tette, III. Sándor cár, jáspisból készült arany és ezüst ékiteményekkel díszített nagy husvétli tojást ajándékozott. Belsejében annak a hajónak a miniatűrje volt, amelylyel a trónörökös az oroszokat járta. A gyönyörű kis hajócskának fedélzete, árboca, két léli mind vert aranyból vannak. Még a két kicsiny ágyúcska sem hiányzik. A gyönyörű játékszer egy öreg finn műve, aki tíz hónapig dolgozott a kis mesterművön. Hasonló a kiállításnak ehhez a ritka szép darabjához az a husvétli ajándék, amelyet koronázása évében II. Miklós ajándékozott fiatal feleségének.

Rózsapiros zománcokkal díszített arany tojás, melyben annak a díszhintónak a modellje van, amelyen a cári pár a moszkvai nagylemplomba ment. Semmi sem hiányzik a hintóról, sőt még a vánkókat utánzata is megvan és az ablakcskák alig két centiméter hosszú selyemfüggönyei előre-hátra húzhatók. Kicsiny drágaköves császári korona van a pompás kocsitetején. Az orosz császárné ezidei husvétli tojása drágakövek-ből van kirakva, Császárné szive felírás és sokszínű drágakövekből összetett szív van rajta. Az arany tojás belsejében a cári család valamennyi tagjának arcképe van.

† **Hogy lett a rézkirályból szenátor.** A washingtoni szenátust ravasz taktikai művellettel lepte meg Clarke, a montanai rézkirály. A dolog ott kezdődik, hogy olyan nyilvánvaló és szemérmelen módon választotta meg magát szenátornak, hogy ellenfeleinek nem nagy nehézségbe került a szenátusban megtámadni a mandátumát. Állítólag egy millió dollár ára vesztéseket követelt el Clarke s ámbár ellenfele is hasonló eszközökkel dolgozott, mégis meg kellett adnia magát, mert nem bírta ki a versenyt. A mandátum-vizsgáló bizottság egyhanguan elhatározta, hogy megsemmisíti a montanai választást, amikor Clarke a szenátus minapi ülésén azzal lepte meg a kedélyeket, hogy felfélt, s lemondott. Ő ugyan, mondotta, egészen tisztán érzi magát, hanem mert mandátumának korrektségéhez kétség fér, tehát lemond. És ez volt éppen a fogás. Montana alkotmánya szerint, ha egy mandátum halál, vagy lemondás után gazdátlanul lesz, akkor a kormányzó a megüresedett szenátori helyet egy arra való férfival töltheti be arra az ülészakra. A kormányzó, Smith, aki Clarkenak elkeseredett ellensége volt, éppen körten járt, Spriggs, az alkormányzó ellenben rendkívül meghízott barátja Clarkenak, akit szótlan sietet is nyomban kinevezni szenátornak.

† **Elmebetegségek szérumszűrése.** A párisi Gazette des Hôpitaux közlése szerint az elmebetegségeknek szérumszűréssel való kezelése jelentékeny eredményeket mutat. Már régebb idős óta több orvos, köztük különösen dr. Pierrat Lyonban a fertőzéseknek és mérgezéseknek nagy szerepet tulajdonított az elmezavarok keletkezésénél. Ebből kiindulva dr. Jacquin, a lyoni elmebetegklinikájának igazgatója szérumbefecskendezéseket végzett a páciensein, amelyek olyan bámulatos hatással vannak fertőző betegségeknek. Ez az eljárás annál is inkább ajánlatos volt, mert a pilulákat és hasonló orvosságokat az elmebeteg gyakran nem akarják bevenni. Jacquin megfigyelte, hogy a szérumbefecskendezések a beteg közállapotára nagyon jóhatékonyan hatnak, a test hőmérséklete csökken és az elmezavar az ilyen kezelé-

mellett akár egészen eltűnhetik. A mellett az is kitűnt, hogy a szérum inkább mennyiségével, mint minőségével hat, de éppen ezért tekintettel kell lenni a sziv és a vesék állapotára. A szérumszűrés mindazonáltal az esetekben kevesetnek eredményes, amikor az elmezavar fertőzéssel és mérgezésekkel van kapcsolatban, jött légyen létre az a mérgezés mikrobák, mérges anyagok mint például alkohol által. Természetes és a tapasztalásból is eléggé ismeretes, hogy ilyen mérgezések nemcsak egyes szervekre, hanem különösen az agyra hatnak. Ott, ahol az elmezavar akut fertőző betegségekkel lép fel, továbbá lázdelíriumoknál, tifusznál és a gyermekágygyal összefüggő elmezavarbeli állapotoknál, a befecskendezések szintén üdvösek.

† **Látészalagos növény.** Nagyon kevesen tudják, hogy az ember hossza a nap során némi változásokon megy át. Az ember reggel, miután jól kipihente magát, s gerincoszlopa hosszabb ideig nyújtott állapotban volt, körülbelül egy centiméterrel hosszabb, mint a nap többi részében. Ez az első pillanatra meglepő különbség magyarázata az oszlopok elasztikus közepében, a gerincoszlop nyulékony részeiben, továbbá abban keresendő, hogy a gerincoszlopnak görbületi vannak, amely estig a testnek rövidebb-hosszabb ideig való egyenes tartása alatt még növekednek. A különbség estére néha olyan jelentékenyvé válhat, hogy öt centimétert is tesz. Ez a jelenség logfelül-nöbben mutatkozik azonban betegknél, akik hosszabb ideig fektüdtek ágyban. Ha végre fölkelnek hosszabb betegségük után, gyakran meglepően mutatkozik a növekedésük. Idősebb embereknek, akiknek a növevése már ki van zárva, csak a gerincoszlopnak ilyen módon való változásaira vezethető vissza a test látészalagos növése.

† **Záró számadás.** Az 1899—1900-iki üzleti évben, melyet április 30-án zártak le, a monte-carliói játéknak az előző évi 274 millió nyereséggel szemben csak 24 millió frankot nyert. A csökkenést nagyrésztben a délatrikai háborúnak lehet tulajdonítani, amely a játéknak angol közönségének nagy részét visszatartotta. Miután azonban a játéknak alapítókéje nyolc millió frank, a huszonnégy milliónyi bevétel egyáltalában nem tekinthető csekélynek. A bank részvényesei azonban még busább osztalékhoz vannak szokva és nagyon bosszankodnak, hogy az előző évinél csekélyebb haszonnal kell megelégedniük. Az öngyilkosságok száma több volt mint máskor: harminchét. Ehhez azonban még sok „szerecsélenség” is járul, ami azonban mind bátran szintén öngyilkosságnak tekinthető.

REGÉNY.

A TŰZ

— REGÉNY —

Irtá: GABRIELE D'ANNUNZIO

(8)

A tiszta bronzra hullámos fűrtü ifjú képmása volt mintázva, arcóle fejedelmi, nyaka az Apollóé, alakja az élkültség és erő szuverén típusa. Oly tökéletes volt, hogy a képezel minden gyarlóságtól mentesnek látta s változhatatlannak, amint a művész az öröklet számára abba az érebe mintázta. Dux equitum praestans Malatesta Novellis Cesenae dominus. Opus Pisani pictoris — volt a körírás. S mellette feküdt egy másik emléktárgy, ugyanannak a mesternek a műve, ezen látni lehetett egy ifjú szüzet, gyenge mellel, hattyunyakkal, hátrakötött magas kontyval, magas homlokkal, amely a boldogság aureolája számára látszott teremtvé. Tiszta és elzárt edény, hajszálfinom és kristálytiszta, mint a gyémánt, amely úgy rejtette magában a lelket, mint a szentségtartó az otyát. Ciellia Virgo filia Johannis Francisci primi Marchionis Mantuae — a körírás.

— Lám, — folytatta a tanítvány, rámutatva erre a két ritka veretre, — lám, minő egyformán hatalmas kézzel tudta Pisanello leszakítani az élet legbűszkébb és a halál legtisztább virágát! Ime a profán vágy és a szent ihlet képe ugyanabból a bronzból alakítva, ugyanabban az ideális stílusban megrögzítve! Nem ösmerek fel az analógiát, amely ezt a művészetet a tieddel összeköti? Amikor a te Perszefoné az alvilági gránátalmát feltörte, vágyakozásának szép gesztusában van valami misztikus elem is, mert amikor megizelni vágyik a gyümölcsöt, egyúttal öntudatlanul

eldönti a tulajdon sorsát. Érzéki cselekvése felett tehát ott lebeg a misztérium árnyéka. És ebben benn van a te egész életed művének jellemvonása. Nincs a tiednél égből érzékiség, de érzedek oly élések, hogy a külső formában gyönyörködve behatolnak a mélységekbe és ott találkoznak a nagy misztériumokkal. A te tekinteted áthatatlan azon a fátlyon, amelyre az élet az ő gyönyörteljes alakzatait festi, amikben oly nagy örömd telik. Így békél össze benned az, ami összebékélhetetlennek látszik, így olvadnak össze benned az antitézisek. Így adod példáját ma a tökéletes és tulhatalmasodott életnek. Ezt érezted azokkal, akik meg fognak hallgatni, mert kell, hogy ezt megtudják és megértésük a te diésőségedre.

És úgy ünnepelte a büszke Malatestának, a lovagok vezérének ideális házasságát Cecilia Gonzagával, a boldog mantuai szűzlel, mint valamely derék pap az oltár előtt. Ezért a buzó hiteért szerette őt Stelio és azért, mert senki más nem hitte oly mélyen és őszintén a költői világ valóságát, mint ez az ifjú.

— Most jön Foscarina, vele van Donatella Arvale — hozta hírül Francesco de Lizo, aki figyelmesen nézte, mint tolu lassan a tömeg a cenzorok lépcsőjére s mint torlódik össze az óriás aulában.

És ekkor újra aggodalom fogta el Stelio Éffrenát. Fejében összeolvadt a tömeg zsongása az erének lüktetésével és mindebbe — úgy érezte — Perdita utolsó szavai.

A zsongás megerősödött, gyengült és végre elült, midőn a költő biztos és könnyed léptekkel felhaladt a páholy lépcsőin. Az embertömeg felé fordulva meglátta a ténérdek emberarcból összeállított nagy szörnyeteket, az óriás aulá arany és bibor ékességei közt.

Hirtelenül erőse éledt benne a büszkeség és önuralmához segített. Meghajította magát a királyné és donna Andriana Duodo előtt, a két

asszony visszamosolygott és mosolygásuk iker-testvér vala. Megélesítette pillantását, hogy felfedezze Foscarinát az első sorok zárvarában, végigtekintett a gyülekezeten, egészen a hátsó sorokig, ahol már minden halovány foltokba mosódott össze. És a megújásodott és várakozó tömeg úgy hatott rá, mint egy mértékelen ezerszemű kémia, ragyogó ékességekkel a nyakán, sötét teste végighevert a gazdag s nehéz ég óriás iveri alatt, amely úgy feszült fölötte, mint egy függő kincsesház.

Ragyogó volt ez a kémia-alak, mellén tündöklött az ékszeres sokasága, amelyek közül bizonyára sok ragyogott már ugyanezen ég alatt, valamely koronázási ünnepség esti ecéjja alkalmával. A királyné diadémja és sokfonatu gyöngy-sora, Andriana Duodo tompa smaragdjai, Giustina Memo rubinjai, amelyeket utánozhatatlan mesterművé alakított a híres Vettor Camelio, Lucrezia Priuli zafirjai, amelyekkel egykoron a serenissima Zilia lépett a trónra, Orsetta Constanini berilljei, amiket Silvestro Grifo mesteri kézzel illesztett a tompa aranyfoglatba, Zenobia Corner sápadtan átfuttatott túrkizet: a leghiresebb ékszerke, amelyek csak valaha csillogtak ebben a tengerből kikelt városban, mind-mind ráhíntették fényüket ama hatalmas kémia-ára, amely felül ragyog asszonyi lehellet özlött Stelio felé. Tarkán és furesa alaktalanságban nyult hátra a tömeg két óriás világtérképe közt, amelyek a költőnek emlékeztetésbe juttatták Giambellino allegóriáját, a két bronz-földtekevel, amelyeket oroszánkarmai közt tart a szörnyeteg. És ez a nagy emberi állat, az összezsufolódott tömeg, amelynek nem vala egyetlen gondolata sem s hagyta, hogy az az egy ott a páholyban gondolkozzék helyette, egészen el volt merülve abba rendületlen és lusta várakozásba, amelyet a rejtélyes bálványok arcáról olvasunk le s várta a hódító szó első zöngéjét.

(Folytatása következik.)

— Táncoosók a bíróság előtt. Három berlini táncoosónak, akik legutóbb Berlinben vendégszerepeltek, különös elfadást kellett tartaniok. A nézőközönség a hamburgi polgári bíróság tagjaiból állott. A három táncoosó ugyanis Hamburgban bepanaszolta azt a direktort, akinek elszegődött, szorzódás be nem tartása miatt. A vádlott a tárgyalás során több kifogás mellett még azzal is érvelt, hogy a táncoosóművészet dolgában nem felelt meg a követelményeknek. Ennek következtében a bíróság meghívta szakértőnek August Riefot, a hamburgi Apolló-színháznak az igazgatóját, aki szívesen átengedte színpadát a táncoosóknak művészetük bebizonyítására.

— Nők az egyetemen. A berlini egyetemre a mostani nyári szemeszterben eddig kétszáznyolcvenhét nőhallgató iratkozott be, ami csaknem megfelel az előbbi szemeszterek eredményének. A doktoriasszonyok száma azonban jelentősen emelkedett. Hússzöghatán készülnek orvosi pályára. Hármán a a jogot, ketten a teológiát jelentették be főtagyknak. A többiek a bölcsészeti fakultásra iratkoztak.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Társaság társaságának a m. kir. kereskedelmiügyi miniszter által felülvizsgált és jóváhagyott 1899. évi mérlege a folyó évi május hó 31-én tartott igazgatósági ülésen állapított meg véglegesen, hogy a közgyűlés elé terjesztették. A közgyűlés folyó évi június 30-án délelőtt 11 órakor fog megtartani, melyen a különböző tartálatlapok ellátása után, ugyminit leírásokra 430.789 frt 53 kr., a biztosítási alapra 30.670 frt 11 kr., a nyugdíjalapra 10.000 frt, az elmúlt üzleti évre részvényenként 1 frt 60 kr. osztalék fog javaslatba hozni. Az 1898. évből elért eredményről szemben beállt nagy visszesség elsősorban Románia és Bulgária köztudomású rossz gabonatermésére vezethető vissza, melynek következtében a hajópark kibasznlása jelentősen korlátozva volt.

A közgyűlés napirendje a következő: 1. Az igazgatóság jelentése az 1899. üzletéről és az évi mérleg előterjesztése. 1. A felügyelő-bizottság jelentése a mérleg megvizsgálásának eredményéről és a tiszta nyereség hovatartozására vonatkozó igazgatósági indítvány felől. 3. A mérleg megállapítása és a tiszta nyereség hovatartozása iránti határozathozatal. 4. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság tagjai részére adandó felmentvény iránti határozat. 5. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság évi tiszteletdíjának megállapítása. 6. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság tagjainak választása.

Iparosok és kereskedők párisi útja. Az Iparosok egészen kivételes kedvezményeket eszközölt ki a párisi világiállítást megtekintésére kisebb csoportokban utazó iparosok, kereskedők és ezek alkalmazottai részére. Különös tekintettel az Állami és kamari Üszitöndjában részesülő kisiparosokra és segédmunkásokra, a III. osztályban való oda- és visszautazás, hét napi elszállásolás reggelivel, kocsai a pályaudvartól a szállóig, több napi szakszerű kálauzálással együtt, csak 82 forintba kerül. Gyorsvonaton II. osztály harminc napig érvényes körutazási jegyfüzettel, szintén hét napi kényelmes elszállásolás, kálauzolás, stb. 130 forint. Akik tíz napig akarnak Párisban időzni és még teljes ellátásban is részesülni, a II. oszt. gyorsvonaton, kiállítási és egyéb belépőjegyeket is beleértve 176 frtot fizetnek. Jelentkezni lehet az Iparoskör elnökségénél Kereposi-ut 30. szám. A bizottság Turr István tábornok és gróf Zichy Jenő védnöksége, Thék Endre, Gelléri Mór, dr. Kovács Gyula és mások támogatása mellett működik.

Nyári hajózárok. A Duna-Gőzhajós Társaság a nyári évadban kedvező időjárás esetén minden ünnep- és vasárnap délutánján 3-10 óráig időbeli menetrendhez nem kötött külön hajót fog jaratni a Lipótváros, Bombatór és a Margitsziget alsó kikötője között. Forgalmi torlódás kikérlése végett kívánatos, hogy a lipótvárosi és a bundai közönség főleg a külön hajót vegye igénybe és pedig a kimenetelét is, de főleg a szigetről való visszatérésnél. Utóbbi esetben természetesen a sziget alsó kikötőjén kell be szállnia.

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. Folyó évi május hóban 1327 jutalékra jutott irattott be és népszámlálók fejében 63.925 korona 19 fillér fizetett ki. 1900 január 1-től május 31-éig beirt összes jutalékra készlet száma 6195 és a kifizetett népszámlálók összege 194.473 korona 88 fillér.

Fizetésekteleenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésekteleenségeket jelenti: Reich Béla kereskedő Mezőgyán, Zsivanovits Károly kereskedő Pécs, Rosenbaum Mór bérkereskedő Duna-Szerdahely, Engel Miksa vaskereskedő Duna-Szerdahely, Erdélyi D. Zoltán kereskedő Tisza-Polyár.

Sorsolás. A Magyar Jelzálog-Hitelbank 4%-os koronaértékű zálogleltelének harmadik kisorsolása ma volt. A következő számokat húzták ki: 20 darab 2000 koronás: Szám 92 181 205 215 262 406 539 540 578 671 710 911 980 981 982 1071 1136 1297 1535 1650. 59 darab 1000 koronás. Szám 248 368 680 776 916 1422 1717 1787 2633 2634 2646 2750 2868 2920 2921 2945 2994 2998 3000 3060 3070 3124 3390 3494 3681 4033 4143 4236 4296 4401 4402 4403 4435 4435 4437 4457 4500 4556 4585 4626 4726 4727 4767 4813 4814 4876 5197 5727 5738 5821 5878 6001 6133 6130 6908 6925 705 7133 7248. 15 darab 500 koronás. Szám 112 273 451 639 669 740 766 809 810 849 999 1236 1394 2132 2512.

Délszék az 1864-es államsorsjegyek mai húzásán a következő sorozatszámokat húzták ki: 24 188 272 344 477 646 737 787 1294 1359 1368 1377 1503 1509 1608 1679 1690 1818 1859 1886 1889 2149 2163 2173 2206 2553 2755 2869 2899 3022 3057 3128 3293 3344 3419 3447 3463 3489 3520 3559 3661 3697 3811 3829 és 3865. — A 300.000 koronás fonyereményt a 787 sor.

5 sz., a 40.000 koronás második nyereményt a 188 sor. 83 sz., a 20.000 koronás harmadik nyereményt a 3419 sor 78 sz. sorsjegy nyerte meg. 10.000 koronát nyertek: 3293 sor 12 sz. és 3344 sor 65 sz.

Szesszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestén 38,50 korona pénzben, 39.— korona áruban. — Bécsben a kontingentlét készáru 42.— korona pénzben, 42,40 korona áruban.

Vásárok. A június 14-én esedékes budapesti vágómarha- és tenyészvásárt, valamint a bécsi szürmarhavásárt Urapja miatt szerdán, e hó 13-ikán tartják meg. A budapesti szürmarhavásárt pedig a pünkösdi ünnepek miatt kédden, 5-én lesz.

Borjувásár. 1900. évi június 2-én. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvényirtársaságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borju 1588 drb, leölt borju — db, bécsi élő borju — db, — db. horvát, növendék marha 15 darab, bárány élő 54 darab, leölt bárány — darab. Arjegyzés azonos telekeltől: Arjegyzések. Belföldi élő borju 62—75 f.-ig, l. r. 76—86 f.-ig, kivételre 88— f. kilónként, leölt borju f.-ig, ll. r. — f.-ig, kivét. — f. kilónként, levonás nélkül. Bécsi leölt borju — f.-ig. Növendek marha 40—44 f.-ig kilónként, l. r. 50—52 f.-ig, Bárány élő 10.—13.— k., leölt bárány — k., kivételre ár — k.-ig páronként. Kecse — k.-től — k.-ig. A vásár élénk volt.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferenovárosi petróleum-akodónál lévő székcs-fővárosi sertés-konzumvásár arjegyzése 1900. évi június 1. Készlet 996 darab. Erkezett 769 darab. Összesen 1765 darab. — Eladott: 1043 darab, Maradt 722 darab. — Naplárak: 120—180 kgr. sulyban 84—92 koronáig, 220—280 kgr. sulyban 90—96 koronáig. 320—380 kgr. sulyban 88—96 k.-ig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilyos 84—90 koronáig, Malacok — korona 100 kilónként. A vásár hangulata élénk.

A budapesti gabonatózsdé.

Budapest, június 1.

Mérsékelt kínálat és korlátozott vételkdb mellett 7000 métermássa buza került a forgalomba lanya irányzattal, néhány fillérral alacsonyabb áruban.

Eladatok:

Buza Tisza vidéki: 100 mm. 81 k. 8 K. 12 1/2 f., 60 mm. 80 k. 8 K. 12 1/2 f., 1750 mm. 80 k. 8 K. 15 f. 100 mm. 80 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 25 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 12 1/2 f., 200 mm. 78 7 k. 8 K. — f., 100 mm. 78 5 k. 7 K. 90 f., 400 mm. 78 k. 8 K. — f., 100 mm. 78 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 77 5 k. 7 K. 95 f., 200 mm. 77 k. 7 K. 95 f. Pest megyei vidéki: 100 mm. 79 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 78 7 k. 7 K. 85 f., 400 mm. 77 5 k. 8 K. — f., 100 mm. 77 k. 7 K. 80 f., 200 mm. 76 5 k. 7 K. 85 f., 650 mm. 77 6 k. 7 K. 85 f.

Fehérmegyei vidéki: 1300 mm 78 4 k. 8 K. 05 f.

Bácskai: 150 mm. 75 k. 7 K. 82 1/2 f., 200 mm. 74 4 k. 7 K. 75 f., 150 mm. 74 k. 7 K. 75 f. Mind 3 hónapra.

Zsarkovic kapitány

— ELBESZÉLÉS —

Irtá: SAS EDE

(7) Bodvainé karjára vette édes apja nehéz, ezüstérsényes fejét s innia adott a sebesültek. Az ő keze jobban reszkedett, mint Zsarkovic kapitányé. Az asszony csak ennyit tudott rebegni: — De édes apám... az orvosok megtiltották a beszédet.

— Hadd el. Velem már nem parancsolnak az orvosok. Velem már csak egy Úr parancsol: az pedig ad még annyi szabadságot, hogy elmondhassam a mondanivalómat. Meg kell neked magyaráznom, hogy mentette meg az ember a becsületemet. Én nagy bünt követtem el, Ida. Igaz, hogy a szerencsétlenség vitt a bünbe. A katonaelet rettenetes nyomorúsága. A katonaelet, ami akkor sem engedi meg a takarékoságot, a zsongorgatást, mikor már összezsap felette az adósságok árja. A rettenetes anyagi gondok elítelték a fővárosból. De vidéken se könnyebbedtek meg a terheim. Vidéken még nagyobb urat kell játszani a katonatiszteknek. Egyre jobban roskadoztak a vállaim. Azután egy nyáron, a hadgyakorlaton megtörtént. A brigadérosunk megkért, hogy vásároljak neki egy szép lovat. Nagyobb összeget bízott rám... Te akkor azt írtad nekem, hogy elárverezik a butoraimat... Es én küldtem neked elég pénzt, hogy kifizethesd az uzorásunkat...

Az öreg ember homlokán kiütött a nehéz veríték erre a gyöttré visszaemlékezésre. Kinosan fordult egyet az ágyában s mefogta a lánya kezét göresőn:

— Te, el tudod to azt képzelnl, mit állottam én ki, mikor hazatértem s napról-napra sürgősebbé vált, hogy a pénzzel elszámoljak? S nem volt senki, akihez segítségért fordulhattam volna: hisz a kamerádok közt a jó fiuk szegények, a gazdagok lelketlenek voltak! Akkor egy este el-

beszélgettem azzal az emberrel, akinél a házában laktunk. Bizalmasan beszélt nekem a fiatal kora keserves küzdelmeiről. S én akkor lelket feledtem föl ennek az embernek a szemében. Embert találtam benne, aminő nincs a kaszárnyában. Kiontöttem előtte a keserűségemet. S az az ember segített rajtam, megmentett a legszörnyűbb szegénytől, megmentett a kardbojtomat, amit csufosan letéptek volna rólam... Te tudod, mi az, ha egy tisztrelé lépik a kardbojóját, amit negyven évig becsületben viselt? És én ne ottantam volna szívesen ezért az emberét a véremet?

Félkönyökre emelkedett Zsarkovic és fölragyogtak a szemei.

— A katonaságnál nem maradtam tovább: nem tudtam volna bajtársaim szemébe nézni. Megváltam tisztességgel a zászlótól. S azután vettem észre, hogy Bodvay érdeklődik irántad, hogy szerelmes beléd, de nem merte előtéd elárulni. Végre is én vontam kérdőre. S akkor azt mondta: Kapitány ur, nem mertem szólni; attól félttem, hitvány embernek tart, aki most uzorakamatot akar szedni a segítségéért. Szerettem az ön leányát, de inkább lemondok róla, mint hogy ezt gondolja felőlem... Ida! Az a férfi a legbecsületesebb ember a világban. S te meg akartad csinálni ezt az embert egy gazfickóval, aki a szeretőjéről beszélt a fülem hallatára — pár órával azután, hogy téged ölelgetett!

Most már nem tudta zokogását visszafojtani az asszony. Leomlott az ágyra és sirt, sirt, elsíratva a családját, elsíratva a bünét. A haldokló pedig ereje végső megfeszítésével föl emelte a kezét:

— Es már most esald meg azt az embert azzal a silány fickóval! Vagy esald meg valaki mással, ha tudod! De mikor hitszdogén a szeretőd karjába akarod vetni magadat: jusson eszedbe, hogy miért ottantam én a véremet? A te férjed megmentett engem a börtöntől, a galázattól — s én ezt az életemmel háláltam meg neki. Megmentettem az ő becsületét és a te becsületedet is, Ida. Es én most meghalok Ida, és nem leszek.

hogy a jövőben is megvédjelek. De, ha ismét a rossz utra akarsz térni: azon az uton ott fog előtéd feküdni az én véres testem, — és akkor... akkor lépd át az én véres testemre és esald meg a becsületet, szerető, hites uradat!

— Édes apám! sikoltott magán kívül a meggyötört asszony. Ne kionozz tovább! Nem, magának nem szabad meghalnia. Meg kell gyógyulnia. Hisz én megőrülök, ha meghal. Hisz akkor én üztem a halálba a bünömmel, a hitványssággal. Hiszen akkor megérdemlem, hogy megátokozzon a halálos ágyán!...

Zsarkovic kapitány a lánya fejére tette a kezét és nagy és lelket rázó szavakat mondott neki, aminőket az ember csak az élet legfölségebb percében mond, amikor már a lelke egyestül kezd az Örökkévalóval, amikor már nem is annyira az ember szól, mint a mindentudó, mindent megbocsátó Isten:

— En nem fogok meggyógyulni gyermekem. De te, te meggyógyulhatsz. És meg is fogsz gyógyulni. Erzem, hogy nem halok meg hiába. A becsületért. A boldogságokért. Eppen azért nem is átkozlak meg... De megdaldalak. Bünös voltál. De az én vérem tisztára mos téged...

Többet nem tudott mondani Zsarkovic kapitány. Hátraesuklott a feje párnáira és teljes dühével kitört rajta a láz. Nem is eszmélt föl, csak később, néhány rövid percre. Amikor esőnkra nyujtották feléje a kinos keresztjét Annak, aki vérevel tisztára mosta minden szegény bünösét a világnak. Amikor látta, hogy ott állanak körülötte mind, akiket ő oly végtelenül szeretett, akiknek a boldogságát életével is oltalmazta. A veje és a leánya, — bünbánd, odaadó öléssel a férje keblére fonódva. És a kis unokái, akiket mindig arra tanított, hogy szeressék nagyon az édes apjukat. És az a kép végtelenül jól esett a haldoklóknak. Egymásba fonta a veje és leánya kezét és összeszorította — és azután igen-igen boldogan halt meg a hős, a vértanu, az öreg Zsarkovic kapitány.

— Véga. —

Külföldi értéktözlések.

Berlin, június 1. (Tőssdei tudósítás.) A newyorki részvényacél tegnapi szilárdsága a kedvezőbb májusi specifikációkkal, indokolt kedvező rajnavidéki és westphaliai jelentések, valamint a lapok ama jelentései következtében, hogy Felső-Sziléziában a vasárk emelkedése várható. A kohó- és bányarészvények percentszáma emelkedtek. Bankértékek az angolok Johannesburgba való bevonulásának híreire emelkedtek. A járadékpiac szilárd. 30%-os kölcsön 100%-kal magasabb. Vasutak csöndesek, de tartottak. Amerikaiak emelkedtek, transvaaliak élénkek. Magánészámítási kamatláb 4 1/2%.

Berlin, június 1. (Zárulat.) 4 1/2%-os papíráradék 97.90. Osztrák aranyárjadék 97.90. Elbavölgyi vasut 139.75. Kassa-oderbergi vasut 84.40. Magyar vasuti beruházási kölcsön 101.10. Alpesi bányarészvény 189.75. Disconto-Commandit 186.50. Altalános villamosok Edison 240.75. Gelsenkircheni 211.80. Laurakohó 256.90. 4 1/2%-os ezüstárjadék 96.75. 4 1/2% magyar aranyárjadék 96.80. Osztrák hitelrészvény 224.10. Déli vasut 28.90. Károly Lajos vasut 100.10. Orosz bankjegy 216.25. 4 1/2% új orosz kölcsön 98.30. Török dohányrészvény 139.75. Osztrák járadék 95.10. Magyar hitelbank 139.75. Dynamit Trust 166.75. Harpeni 223.75. A. Irányzat szilárd.

Berlin, június 1. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Négyes mákos magyar aranyárjadék 96.80. Magyar koronaárjadék 1.50. Osztrák hitelrészvény 224.25. Osztrák-magyar államasvasut 139.75. Déli vasut 29. Északnyugati vasut 29. Elbavölgyi vasut 139.75. Orosz bankjegy készpénz 216.25. Escholtshrad 216.25. Orosz bankjegy 216.90. (Ultimo.) Lombard 139.75.

Hamburg, június 1. (Zárulat.) 4 1/2% ezüstárjadék 96.60. 1890. sorsjegy 137.50. Déli vasut 28.50. 4% osztrák aranyárjadék 96.80. Osztrák hitelrészvény 224.30. Osztrák-magyar államasvasut 139.75. Olasz járadék 95.50. 4% magyar aranyárjadék 97.65. A. Irányzat tartott.

Frankfurt, június 1. (Zárulat.) 4 1/2% papíráradék 97.10. 4% osztrák aranyárjadék 96.25. Magyar koronaárjadék 91.30. Osztrák-magyar bank 126.10. Déli vasut 28.90. Elbavölgyi vasut 139.75. Londoni váltóár 204.32. Bécsi bankjegyet 129.40. Villamos részvény 135. 3 1/2%-os magyar aranyárjadék 96.80. 4 1/2%-os ezüstárjadék 96.90. 4% magyar aranyárjadék 97.25. Osztrák hitelrészvény 223.50. Osztrák-magyar államasvasut 139.50. Északnyugati vasut 29. Bécsi váltóár 84.30. Párisi váltóár 812.16. Unionbank 139.75. Alpesi bányarészvény 253. A. Irányzat szilárd.

Frankfurt, június 1. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Arlyamok januárra. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 224. Osztrák-magyar államasvasut 139.50. Déli vasut 29. Osztrák aranyárjadék 96.80. Olasz járadék 94.90. Laurakohó 256.40. Harpeni 223.80. Disconto 139.75. Alpesi bányarészvény 189.75. Szilárd. Páris, június 1. (Zárulat.) Osztrák-magyar államasvasut 101. 4% osztrák aranyárjadék 97. Osztrák Landerbank 101. 3% francia járadék 101.07. Ottomanbank 571. 3 1/2% francia járadék 101.65. Apiesi bányarészvény 189.75. Déli vasut 29. 4% magyar aranyárjadék 96.85. Párisi bankrészvény 1160. Olasz járadék 95.30. Francia törleszt. járadék 139.75. Osztrák földhitelintézeti részvény 95. Török dohányrészvény 321. A. Irányzat határozatlan.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Június 1. A sertésüzlet irányzata csendes. A. Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Oreg nevez (párónkint 400 kilogrammon felüli súlyban) 94—96 fillérig. Oreg közép párónkint 300—340

kilogrammig terjedő súlyban — krajcárig. Fialat nehez (párónkint 320 kilogrammon felüli súlyban) 100—102—fillérig. Fialat közép (párónkint 251—320 kilogrammig való súlyban) 98—100 fillérig. Fialat könnyű párónkint 250 kilogrammig terjedő súlyban 98—100 fillérig. — II. Magyar szodett: Nehez (párónkint 280 kilogrammon felüli súlyban) — krajcárig. Közép (párónkint 240—260 kilogrammon súlyban) — krajcárig. Könnyű (párónkint 240 kilogrammig terjedő súlyban) — krajcárig. — III. Romániai: Nehez (párónkint 820 kilogrammon felüli súlyban) fillérig. — Közép (párónkint 250—320 kilogrammig terjedő súlyban) fillérig. — Könnyű (párónkint 250 kilogrammig terjedő súlyban) fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehez (párónkint 240 kilogrammig terjedő súlyban) fillérig. — Könnyű (párónkint 250 kilogrammig terjedő súlyban) fillérig. — V. Szerbiai: Nehez (párónkint 260 kilogrammon felüli súlyban) 96—98 fillérig. — Közép (párónkint 240—260 kilogrammig terjedő súlyban) 94—96 fillérig. Könnyű (párónkint 240 kilogrammig terjedő súlyban) 92—94 fillérig.

Sertésleltétel szám: 1900. máj. hó 30. napján volt készlet 45270 darab, 1900. május hó 31. napján felhajtott 1194 darab, 1900. évi május 31. napján elszállított 487 darab, 1900. június hó 1. napjára maradt készletben 45977 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Június 1. —

Kinevezések. A pénzügyminiszter Boythor Ferenc m. kir. számvizsgálót a vajda-bunyadi vasgyárvivatalhoz számantassósá és Lipka-Busztach vasgyári kezelését az Állami vasgyárak központi igazgatóságához kezelési vezetővé, a gyergyószentmiklósi kir. adóhivatalhoz Fazekas Pál ottani adóhivatali tisztet adóhivatali ellenőrré, a magyar-laposi kir. adóhivatalhoz Lakner Aladár adóhivatali tisztet adóhivatali ellenőrré, a veszprémi pénzügyigazgatósághoz Boros Lázár, a budapesti állami hidak felügyelői-egység működő segéd tisztet pénzügyi irodatiszté ideiglenes minőségben, a kőhalmi kir. adóhivatalhoz Barbu Lucian nyáradszeredai adóhivatali gyakoronokot adóhivatali tiszté ideiglenes minőségben; a vallás- és közoktatásiügyi miniszter Kovács István okleveles tanítót a zalagereszei Állami elemi népiskolához rendes tanítót; az igazságügyminiszter Dr. Rudolf Béla szegvárdi kir. törvényszéki aljegyzőt a szombathelyi kir. törvényszékhez joggyógyozót, Mucseter Sepronius gyulafehérvári, valamint Kertész Lajos kolozsvári törvényszéki joggyakoronokot a gyulafehérvári törvényszékhez és Pop Miklós nagyzebeni törvényszéki joggyakoronokot a gyulafehérvári járásbírószághoz aljegyzőkké, Bonczos Miklós nagyszalontai járásbírószághoz segédtelevkönyveztető a szentesi járásbírószághoz televkönyveztetőt, Jatab Albert a szentesi törvényszéki inokot a nagyszalontai és Cherven János nagyvárdi törvényszéki inokot a helyesesi járásbírószághoz segédtelevkönyveztetőkké, Nagy Dávid felsővissói járásbírószághoz segédtelevkönyveztető, Fodor Elek szentgotthárdi és Lomosevitz Ferenc kismartonai járásbírószághoz díjponokat a szentgotthárdi járásbírószághoz inokokká, Kikilai Ferenc és Sencioz János igazságügyminiszteriumi hivatalsozolgákat az igazságügyminiszteriumhoz átjónálóká, a budapesti királyi ítélőtábla elnöke Gallay Kálmán ügyvédjelöltet a budapesti királyi ítélőtábla kerületére díjas joggyakoronokká, Lenk Hugó végzett joghallgatót a budapesti királyi ítélőtábla kerületére ideiglenes minőségű díjas joggyakoronokká, a kassai ítélőtábla elnöke Mocsér Andor végzett joghallgatót a kassai ítélőtábla kerületében díjas joggyakoronokká, a lugosi pénzügyigazgatóság Bradicsan László érettségizett lugosi lakost a lugosi kir. adóhivatalhoz díjas adóhivatali gyakoronokká nevezte ki.

Pályázatok. Ellenőr a cenzári adóhivatalnál 14 nap. — Pénztárnok a szuzini adóhivatalnál 14 nap. — Gyakoronok a kolozsvári pénzügyigazgatóságnál 3 hét. — Gyakoronok az akna-ráhoi járásbírószágnál 2 hét. — Inok a maros-szigeti törvényszékénél 4 hét. — Aljegyző a nagy-laposi törvényszékénél 2 hét. — Adótitst a gyergyószentmiklósi adóhivatalnál 14 nap. — Albíró a nagy-kőrösi járásbírószágnál 2 hét. — Díjtalan gyakoronok a facetsi adóhivatalnál 14 nap. — Aljegyző a lévai járásbírószágnál 2 hét. — Számantassós az akna-szalontai főbányahivatalnál 2 hét. — Albíró a fehértemplomi törvényszékénél 2 hét. — Pénzügyi fogalmazó a lugosi pénzügyigazgatóságnál 14 nap alatt. Aljegyző a homonnai járásbírószágnál 2 hét alatt. Póstmáster Bakon (Zala megye). 3 hét alatt. Gyakoronok a zirci adóhivatalnál 14 nap alatt. Pénztárnok a homonnai adóhivatalnál 14 nap alatt. Aljegyző a fehértemplomi ügyészségnél 14 nap alatt.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorologiai intézet jelentése. —

Budapest, június 1.

A maximum északnyugaton változatlan, míg a minimum délkeleten a tegnapián kisebb területre szorított. Közép-Európa fölött egyenletes légnyomás terül el.

Az időjárás Közép-Európában főleg az esőhajlam jellemzi. A hőmérséklet eloszlásában nincsen lényeges változás.

Hazánkban a majdnem általános, de jobbra kismértül erőszékel a felfűvő és az ország északi részén zivatarok jártak. 40 mm-t meghaladó erős ápor volt Resicán és Török-Becsen. Ó-Gyalla környékén Zombolyán, továbbá Nagy-Szalonta és Goszt (Biharján) utatárban jég-eső esett, mely az utóbbi helyeken nagyokt kárt okozott.

Külsős: Az időjárásban egyelőre lényeges változás nem várható.

Vizállás.

Table with columns for location (e.g., Dunán, Tisza, Körösök) and water level measurements (május június 31. méter) for various stations.

Kétségkívül legelőnyösebben vásárolhatni KÉPES levelező lapok

férfi-, fiu- és gyermekruhát NEUMANN M. cégnél Budapest, Múzeum-körút 1. Szabott árak.

Advertisement for Dr. FABINYI J., v. kórházi orvos, specialista. Titkos betegségek. Gyógyítására a specialista legjobban alkalmas számos esetben szerzett gyakorlati tapasztalatai alapján.

Advertisement for Dr. Málnai Mihályne-Silbermann Anna felsőbb leány tan- és nevelő-intézete. Az intézet 1900. augusztus hó 1-én a Teréz-körút 39. sz. l. emel. levő tágas helyiségekbe helyezték át.

Advertisement for Bruchsteiner és Társa cimtáblagyár. Budapest, VI., Podmaniczky-u. 45. Udvari szállítói címerek minden kivételben.

Advertisement for ANTISEPTIKUS Hölggy-óvszer. Rég elismert és hatásában biztos, feleslegessé tesz mindenemő gyöngödtelen gummi és spongya cikkeket, 1 doboz (12 db) pontos használati utasítással 3 korona.

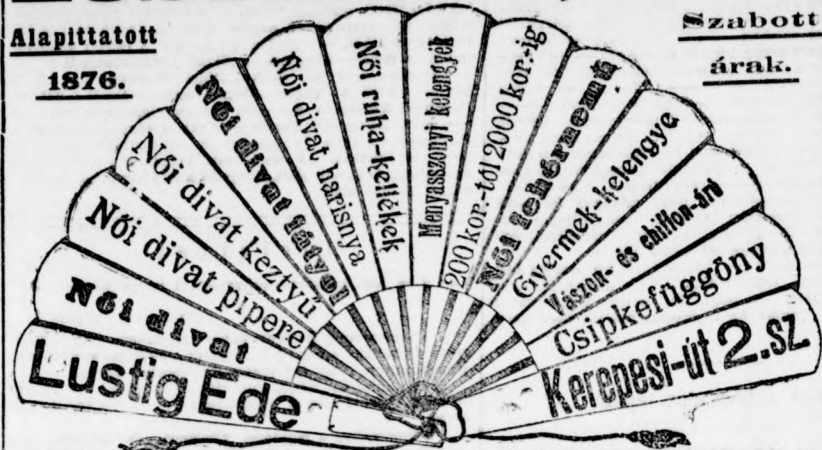
LUSTIG EDE, Kerepesi-út 2.

Alapítottatt

1876.

Szabott

árak.

ELVEM: Nagy forgalmat olcsó és szabott árak mellett elérni.

Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában.

Makai Emil
újabb kötetényei
2 korona helyett
egy koronáért.

IDEG ÉS NEMI

BETEGSÉGEK

Dr. Mitzger

radicalis gyógyítására legjobban ajánljuk
kiváló gyógyhatásairól
elismert intézetét
Budapest, VI. Teréz-körút 44. I. em.

„Adria” magyar királyi tengerhajózási részvény-társaság

Vezérigénynöksége: HOFFMANN S. és V.
1900. június havában a következő gőzösök indulnak:

Honnan	Hová	Gőzös neve	1900. június
Fiume	Liverpool	Algerian	1-10
„	Bordeaux	Szent-László	1-10
„	Hull, Newcastle o/T.	Rosario	5-15
„	Rouen	Jókai	5-15
„	Liverpool	Pavia (C. L.)	5-15
„	Antwerpen	Kálmán király	5-15
„	Gibraltár, London	Széchenyi	10-20
„	Rotterdam	Deák	15-25
„	Liverpool	Athenian	15-25
„	Bordeaux	Andrássy	15-25
„	Rouen	Matkovits	15-25
„	Barcelona, Valencia*	Petőfi	25
„	Tanger, Pernamb., Bahia	Zetzi	25
„	Rio de Janeiro, Santos*	Pichy	20-30
„	Algier, Glasgow	Syria	20-30
„	London	Kolpino	20-30
„	Hull, Newcastle o/T.	Saragossa (C.L.)	20-30
„	Liverpool	Pergamon	25/6-4/7
„	Hamburg	Baross	25/6-4/7
„	Antwerpen		

Honnan	Hová	Gőzös neve	1900. június
Liverpool	Trieszt-Fiume	Alsatian	1-10
Hull, Newcastle o/T.	„	Finland	1-10
Liverpool	Fiume-Trieszt	Cypria (c. L.)	5-15
London	Trieszt-Fiume	Genoa	10-20
Rouen	„	Szefánia	10-20
Antwerpen	„	Szent István	15-25
London	„	Mátyás király	15-25
Liverpool	„	Fabian	15-25
Bordeaux	„	Szent László	20-30
Glasgow	„	Báthori	20-30
Rouen	„	Jókai	20-30
Rotterdam, Amsterdam	„	B. Kemény	20-30
Antwerpen	„	Kálmán király	20-30
Liverpool	Fiume-Trieszt	Samarita (c. L.)	20-30
Rio de Janeiro, Santos	Trieszt-Fiume	Nagy Lajos	25/6-4/7

Középtengeri szolgálat.
Fiume—Malta—Sicília—Marseillel vonal. Jövő hó 7-én „Árpád”, 14-én „Adria”, 21-én „Rákóczi”, 28-án „Zrínyi” indul Fiuméből Marseilleba és 3-án „Adria”, 10-én „Szápáry”, 17-én „Tisza”, 24-én „Árpád” indul Marseilleből Fiuméba.

Tyrrheniai vonal.
Az elsőosztályú gyorsgőzös „Buda” minden szerdán délelben és pedig jövő hó 6., 13., 20. és 27-én indul Marseilleből Genuába. Minden csütörtökön este 8 órakor Genuából Nápolyba és minden szombaton d. u. 4 órakor és pedig jövő hó 9., 16., 23. és 30-án közvetlen Nápolyból Marseilleba.

1 Ha a gőzös elindulása előtt 8 nappal elegendő rakomány be nem jelenített, az igazgatóság fenntartja magának a jogot, e kikötőket nem érinteni. A *gal megjelölt viszonylatokban a gőzös Triesztet is érinti.

STANDARD életbiztosító-társaság

Edinburghban (Angolhon.)
Alapítottatt 1825-ben.
Magyarországi fiók: Budapest, V., Fűrdő-utca 4.

Évi bevétel.	Korona
Kiutalt nyereséyrészek	25,750.000
Vagyont	150,000.000
Halálesetek folytán kifizetve	230,000.000
	478,000.000

A Standard kötvényeinek nevezetesebb előnyei:
Késztelen biztonság Alacsony díjak. Szabad világtörvények érvényben tartása díjfizetések elmulasztásánál. Tökésítés és előre megállapított visszaváltási érték. Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egy év fennállás után. Szabad háborúbiztosítás népfelkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.

Segítsük a magyar ipart!!!

DÓCZI MÓR cipész
saját készítésű négy cipőraktára.
Bpest, Kerepesi-út 10 D.
Ajánlja ország hazai bőrből a magyar munkások által készített csinos és tartós cipőt és személt, az osztrák és külföldi cipőmunkásokkal olcsóbban, u. m.:

Férfi-cipő:	Női cipő:
Sima cipő borjubőrből 2.50	Fekete vagy (cugos) 3.50
Betűtes cipő borjubőrből 3.50	divatos sár- (gombos) 3.50
Fűzős cipő borjubőrből 3.50	ga bőrből, (fűzős regatta) 2.40
Divatos sár- (cugos) 3.50	legis elegáns (gomb. regatta) 2.50
Sima cipő zergebőrből 3.50	kiirtelben. (lánc-cipő) 1.80
Betűtes cipő zergebőrből 3.50	Lakk-tűnc-cipő, bőrszarkal 2.50
Divatos sár- (cugos) 4.00	Szalon- v. orosz- (cugos) 3.50
Szalon- vagy orosz- (cugos) 4.00	lakk keztyűbőr- (fűzős) 3.50
lakk, keztyűbőr- (fűzős) 4.20	szárral (gomb) 4.50
szárral (gomb) 4.50	val. szarvasbőr (cugos) 4.00
val. szarvasbőr (cugos) 4.00	Lasting 16cm. sely. (cugos) 2.70
keztűbőr (cugos) 4.20	fűzős regatta 2.20
Vékés fűzős, keztyű szárr 4.20	val. Chevreau-cipők 6-6 fűt

Mindenemű gyermekcipőkben, továbbá sár-, házi- s torna-cipő nagy raktára és minden fajta cipő-éremek 20 királyi, Fűzős megrendelésre küldés gond fordították. Működnek a gőzős a talpakra. Képes drágák a csomagolás ingyen. Megrendelések 24 óra alatt méret szerint elkészülnek.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonatorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legelőgöbben ajánlható

DR. KAJDACSÝ,

v. cs. és k. ezredorvos.
Electrotherapiai rendelő intézete
Budapest, Váci-körút 4. sz. 1. em.

A legelhanyagoltabb hűgyesülési afekciókat, legkülönbözőbb hűgyeshólyagbajokat, bűjásokat sebeket, syphilist, az öntörzöttes utóbajait

Elygengült férfierőt

az orvosi világ által legújabbban ойыannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Electro-Massage vagy Psychrophor

Által, magömléseket, nőknél fehérlelyást befokendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hágyerincbajokat gyógyít a legújabb gyógy-mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.
Rendel: délelött 9 óráttól 4 óráig; este 7-8 óráig. Nőknek ugyi mint férfiaknak külön be és kijárat. Külön várótermek.
Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltunk; esetleg gyógyszerrekről is gondoskodva lesz.

Apold szépségedet és ifjúságodat!

OSAN

Egy fog- vagy szájtisztítószert sem volt még képes oly gyorsan a legszelebb bőrök parifitását megörömmi, mint Oszan. Ezen kipróbált preparátum hatás-antiszeptikus, kon-orváló, tisztító, kellemes és sajátosság-összeoldóleg fogva minden tekintetben jóval fölmúlja az addig ismert fogszereket. Oszan égszben, szépségen és fájáldalommentesen tartja meg a fogakat a legmagasabb ártalomtól. Oszan hatás-égsz az osztrák orvosi bizottságványval lett véleményezve. — Árak: Oszan-szájtisztizencia üvegen 1.70 kor. Oszan-förpén szelecekbén a 88 fill. Oszan-fogkefék a 60 fillér.

CZERNY-féle Tanningene

a legjobb, kipróbáltan ártalmatlan
haj- és szájkül-, valamint szemöldökfestőre, melyek a legegyszerűbb módon, már egyszeri használatnál is egészen biztosan visszanyerik azon kifogyású, főnyes szájkül-, barnas vagy fekete természetes színt, mely sem szappannal való mosásnál, sem a gőzfürdőben meg nem fakul.
Ára 5 korona.

Orientalische Rosenmilch.

(Keleti rózsatej)
a legjobb szer a szépség megőrzésére és úde arcibőrt szerzi, mely szemmi más lassuló ártalmatlan szer által nem érhető kiűző hatásv. szőnség és a bőrnek bármilyen tisztítására ellen, megszünteti a szárga vagy barna arcot.
Ára 2 korona,
hozzá Balsam-szappan 60 fill.
FRITSCHE-féle valódi híres
Sonnenblumenöl-seife ára 70-100 fill.
ANTON J. CZERNY Bécs,
XVIII. Carl Ludwigstrasse 6.
Budapesti főraktár: Torók József gyógyszerésznél Király-utca 12. és Andrássy-út 25. továbbá Egner-féle Nádor gyógyszerésznél VII. Váci-körút 17. Neudorf Sándor IV. Károly Lajos-utca. Lux Miksa IV., Museum-körút 5. Molnár és Moser IV., Koronaherecz-utca, Heekl Ágoston IV., Károly-körút 25. Ka Ischmaroff VIII., Kerepesi-út 25. Müller I. L. és K. K. utca. Hlitzszentár, IV., Koronaherecz-utca. Loeff Sándor Hlitzszentár, IV., Váci-utca 22., ugymint minden gyógyszerésznél, drogeriákban és partüzemekben. Széküldés utánvált mellélt. — Prospektus ingyen.

Nagy választék
bádagos- és bronz-árúkbán
1000-féle tárgyakkal, legszelebbben alkészítve. Különböző ajánlok díszkereskedői ciosetekkel, u. m. szobai úreszeket, kávézó- és italos-alkészítve, továbbá angol douché- fürdőszűtőket, ugymint mindenemű kort és tüzi eszközöket, továbbá virágvázaikat, sirlánokkat legolcsóbb gyári árak és jótállás mellett.
Ez választékot nyugati-gyógyszeres, Loeff Sándor-fürdőszűtőket, ugymint mindenemű kort és tüzi eszközöket.
Kapható a későbbi
KUTSCHERA GYÖRGY-nél
Aranylővés-utca 6. szám,
a Váci-körúttól szembe,
BUDAPESTEN.

Állandó nagy butor-kiállítás.

Kizárólag csak magyar mű-ipartermekék, melyeknek valódiságáért kezeskedünk, ugyszintén saját készítésű nyí kárpított butorainkat a n. é. butorvásárló közönség b. figyelmébe ajánljuk. Dus választék található szűzár és modern stílusú háló-, ebédlő-, férfi-szoba és szalon-berendezésekből, valamint bármely egyéb butor-árúkból, a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, minden versenyt fölmúlító olcsó árakon. Kérjük az igen t. közönséget saját érdekében, ezen kedvező alkalom fölhasználását és szükséges butor-árúkból nálunk beszerznie. Hazaifas tisztelettel

PATYI TESTVÉREK

kizárólag csak VIII. Kerepesi-út 9a.
Pannónia-szálló mellett.
Nagy butor-ábum 1 korona beküldése mellett letegyekben bérmentve.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szombát, 1900. június hó 2-án.
Arnoldson Sigríd assz. vendégfelléptével.

Hamlet.

Nagy opera 5 felvonásban. Zenéjét szerzte Thomas A. Szövegét írták Carré és Barbier. Ford. Böhm G.

Személyek:

Hamlet	Takáts	Marcellus	Ney B.
Claudius	Ney D.	Horatio	Szendrői
Szellem	Kornai	Gertrud	Diósy
Polonius	Mihályi	Ophelia	Arnoldson
Laertes	Kiss B.		

Kézde 7 1/2 órákor.

NEMZETI SZÍNHÁZ,

Szombát, 1900. június hó 2-án.

Mesáros Gizella a kassai nemzeti színház tagjának vendégfelléptével.

Az aranyember.

Eredeti dráma 5 felvonásban, előjátékkal 7 képben Irtá Jókai Mór.

Személyek:

Timár Mihály	Pálfi	Tisz	Hetőnyi
Trikálisz	Egressy	Brazovics	Gábányi
Timea	Maróthy	Zsófia a neje	Vizváriné
Teréza	Györgyné	Athalia	Szaszaványé
Noémi	Mesáros G.	Kadisa	Horváth
Krisztján	Náday	Fabula	Abonyi

Kézde 7 órákor.

VIGSZÍNHÁZ,

Szombát, 1900. június hó 2-án.

A minta-sérj.

Bohozat 3 felvonásban. Irtá Valabrégue. Fordította Kövesi Albert.

Személyek:

Málvaud	Hegedüs	Tinbaudier	Gál
Aurora	Nikó	Klára	Boros
Jouvelin	Góth	Victor	Bárdi
Léonie	Déli	Felicja	Munkácsy
Clementine	Szerény G.	Mercerolle	Gyözö

Kézde 7 1/2 órákor.

NÉPSZÍNHÁZ,

Szombát, 1900. június hó 2-án.

Előszór:

Robinson Crusoe.

Látványos színmű 3 felvonásban és 10 képben. Irtá Pierre Decourcelle. Fordította Komor Gyula. Zenéjét írta Bokor József.

Személyek:

Robinson	Szirmai	Jim	Szabó
Spargoletti	Kiss	Tom-Nitch	Ujvári
Pétek	Kovács	William	Kápolnai
Travelyan	Horváth	Suzanna	Lukács J.
Peterpatt	Németh	Betty	Bárdy G.

Kézde 7 1/2 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szombát, 1900. június hó 2-án.

Ei Párisba!

Látványos, zenés bohózat hat képben. Irták Heltai Jenő és Makai Emil.

Személyek:

Sólyom	Füredi	Manci	Láng E.
Szooránci	Kardos	Boriska	Aranysóy
Mák Józsa	Sziklai	Fülöp Tóbi	Gróth
Ostópatán	Boross	Cascara	Margó

Kézde 7 1/2 órákor.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 21.

Szombát, 1900. június hó 2-án.

A szent-gothárdi alagut.

A nizzai virágünnepélyek.

Más világok, mint a miénk.

Kézde 7/8 órákor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

(Budán, a Krisztinavárosban.)

Szombát, 1900. június hó 2-án.

Cyrano de Bergerac.

Romantikus dráma 5 felvonásban. Irtá Edmond Rostand. Franciából fordította Ábrányi Emil.

Személyek:

Cyrano	Pethes	Roxan	Tóth
Christián	Szabó	Mont Fleury	Faragó
Guiche gróf	Klenovics	Bellerose	Sándor
Ragueneau	Krémer	Jodelet	Szalai
Le Bret	Sebestyén	Liza	Tájköny
Carbon	Szilágyi	Mártha	Pajor
Lignière	Radványi	D'Arctagnan	Erőss
Valvert	Stoll	Margherite	Kisné

Kézde 7 órákor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Szombát, 1900. június hó 2-án.

A kut és a vadmacska.

(Szulamith-paródiá.)

Énekes bohózat 3 felvonásban. Irtá Miklós Imre. Az énekeszöveget és coupletát írta Kövessy Albert. Zenéjét összeállította Váradi Aladár.

Kézde 7 1/2 órákor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Szombát, 1900. június hó 2-án.

Uj Szulamith

vagy: Abszolút Jakab, Jeruzsálem fia.

Látványos parodisztikus bohózat énekekkel és táncokkal egy előképben és 3 felvonásban. Irtá Föld Mátyás. Zenéjét szerzte Barna Izsó.

Kézde 7 órákor.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárnítás 7 1/2-ór. Kézde 8 1/2-ór.
A Mulató 160-ra szellőztetve van.

Rövid vendégláték! Rövid vendégláték!

Ma:

PAGIN ur a bécsi Theater an der Wien legjobbnak elismert tenoristájának

első vendéglátéka

a komikus I felvonásos operettben

Der Ehemann vor der Thüre.

Franciából Tráumann Károlytól. Zenéje Offenbach J.-tól.

Szenzációs! Fenomenális!

Hatásos siker a kitünő juniusi műsorú.

Cäcille de Haay

a kitünően idomított kutyáival.

SERINI NŐVÉREK

ének- és tánc-kettős.

ALBACH szalon-

duettisták.

Fanovitsch-csoport

hölgy-akrobaták.

Nanon Lucia Sophia k. a.

francia énekesnő. táncosnő.

Ugyint az összes újonnan szerződött művészek és művésznők.

Nyári-idény helyárák:

I. em. páholy ..... frt 6.-
 II. .... " 4.-
 Idegenpáholyülés I- sor ..... " 2.-
 Zenekarilülés ..... " 1.20
 Földsz. belépő elővételben ..... " .50
 A pénztárnál ..... " .60
 Jegyek a nappali pénztárnál és elővételben Weiss A. nagytizede Károly-körut 26.
 A mulató villanyos világítása saját gépei által eszközöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárak által készíttetek.

BLUMAUER

376 m. a tenger es. f. gyönyörű alpesi vidéken, enyhe éghajlat, pormentes ózondus levegő. VI gyógyintézet minden kényelemmel, a modern igényeknek megfelelő, megbízható orvosi kezelés. Kiválóan alkalmas emésztési zavarok, vérzésesség ellen, az idegrendszer, krónikus- és heveny gyomor- és bélhurutok, a vérérdények betegségei ellen.

gyógy-intézete

Roma-Pischelsdorfban, Gleisdorf mellett, Stájerország.

Jó ellátás. Mérsékelt árak.

Kimerítő prospektusokat ingyen és bérmentve küld a tulajdonos és vezető-orvos Julius Blumauer.

A legfinomabb palacksör

a világhírű pilseni polgári söröződe alap. 1842-ben

"pilseni ösforrás"

hővezetű gátránya.

Vidékre pasteurizálva küldetik, míltaal 4-6 heti tartósság biztosítva. Budapestben házhoz szállítva. Rendelvényeket kérjük kizárólag címünkre, mint a magyarországi vezérképviselethez küldeni.

MEZEY és TÁRSA Budapest, IX., Raneler-utca 4.

TELEFON 88-80.

Univ. med. dr. Renner vizgyógyintézete

Budapest, VII., Valeró-utca 4. (Telefon).

Az intézet 83 év óta áll fenn, most teljesen újja alakítva, a legmodernebb gyógyeszközökkel szereltetett fel, főleg bejáró betegek számára.

Alkalmazásban levő gyógyszerközök:

A tudományos vizgyógyászati összes eljárásai, masszázsa, villamos fenyfűrdő (elbitásoknál), az elektroforézis minden faja (galvanizatio, far-dizatio, franklinizatio, elektromos masszázsa), hűtőközelékek (Psychrophor stb.).

SZÉNSAVAS FÜRDŐK

(Naphelmi eljárás, szulfajások számára). Kezelés alá vételnek. Különféle ideg- és gerincbajok, idages gyöngeségi állapotok: álmatlanság, szédülés, a gyomor és belek reakcióiból, idült ízületi és izomszöveti. Prospektus kérésre. Árak mérsékeltok.

legjobb és leghatásosabb

Benzoe tejcréme: szépitő szer.

Hatás: bűntelen, tisztító, emésztést segítő és minden arisztokratikus és bűrkóbeteg. Több évde. Ártalmatlan, szögértéket tartalmaz. Nem zsíros, használati kellemes. 1 nagy doboz 2 korona, kicsi 1 korona.

1 drb Benzoe tejszappan

70 fillér. 1 drb Hatiny powder 10 fillér. 1 drb Hatiny krém 10 fillér. 1 drb Hatiny szappan 10 fillér. 1 drb Hatiny szappan 10 fillér. 1 drb Hatiny szappan 10 fillér. 1 drb Hatiny szappan 10 fillér.

Universai fogesej

70 fillér. 1 drb Hatiny powder 10 fillér. 1 drb Hatiny krém 10 fillér. 1 drb Hatiny szappan 10 fillér. 1 drb Hatiny szappan 10 fillér. 1 drb Hatiny szappan 10 fillér.

Kriván János gyógyszer-tára, Világos.

Főraktár: Török József gyógyszer. Eger Leó és J. gyógyszer. és Neruda Nándor, Molnár és Moser drogisták, Budapest. 6 korona rendelést franco szállítok.

PETANOVITS Metropole-szállója.

Ma Baláz Pista kedvelt zenekara játszik. Színház után teljesen friss vacsora. A gyönyörű téli kerten kívül a mulatószálok, lakodalmak, bankettek megtartására igen alkalmas díszes fehértér és elegáns külöszobák állanak a vendégek rendelkezésére.

ŐS-BUDAVÁRA

Ma délután 4 órától reggel 4 óráig

Nagy majális ünnepély

a Szűnidei gyermektelep, Gyermekbarát, Gyermek-egylet és Fehér kereszt egylet javára. Gyermek részére rendezett 10 varieté és színelőadás valamint kacagató szórakoztatásokkal.

A varieté előadásokban résztvesznek

Loekhardt esodalefántjaival

Hegelmann légtornászok

valamint a junius elejére szerződöttet előkelő művészek.

A Budai dalárda hangversenye.

Belépődíj 50 kr. Gyermek 10 kr.

Mérsékelt árú belépőjegy a dohánytöszdékben.

Mappin és Webbltd. London és Sheffield

ezüst- és ezüstözött-áru gyárosok,

a híres Princess Plate egyedüli, valamint

igen finom uri és női utazó- és pipere-

táskák készítői,

mintaraktárakat Budapestben jelentékenyen megnagyobbították. Főlkérem a n. é. közönséget a nagy számban érkezett gyönyörű tárgyak megtekintésére. A cég magyarországi főképviseelője

Kürschner M. Budapest,

IV., Koronaherceg-utca 17., I. em.

(Szerverta-épület). 9-től 6 óráig.

Értesítés!

Tisztelettel értenitjük a n. é. közönséget, hogy

uszodánk

megnyiltak.

Mély tisztelettel!

Beitser M. Scholz Katalin

"Nemzeti uszoda" Rudolf-rakpart.

(Eskütér). (az ujországház közelében.)

Butorok hitelre

a legolcsóbb árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Főválogatással szolgál

VARGA IGNÁC hitelfőnök

Budapest, IV., Koronaherceg-utca 2., butorraktárban.

Legszeb Legjobb Legolcsóbb

PAP PAP PAP

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

1 db szőnyeg 12.00

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetések díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Lévelelbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK és ELŐFIZETÉSEK

BUDAPESTI NAPLO részére a kiadóhivatalban József-körút 18. számán a következők dány-társaiban:

Bréuer nevére, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarkán.

Nemessegy-féle társada Petőfő-tér.

Benda József, Andrásy-utca 38.

Sopronyi V. dohány-nagy-társada, Kerepesi-utca 1.

Deutsch Miksa, Andrásy-utca 38.

Szántó Mór társadójában, Ecsenkerdő-utca 14.

Weissenfeld Jakab, Király-utca 1.

Bloeker J. hirdetői iroda IV. Sütő-utca 6.

Elek Bernát hirdetői iroda V. Fűrdő-utca 4.

Fischer J. B. hirdetői iroda IV. Zebárás-utca 7.

Goldberger A. V. hirdetői iroda IV. Váci-utca 9.

Meisenstein és Vogler hirdetői iroda V. Dorotty-utca 9.

Leopold Gyula hirdetői irodája VII. Erzsébet-körút 14.

Mosse Rudolf hirdetői iroda VII. Károly-körút 9.

Schwarcz József hirdetői iroda V. Marokkó-utca 4.

Tánczer Gyula hirdetői iroda IV. Szerviz-utca 8.

Mely intelligens leány volna hajlandó egy előkelő fiatal emberrel kezes levelet-cserére, az irjon "Tímea" jellegű alatt a kiadóhivatalba. 6.30

Férjhez óhajtom adni bugomat, egy rendkívül szorgalmas és dolgois ir. leányt 3000 korona hozománygyal, biztos ádással vagy üzlettel bíró fiatal, esetleg özvegy emberhez. Ajánlatokat W. L. jellegűvel kérek e lapoz. 2956

Egy szegény családian elviesztett egy cipőt a József-körút pártatlan száma oldalán. Megtaláló kéri, sziveskedne azt a lap kiadóhivatalba átadni. 2959

Egy csinos és ügyes leány ajánlkozik dohánytársadéba. Címe a kiadóhivatalban. 2958

Veszek biciklit jókarban, azonnali készpénzfizetés mellett. Ajánlatot az ár megjelölésével "Sürgős" jellegűvel e laphoz kérek. 2960

Biztos jövő. Egy 800 koronát érő fényképnagy készülték azonnal eladó. A vevő teljes oktatásban is részesül. Cím a kiadóhivatalban. 2945

Szerény igényű ir. kezdő egyetemi hallgató, júliusa vagy szeptemberre nevelői állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 6328

Gyakornoki nevelői, irodai állást keres egy érettségizett fiatal ember. Cím a kiadóhivatalban. 2957

Ruha-varróné, kintünben jártas, olcsón vállal munkát, melyet a saját lakásán készít el. Renovációkat is végez kintünb izlésel. Cím a kiadóhivatalban. 2927

Kerések

két leányom mellé egy ezen a téren több évi gyakorlati bíró ízr. nevelőöt, ki a magyar, német és franciában, valamint a zongorában tökéletesen jártas — évi 1000 korona fizetéssel. Arcképet ellátott ajánlatot Grósz Jenő Tiszta-Szalka címre küldendők. 6329

Könyvművészt és Hírtörő

ki jól felszerelt géppel és mindennemű a szakmához tartozó anyaggal rendelkezik, óhajti egy hivatalos, takarékpénztár vagy biztosítótársaságnál évi vagy havi bérösszegért (Pauschale) foglalkozást nyerni. Ajánlatokat "Könyvművészt" címen a kiadóhivatal továbbítja. 2923

200—300

holdas birtokot, keresek béreltetre Torontáim, vasutóhoz közel, új lakással, cseledek, esetleg felszereléssel is. Ajánlatokat "Bérgazdaság" címen továbbítja a kiadóhivatal. 2952

Nagybirtokot

keresek 2000—4000 holdig, jó feleto sík földet Csanád, Csongrád, Békés, Bihar, Bácsbodony, Szolnok és Temes megyékben. Ajánlatok "Nagybirtok" jellegűvel továbbítanak. 2953

Franciául tanít

gyors sikerrel francia kiaszony, rendkívül mérsékelt áron. Cím a kiadóhivatalban. 2931

Kitűnő, tiszta

körök libászir, kilója 1 frt 20 kr. Cím a kiadóhivatalban. 2938

Megvételre

keresek két alatt egy nagy állványos órárt, ebédélszobába. Cím a kiadóhivatalban. 2930

Takarítást

keres, de csakis délutánra egy fiatal nő. Címe a kiadóhivatalban. 2934

Nagyon jó

forgalom fehérvárú, hímzés és olajnyomda-intézet élelnek helyen, több év óta fennáll, családok ok miatt esetleg azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2906

12-es Lancaster

gyártmány, (chogreiff) sórétre és golyóra 80 frtért eladó. Ugyanott egy 12-es lancaster 25 frtért eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2962

Egy 40 ezer

lakossal bíró, élénk forgalmu alföldi városban egy elegáns felszerelésű és a törőhaladati irodákvezetőkben kis raktáru angol férfi és női-szabóüzlet, melynek igen szűk és nagykörű vevőkörzése van, családok okok miatt, szabad kézből igen jutányosan kedvező feltételekkel rögtön eladó. Cím a kiadóhivatalban. 6326

Eladó malmok.

Zalamegyében, Kustány község határában a Zala-tólyon egy műmalom, két vízkörökkel, két pár kő, három Meckwarth-féle hongorrel 22-es, 21-es és 8-as, négy szaszszekrény és egy pár daráló kövel. Továbbá: Egy egyszerű vízi malom, egy vízkörök, egy pár kő és egy szaszszekrény, cirka 50 hold rő és azantőföld tartozik a két malomhoz. Bővebb tudósítások gróf Bathányi G. örökösének Kustány, u. p. Zala-Szent-László. 6323

Birtokeladás.

5000 holdas birtok eladó. 1200 holdas birtok, a melyből 500 hold vágható fényőföld, természetesen együtt igen kedvező fizetési feltételekkel eladó. 500 holdas birtok megyeszékhelytől és vasutállomástól 8 percnyire, természetesen együtt eladó. Emeletes villa Vihány, Barsmegyében, 12 berendezett szobával, külön gazdálakkal, nagy díszes gyümölcsös-kerttel, ittálló és kocsiállomással, jantárolás áron eladó. Csakis komoly reflektánsoknak ad felvilágosítást Bréuer Lajos, Sopron, Színház-tér 3. sz. 6332

Franciajátsszótárs

60 frt évi fizetés, 2 évi szerződéssel és utiköltés megtérítéssel Franciaországból azonnali belépésre átvethető, Pfeiffer Ferenc ügynősköze által. Budapest, Hársfa-utca 42. 6334

A hóhér kötele.

Regény. Petőfi Sándortól. Előbb 2 kor. most 60 fill. Megrendelhető a kiadóhivatalban.

Dina.

Bródy Sándortól, előbb 1 kor. 60, most 1 kor. 10 fillér. Megrendelhető a kiadóhivatalban.

Jókai diszkidása

olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban. 6243

Különbejárati

tiszta, csinosan burtozott utcai szoba fűrdőszobával, június 1-re 10 frtért kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2939

Koosmai helyiség

berendezéssel egyúttal azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 6320

Koronásfők

tragédiája. Regény 1 köt. Csorba Akostól. Előbb 2 korona, most 60 fill. Megrendelhető a kiadóhivatalban.

Cukorka- és

cecmego-üzlet más vállalat miatt azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2925

Sarokbolyhelyiség

két utcára nyíló, mindenre alkalmas, azonnal kiadó, ugyanott több kisebb-nagyobb lakás is azonnal vagy augusztusra olcsón kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2932

Fénykép-

nagyításokat hihetetlen olcsó árért 50—60 centéer mennyiségben a legkisebb fényképt után vállalko el. Hűségért jótállók. Cím a kiadóhivatalban. 2944

Nyugati

rendező pályaudvar mellett egy szép saroktelek jutányosan eladó. Cím a kiadóhivatalban. 29.3

Több szoba

butort óhajtok venni alkalmi vagy olcsó áron. Ajánlatok a kiadóhivatalba "Tiszta butor" jellegű alatt kérek az ár és butorardabok megjelölésével. 2915

Századvégi

asszonyok. Regény 1 köt. Inekai Páltól. Előbb 2 kor. most 60 fillér. Megrendelhető a kiadóhivatalban.

ERENYI-féle

javított falkörper remek nagy dobosoktól 50 kr-ért kapható köhögés, nehező légszós, hurutos bántalmak ellen. 8329

Olaszország

Remekei.

Olaszország és az olaszok műkinésének mintegy 2000 fényképből álló gyűjteménye. Remek diszalbom hosszúak negyedéret formában. A teljes mű 30 füzetből áll. Ára füzetenként 1 K. 20 fill. Megjelenik havonként kétszer. — Igazgató: **Laurence Gyula.** A magyar kiadás szerkesztője: **BOROSS VILMOS.**

A kiadásunkban legközelebb megjelenő, páratlanul szép és gyönyörű diszalbom, mely minden részében kizárólag a legkiválóbb intézetekben készült, művészi elrendezése és fényes kiállítás, valamint nagy, pompás és tiszta fényképeivel általánosan alkotásként hódít majd az egész művelt világon. — A műbe felöltött képek, melyek teljes és tiszta egészét képezik Olaszország természet- és műkinésének, az olasz vidék beható ismerete és az ottani építészeti, festészeti és szobrászati páratlan műveinek alapos tanulmányozása alapján választottak össze és rendezettek el.

A füzetek két-hosszúak a nyolcadrés oldalán a szerkesztő jeles tollából, aki alapos ismerője Olaszország tájainak, népének és műkinésének, lebilincselő szöveg szolgál szórótremelő cicerone gyantát. — E mű össze nem hasonlítható az eddig Olaszországról megjelent sejtésvesztései munkákkal és ezek elmosódott és tisztátalan nyomott cícliből és diszalbommal

monumentális

remekművet

alkotunk

az olasz klasszikus földről, olyan nagyszabású művet, melynek értéke mindenidőben maradandó lesz és a melynek jelentőségét az Olaszországi szerzők és ismerők legszívesebben körömben éppen úgy, mint a művészetet kedvelők, művészek és tudosok között a legmelegebben fogadják és elismerik.

A képek hibátlan tisztasága és azoknak a legapróbb részletek tökéletes élessége folytán a remekmű egyúttal nélkülözhetetlen munka a művészetek különböző ágának tanulmányozásánál.

A füzetek 1 korona 20 fillérenyi ára e terjedelmes és nagybecsű művészeti teljesítmény mellett páratlanul olcsó.

Előfizetések elfogadotnak a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában (Budapest, József-körút 18.)

Előfizetési ár: 6 füzetre 7 kor. 20 fill. 12 : 14 : 40 : 18 : 21 : 60 : 30 : 36 : —

A kiadóhivatal.

Budapest, V. Mária-utca 11. A munka elkészülte után bolti ára lényegesen magasabb lesz. — A második füzet kiadása után kéthetente egy-egy újabb füzet jelenik meg. — Az egész mű 1900. karácsonyra készen lesz.

Tázmézes

pénzszekrényeket,

kassettákat,

vilamos vészjelző pénzszekrényeket, páncélszekrényeket és másolópéreket legjobb kivitelben és legolcsóbban szállít **HESKY TESTVÉREK** cs. és kir. szabad. hazai pénzszekrénygyára Budapest, VI., Szabolcs-u. 4.

Erdély

részére főraktár:

REMENIK VIKTOR

vas-nagykereskedés

Kolozsvár.

Nevelőnőket

francia, angol és német-honiatok, okl. magyar tanítóknak, minden nemzetiségű bonnekat és gyermeknevelőket, társalgónőket a nyárra is lelkismeretesen ajánl és elhelyez **Szegheuné S. Lujza** BUDAPEST, VI., Dessewffy-utca 22.

Déli vasut.

Hirdetmény.

Az ideai fürdőúvad tartama alatt, azaz f. 6. május hó 1-től fogva szeptember hó végéig, Budapest déli vasutáról, Budapest-Kelelendről, Székesfehérvárról, Nagykanizsáról rendkívül mérsékelt Áru I. II. és III. osztályú, az egész évadra, azaz f. 6. szeptember hó 30-ig érvényes menettérkép adtnak ki. Siofokra, Szántódra, Balaton-Földvár m. h.-re, Szárszó m. h.-re, Szolmá-re, Lelle m. h.-re, Boglár, Fonyód-Fürdőtelepe, Mártírelpe, Balaton-Berény m. h.-re és Balaton-Szt.-Györgyre, továbbá (Siofokon át) Balaton-Füredre, Almádi-ba, Kencsére és (Boglár) Balaton-Füredre, Almádi-telepen át) Hódacsónyba, Révfölpre és vissza. Ezen menettérképek alapján az utópdyás és fontnevezet vasuti és gőzhajózási állomásokra és vízjárások közvetlenül továbbították.

Ezenkívül a fürdőúvad tartama alatt Budapest déli vasut-Siofok és Balaton-Földvár közti forgalomban létező jegyek is adtnak ki, melyek árai a következők:

a) Budapest d. v.-Siofok között: 1 óra: I. osztály 104 korona, II. osztály 76 korona. Az egész fürdőúvadra: I. osztály 256 korona, II. osztály 188 korona.

b) Budapest d. v. Balaton-Földvár között: 1 óra: I. osztály 118 korona, II. osztály 86 korona. Az egész fürdőúvadra: I. osztály 290 korona, II. osztály 212 korona. Az igazgatóság.

Ujdonság!

MAKAI EMIL:

Tudós

professzor

Hatvani.

Verses vigjáték 3 foltozomban, előjátékkal. Ára 1 korona. Kapható a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-körút 18.

BIRTOK

eladó

vagy csere

Nógrádmegyében, vasut állomás mentén. 340 hold (1200 öles) egy tagban. Lakóház és új gazdasági épületekkel ellátva. Fundus in struktural és természetesen 58.000 forintért, igen kedvező fizetési feltételekkel eladó. Esetleg egy budapesti j. bérházra elcsereztetik. (Házszpekulációnak kizárva.) Bővebbet: **Keszthelyi és Társa** bejegyzett ingatlan-és jelzálog irodában Budapest VI., Gyár-utca 20.

REISS B.

vegyeskereskedés, nyek gyárakból, Budapest, Király-utca 41.

REISS B.

vegyeskereskedés, nyek gyárakból, Budapest, Király-utca 41.

REISS B.

vegyeskereskedés, nyek gyárakból, Budapest, Király-utca 41.

REISS B.

vegyeskereskedés, nyek gyárakból, Budapest, Király-utca 41.

REISS B.

vegyeskereskedés, nyek gyárakból, Budapest, Király-utca 41.

REISS B.

vegyeskereskedés, nyek gyárakból, Budapest, Király-utca 41.

REISS B.

vegyeskereskedés, nyek gyárakból, Budapest, Király-utca 41.

REISS B.

vegyeskereskedés, nyek gyárakból, Budapest, Király-utca 41.

REISS B.

vegyeskereskedés, nyek gyárakból, Budapest, Király-utca 41.

REISS B.

vegyeskereskedés, nyek gyárakból, Budapest, Király-utca 41.

REISS B.

vegyeskereskedés, nyek gyárakból, Budapest, Király-utca 41.

REISS B.

vegyeskereskedés, nyek gyárakból, Budapest, Király-utca 41.

REISS B.

vegyeskereskedés, nyek gyárakból, Budapest, Király-utca 41.

REISS B.

vegyeskereskedés, nyek gyárakból, Budapest, Király-utca 41.

REISS B.

vegyeskereskedés, nyek gyárakból, Budapest, Király-utca 41.

REISS B.

vegyeskereskedés, nyek gyárakból, Budapest, Király-utca 41.

REISS B.

vegyeskereskedés, nyek gyárakból, Budapest, Király-utca 41.

REISS B.

vegyeskereskedés, nyek gyárakból, Budapest, Király-utca 41.

REISS B.

vegyeskereskedés, nyek gyárakból, Budapest, Király-utca 41.

FULGURIN

ROVARIRTÓPOR

FECSKENDŐBEN.

Ára csak 10 krajczár, illetőleg 20 fillér és biztosan, gyökereket kirt potaszt, szab. és csótány-bogarakat, molyleket, a gyeket, hangyákat, növényrovarokat stb. Fulgurin-rovarpor csak az őszre a kultúr-állatokban szabadalmaztatott és jóványilgított fecskendőkben 20 fillért ért ársulva. Tehát mindenütt köröznek csak Fulgurin-rovarpor a fecskendőkben. Fulgurin nagyan és kistobyan, valódi alakban és minőségben rendelkezésnek: **REISS B.** vegyeskereskedés, nyek gyárakból, Budapest, Király-utca 41.

REISS B.

vegyeskereskedés, nyek gyárakból, Budapest, Király-utca 41.

REISS B.

vegyeskereskedés, nyek gyárakból, Budapest, Király-utca 41.

REISS B.

vegyeskereskedés, nyek gyárakból, Budapest, Király-utca 41.

REISS B.

vegyeskereskedés, nyek gyárakból, Budapest, Király-utca 41.

REISS B.

vegyeskereskedés, nyek gyárakból, Budapest, Király-utca 41.

REISS B.

vegyeskereskedés, nyek gyárakból, Budapest, Király-utca 41.

REISS B.

vegyeskereskedés, nyek gyárakból, Budapest, Király-utca 41.

REISS B.

vegyeskereskedés, nyek gyárakból, Budapest, Király-utca 41.

REISS B.

vegyeskereskedés, nyek gyárakból, Budapest, Király-utca 41.